

MALMÖ TINGSRÄTT
Avdelning 2
Enhet 202 B

DOM
2021-05-28
meddelad i
Malmö

Mål nr: B 12749-20

PARTER (Antal tilltalade: 4)

Tilltalad

Damon Tojjar, 19861202-4078
Nordanväg 10 Lgh 1203
222 28 Lund

Offentlig försvarare:

Advokat Lars Kruse
Advokatbyrån Kruse & Co
Försvarsadvokater AB
Kungsgatan 4
252 21 Helsingborg

Offentlig försvarare:

Advokat Kristoffer Ståhl
Advokatfirman Kristoffer Ståhl AB
Stortorget 21
211 34 Malmö

Åklagare

Kammaråklagare Thomas Forsberg och Mats Jansson
Åklagarmyndigheten
Riksenheten mot korruption
Box 57
101 21 Stockholm

Målsägande

1. Region Skåne, 232100-0255
291 89 Kristianstad

Ombud:

Advokat Gustav Nygren
Advokatbyrån Sigeman & Co AB
Anna Lindhs plats 4
211 19 Malmö

Ombud:

Advokat Johan Sigeman
Advokatbyrån Sigeman & Co AB
Anna Lindhs plats 4
211 19 Malmö

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Kalendegatan 1

Telefon
040-35 30 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 265
201 22 Malmö

E-post
malmö.tingsratt@dom.se

Webbplats
www.malmotingsratt.domstol.se

2. Västra Götalandsregionen, 232100-0131
c/o Regionens Hus
462 80 Vänersborg

Företrädd av åklagaren

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Grovt givande av muta, 10 kap 5 b § och 5 c § brottsbalken
2017-12-01 -- 2020-09-01
2. Medhjälp till grov trolöshet mot huvudman, 10 kap 5 § 1 st och 2 st samt 23 kap 4 §
brottsbalken
2017-12-01 -- 2020-06-17

Påföljd m.m.

Fängelse 3 år

Näringsförbud

Damon Tojjar meddelas näringsförbud enligt lagen (2014:836) om näringsförbud för en tid av 7 år. Näringsförbudet gäller omedelbart utan hinder av att tingsrättens dom inte vunnit laga kraft.

Skadestånd

1. Damon Tojjar ska solidariskt med Bengt Linde och Jonas Gallon betala skadestånd till Region Skåne med 20 000 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 16 mars 2021 till dess betalning sker.
2. Damon Tojjar ska solidariskt med Bengt Linde och Jonas Gallon betala skadestånd till Västra Götalandsregionen med 7 650 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 16 mars 2021 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

1. Beslaget av USB-minne ska bestå tills domen vunnit laga kraft. Därefter ska godset utlämnas till Region Skåne (beslagsnummer 2020-5000-BG80614.4).
2. Kvarstaden mot Damon Tojjar om 24 471 714 kr ska bestå, dock längst två månader efter lagakraftvunnen dom.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Lars Kruse får ersättning av staten med 860 546 kr. Av beloppet avser 571 425 kr arbete, 100 929 kr tidsspillan, 16 083 kr utlägg och 172 109 kr mervärdesskatt.

2. Advokat Kristoffer Ståhl får som offentlig försvarare för Damon Tojjar ersättning av staten med 298 050 kr. Av beloppet avser 228 000 kr arbete, 10 440 kr tidspillan och 59 610 kr mervärdesskatt.
 3. Advokat Kristoffer Ståhl får som offentlig försvarare för Vårdinnovation Sverige AB ersättning av staten med 253 383 kr. Av beloppet avser 202 706 kr arbete och 50 677 kr mervärdesskatt.
 4. Staten ska stå för kostnaden för försvararna.
 5. Damon Tojjar ska solidariskt med Jonas Gallon och Bengt Linde betala ersättning för Region Skånes rättegångskostnader avseende ombudsarvode med 350 000 kr, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635), från denna dag till dess att betalning sker.
-

MALMÖ TINGSRÄTT

Avdelning 2

Enhet 202 B

DOM

2021-05-28

meddelad i

Malmö

Mål nr: B 12749-20

Tilltalad

BENGT Arne Ingmar Linde, 19550729-3933

Tellusgatan 59 Lgh 1401

554 62 Jönköping

Offentlig försvarare:

Advokat Monique Carden

Kron Advokater AB

Rundelsgatan 16

211 36 Malmö

Åklagare

Kammaråklagare Thomas Forsberg och Mats Jansson

Åklagarmyndigheten

Riksenheten mot korruption

Box 57

101 21 Stockholm

Målsägande

1. Region Skåne, 232100-0255
291 89 Kristianstad

Ombud:

Advokat Gustav Nygren

Advokatbyrån Sigeman & Co AB

Anna Lindhs plats 4

211 19 Malmö

Ombud:

Advokat Johan Sigeman

Advokatbyrån Sigeman & Co AB

Anna Lindhs plats 4

211 19 Malmö

2. Västra Götalandsregionen, 232100-0131
c/o Regionens Hus
462 80 Vänersborg

Företrädd av åklagaren

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Kalendegatan 1

Telefon
040-35 30 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 265
201 22 Malmö

E-post
malmotingsratt@dom.se

Webbplats
www.malmotingsratt.domstol.se

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Grovt tagande av muta, 10 kap 5 a § och 5 c § brottsbalken
2017-12-01 -- 2020-09-01
2. Grov trolöshet mot huvudman, 10 kap 5 § 1 st och 2 st brottsbalken
2017-12-01 -- 2020-06-17

Påföljd m.m.

Fängelse 2 år 3 månader

Skadestånd

1. Bengt Linde ska solidariskt med Damon Tojjar och Jonas Gallon betala skadestånd till Region Skåne med 20 000 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 19 mars 2021 till dess betalning sker.
2. Bengt Linde ska solidariskt med Damon Tojjar och Jonas Gallon betala skadestånd till Västra Götalandsregionen med 7 650 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 19 mars 2021 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

Beslaget av USB-minne ska bestå tills domen vunnit laga kraft. Därefter ska godset utlämnas till Region Skåne (beslagsnummer 2020-5000-BG80614.4).

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Advokat Monique Carden får ersättning av staten med 713 520 kr. Av beloppet avser 534 375 kr arbete, 25 056 kr tidsspillan, 11 385 kr utlägg och 142 704 kr mervärdesskatt.
 2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.
 3. Bengt Linde ska solidariskt med Jonas Gallon och Damon Tojjar betala ersättning för Region Skånes rättegångskostnader avseende ombudsarvode med 350 000 kr, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635), från denna dag till dess att betalning sker.
-

MALMÖ TINGSRÄTT
Avdelning 2
Enhet 202 B

DOM
2021-05-28
meddelad i
Malmö

Mål nr: B 12749-20

Tilltalad

JONAS Valter Gallon, 19681026-2730
Gotlandsvägen 4
222 25 Lund

Offentlig försvarare:

Advokat David Faxé
Luterkort Advokatbyrå HB
Stortorget 17
211 22 Malmö

Åklagare

Kammaråklagare Thomas Forsberg och Mats Jansson
Åklagarmyndigheten
Riksenheten mot korruption
Box 57
101 21 Stockholm

Målsägande

1. Region Skåne, 232100-0255
291 89 Kristianstad

Ombud:

Advokat Gustav Nygren
Advokatbyrå Sigeman & Co AB
Anna Lindhs plats 4
211 19 Malmö

Ombud:

Advokat Johan Sigeman
Advokatbyrå Sigeman & Co AB
Anna Lindhs plats 4
211 19 Malmö

2. Västra Götalandsregionen, 232100-0131
c/o Regionens Hus
462 80 Vänersborg

Företrädd av åklagaren

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Kalendegatan 1

Telefon
040-35 30 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 265
201 22 Malmö

E-post
malmotingsratt@dom.se

Webbplats
www.malmotingsratt.domstol.se

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Grov trolöshet mot huvudman, 10 kap 5 § 1 st och 2 st brottsbalken
2017-12-01 -- 2020-06-17

Åtal som den tilltalade frikänns från

Grovt tagande av muta, 10 kap 5 a § och 5 c § brottsbalken
2017-12-01 -- 2020-01-31

Påföljd m.m.

Fängelse 2 år

Skadestånd

1. Jonas Gallon ska solidariskt med Bengt Linde och Damon Tojjar betala skadestånd till Region Skåne med 20 000 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 mars 2021 till dess betalning sker.
2. Jonas Gallon ska solidariskt med Bengt Linde och Damon Tojjar betala skadestånd till Västra Götalandsregionen med 7 650 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 mars 2021 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

Beslaget av USB-minne ska bestå tills domen vunnit laga kraft. Därefter ska godset utlämnas till Region Skåne (beslagsnummer 2020-5000-BG80614.4).

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Advokat David Faxé får ersättning av staten med 735 175 kr. Av beloppet avser 570 000 kr arbete, 18 140 kr tidsspillan och 147 035 kr mervärdesskatt.
 2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.
 3. Jonas Gallon ska solidariskt med Damon Tojjar och Bengt Linde betala ersättning för Region Skånes rättegångskostnader avseende ombudsarvode med 350 000 kr, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635), från denna dag till dess att betalning sker.
-

MALMÖ TINGSRÄTT
Avdelning 2
Enhet 202 B

DOM
2021-05-28
meddelad i
Malmö

Mål nr: B 12749-20

Tilltalad

MONIKA Eva Kristina Linde, 19600503-2468
Tellusgatan 59 Lgh 1401
554 62 Jönköping

Offentlig försvarare:

Advokat Jasmina Jusufovic
Cityadvokaterna i Malmö HB
Stortorget 3
211 22 Malmö

Åklagare

Kammaråklagare Thomas Forsberg och Mats Jansson
Åklagarmyndigheten
Riksenheten mot korruption
Box 57
101 21 Stockholm

DOMSLUT

Åtal som den tilltalade frikänns från

1. Grovt tagande av muta, 10 kap 5 a § och 5 c § brottsbalken
2017-12-01 -- 2020-09-01
2. Handel med inflytande, 10 kap 5 d § 1 p brottsbalken
2018-04-01 -- 2020-09-01

Ersättning

1. Monika Linde tillerkännes ersättning om 5 798 kr av allmänna medel för sina resekostnader.
 2. Jasmina Jusufovic får ersättning av staten med 474 138 kr. Av beloppet avser 356 250 kr arbete, 15 660 kr tidsspillan, 7 400 kr utlägg och 94 828 kr mervärdesskatt.
 3. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.
-

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Kalendegatan 1

Telefon
040-35 30 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 265
201 22 Malmö

E-post
malmö.tingsrätt@dom.se

Webbplats
www.malmotingsratt.domstol.se

INNEHÅLL

BAKGRUND	11
YRKANDEN, INSTÄLLNING M.M.....	14
De tilltalades inställning	15
Damon Tojjar	15
Bengt Linde	16
Jonas Gallon	20
Monika Linde	21
NÅGRA UTGÅNGSPUNKTER FÖR TINGSRÄTTENS BEDÖMNING21	
Bestämmelsen om trolöshet mot huvudman	21
Brotten givande och tagande av muta	23
Offentlig upphandling	25
Betydelsen av SVT:s program	26
Vårdverktyget Läkarespressen/Vårdexpressen	26
Fara för patientsäkerheten	26
Kommunikationen med Damon Tojjar	29
WhatsApp	30
Projektdirektivet	30
Damon Tojjars roll	31
Bengt Lindes och Jonas Gallons roller och samverkan	31
MONIKA LINDE	32
KONTAKTERNA MELLAN DAMON TOJJAR OCH BENGT LINDE	33
Utredningen i skuldfrågan avseende åtalpunkterna 1, 2 och 5	33
Inledning	33
Kontakter i samband med uppstarten	34
Kontakter i tiden för hearing	34
Kontakter i samband med utlysningen	35
Kontakter inför anbudsgivande	36
Tiden efter inkomna anbud	37
Kontakter i samband med prövning av användarfall	39
Kontakter i samband med tilldelningsbeslut och därefter	40
Kontakter efter att avtal tecknats	40
Sammantagen bedömning och de tilltalades förklaringar och invändningar	42
Tingsrättens slutsatser	44
KONTAKTERNA MELLAN DAMON TOJJAR OCH JONAS GALLON	46
Utredningen i skuldfrågan avseende åtalpunkterna 1, 4 och 5	46
Inledning	46
Kontakterna under hösten 2017 och vintern 2018	47
Kontakterna under 2019	52
Tingsrättens slutsatser	55
SKADESTÅND	59
Inledning	59
Regionerna har lidit skada	60
Skadornas storlek	61
Jämkning	63
PÅFÖLJD	63
ÖVRIGA FRÅGOR	65

MALMÖ TINGSRÄTT
Avdelning 2
Enhet 202 B

DOM
2021-05-28

Mål nr: B 12749-20

Kvarstad	65
Näringsförbud	65
Försvararnas kostnadsanspråk	65
Region Skånes rättegångskostnader	67
Övrigt.....	67

BAKGRUND

Inom Region Skåne fanns senast under hösten 2017 ett intresse för en digital utveckling inom framför allt primärvården. Det förekom bl.a. att olika leverantörer demonstrerade tekniska lösningar som skulle kunna användas för att göra patientbesök och arbetet i övrigt på vårdcentraler mer digitaliserat. Vid en av dessa demonstrationer i oktober 2017 förevisade läkaren Damon Tojjar det digitala verktyget Läkarexpressen för företrädare för Region Skåne. Läkarexpressen var avsett för i första hand anamnesupptagning och triagering, dvs. upptagning av patienters sjukdomshistorik samt sortering och prioritering av patienter. Vid det tillfället var bl.a. Jonas Gallon närvarande.

Vid den tidpunkten var Damon Tojjar 31 år gammal och arbetade som läkare. Han har berättat att han även bedrev forskning samt att han hade tagit fram och utarbetat två digitala vårdverktyg; Easy som var avsett för diabetesvården och Läkarexpressen (senare Vårdexpressen) som var avsett för i första hand primärvården. Såvitt här är av intresse för bedömningen av Damon Tojjars kontakter med Region Skåne skedde presentationerna inledningsvis i hans eget namn men efter att Damon Tojjar, tillsammans med några andra, hade bildat Vårdinnovation Sverige AB (Vårdinnovation) den 15 maj 2018 hade Damon Tojjar rollen som VD och företrädare för bolaget.

Den 30 januari 2018 beslutade regiondirektören Alf Jönsson om anslag av medel till initiativ för digitalisering av fysiska vårdcentraler. Som en följd av det inleddes ett arbete inom Region Skåne för att påbörja en upphandling av ett digitalt processtöd till primärvården. Den 31 januari 2018 skickades ett första utkast till projektdirektiv ut till berörda befattningshavare inom Region Skåne. Efter att synpunkter på detta hämtats in färdigställdes projektdirektivet och upphandlingen beställdes av Region Skånes IT-avdelning den 23 februari 2018. Under den följande tiden utsågs ledamöter i den expertgrupp som skulle biträda region Skånes inköpsavdelning Koncerninköp under den kommande upphandlingen. Den inledande uppgiften var att påbörja arbetet med att ta fram ett förfrågningsunderlag.

Expertgruppen leddes inledningsvis av Johan Arnesson men han ersattes i april 2018 av Erik Berseus. I gruppen ingick ytterligare åtta personer som alla var anställda av Region Skåne; nämligen Bengt Linde, Jonas Gallon, Matz Widerström, Ola Bergstrand, Caroline Schön, Staffan Lovén, Tomas Olsson och Annie Katalinic. Expertgruppens arbete inleddes med ett uppstartsmöte den 5 mars 2018. Det var Johan Arnesson som höll i det mötet och det lämnades information om det kommande arbetet med upphandlingen och vad detta innebar.

Bengt Linde var under många år anställd av Region Skåne som hälso- och sjukvårdsstrateg. Hans arbetsuppgifter under den aktuella perioden rörde framför allt projektet ”Framtidens vårdcentral” men han arbetade även med andra frågor. Från sensommaren eller hösten 2018 arbetade han t.ex. i första hand med utvecklingen av digitala journalsystem.

Jonas Gallon anställdes av Region Skåne som e-hälsosamordnare i februari 2017. Han blev ett år senare chef för enheten Digital förnyelse, en roll som han hade under tiden som upphandlingen av det digitala vårdverktyget pågick. Han sa upp sig den 4 oktober 2018 och hans anställning upphörde den 7 januari 2019. Hans sista arbetsdag var den 22 december 2018.

En första åtgärd för att ta fram ett förfrågningsunderlag var att Expertgruppen anordnade hearings under perioden 26 mars – 3 april 2018. Syftet var att få en uppfattning om vilka leverantörer och produkter som fanns på marknaden och som kunde vara aktuella för att lämna anbud i den kommande upphandlingen. Vid dessa hearings presenterade bl.a. Damon Tojjar samt företrädare för Doctrin AB (Doctrin) och Collabodoc AB (Collabodoc) sina produkter.

Ända sedan hösten 2017 hade det förekommit kontakter mellan Region Skåne och Västra Götalandsregionen (VGR) om samarbete i frågan om digitala verktyg och dessa fortsatte även under Region Skånes inledande upphandlingsarbete. Det bestämdes då att Region Skånes upphandling även skulle ske för VGRs räkning. VGR lämnade

därför den 10 april 2018 fullmakt för Region Skåne att genomföra upphandlingen åt VGR.

Under april och maj 2018 slutfördes arbetet med att ta fram ett förfrågningsunderlag. Den 25 maj 2018 utannonserades upphandlingen och anbud skulle lämnas senast den 31 juli samma år. När den tiden hade löpt ut hade fyra anbud lämnats in.

Innan upphandlingen annonserades ut hade Damon Tojjar, tillsammans med några andra, den 15 maj bildat Vårdinnovation. Förutom Vårdinnovation var det Doctrin, Collabodoc och Tieto Sweden som lämnade in anbud. Som ett led i urvalsprocessen bjöd Region Skåne in de fyra anbudsgivarna till presentationer av deras digitala verktyg med utgångspunkt i ett antal användarfall som Region Skåne hade tagit fram för att testa verktygens funktionalitet. Demonstrationerna genomfördes den 20-23 augusti 2018.

Efter presentationerna i slutet av augusti slutförde Region Skåne utvärderingen av de lämnade anbuden. Den 6 september 2018 fattade Region Skåne ett tilldelningsbeslut som innebar att Vårdinnovations anbud antogs. De andra anbudsgivarna hade då uteslutits eftersom de inte bedömdes uppfylla de ska-krav som ställdes men en av dem begärde överprövning av tilldelningsbeslutet den 14 september. Upphandlingsprocessen stannade därför upp något medan den prövningen pågick. Den 25 februari 2019 avslag förvaltningsrätten klagandens begäran om att upphäva tilldelningsbeslutet.

Under våren slutförde Region Skåne förhandlingarna med Vårdinnovation och den 27 maj 2019 träffade parterna ett avtal som bl.a. innebar att Vårdinnovations digitala verktyg Vårdexpressen (tidigare Läkarexpressen) inledningsvis skulle prövas på ett antal vårdcentraler i regionen under en pilotfas för att därefter kunna ta ställning till om ett s.k. breddinförande av verktyget skulle ske. Pilotfasen inleddes i maj 2019. Den förlängdes vid två tillfällen och pågick fram till årsskiftet 2019/20. Något beslut om breddinförande fattades aldrig. Istället beslutade Region Skåne den 31 januari 2020 att avbryta pilotprojektet och tillsätta en extern granskning. Bakgrunden till det var att

Region Skåne hade fått tips om att oegentligheter kunde ha förekommit under upphandlingen efter att SVT:s program Uppdrag granskning hade intresserat sig för saken. Med anledning av det anlätade Region Skåne PWC för en extern granskning. Resultatet av den presenterades i juni 2020 och Region Skåne bedömde att det fanns skäl att gå vidare och gjorde därför en polisanmälan.

Förundersökning inleddes och den 30 november 2020 genomfördes ett antal husrannsakingar. Damon Tojjar greps samma dag medan Bengt Linde och Monika Linde greps dagen därpå. De två sistnämnda frigavs den 3 respektive 2 december förra året. Damon Tojjar var frihetsberövad under hela den tid som förundersökningen och huvudförhandlingen pågick. Åtal väcktes den 11 mars 2021. Åklagarens talan innefattar olika påståenden om brottsligt agerande i samband med upphandlingen. Region Skåne och VGR har yrkat ersättning för skador som regionerna menar att de lidit till följd av de tilltalades agerande. Huvudförhandlingen i målet inleddes den 22 mars och pågick till den 30 april i år.

YRKANDEN, INSTÄLLNING M.M.

Åklagarens yrkanden, se bilaga 1.

Regionernas skadeståndsyrkanden, se bilaga 1 sid. 12 samt bilaga 2 och 3 med den justeringen att yrkande mot Vårdinnovation frånfallits.

Parterna har åberopat omfattande bevisning på sätt som framgår av tingsrättens anteckningar från huvudförhandlingen.

Damon Tojjar, Bengt Linde och Monika Linde har varit berövade friheten under den tid som anges i bifogade avräkningsunderlag.

De tilltalades inställning

Damon Tojjar

Damon Tojjar har förnekat gärningarna. Han har bestritt yrkandet om näringsförbud. Han har bestritt skadeståndsyrkandena och inte vitsordat något belopp. Han har bestritt yrkandet om kvarstad.

Som grunder för bestridandet av skadeståndsanspråken har Damon Tojjar åberopat följande.

Tingsrätten ska frikänna Damon Tojjar från brott och som en direkt konsekvens av detta ogilla regionernas enskilda anspråk. När det gäller VGR har ingen av de tilltalade haft VGR som huvudman genom anställning eller fullmakt och därför är de objektiva rekvisiten för gärningarna inte uppfyllda.

Oavsett om domstolen skulle finna att Damon Tojjar gjort sig skyldig till de brott som åklagaren har påstått har regionerna inte lidit någon skada alternativt är skadan inte orsakad av Damon Tojjar.

Region Skåne har i annan tvist anført att det var fråga om ett pilotprojekt och att Region Skåne inte beslutat om något breddinförande. Region Skåne har uttryckt att syftet med piloten var att testa Vårdinnovations lösning och att det inte funnits några garantier för ett breddinförande. Region Skåne genomförde således upphandlingen med avsikt att testa en digital lösning av det aktuella slaget och kunde inte räkna med att den aktuella tjänsten skulle kunna fortsätta att användas framåt. Upphandlingen avsåg ett pilotprojekt vilket genomfördes framgångsrikt. Vårdexpressen användes på cirka 12 000 patienter under pilotperioden. Region Skåne har därmed tillgodogjort sig och haft nytta av tjänsten i den utsträckning som regionen förväntade sig inför att upphandlingen genomfördes. Region Skåne har inte lidit någon skada utan har haft nytta av den tjänst som upphandlingen avsåg.

Vid aktuell upphandling kom det endast ett anbud som uppfyllde samtliga av Region Skånes uppställda skall-krav samt i övrigt hade tillräcklig teknisk kvalité. Det förelåg

således bristande konkurrens vilket utgör sakligt skäl för att avbryta upphandlingen. Region Skåne och VGR valde dock att självständigt – utan Damon Tojjars delaktighet – ändå tilldela kontraktet till Vårdinnovation Sverige AB. Upphandlingsprocessen hade således fått samma utgång, oavsett de tilltalades agerande.

VGR har självständigt och ensidigt valt att inte förlänga avtalet och det är därför inte Damon Tojjar som orsakat skada.

I det fall tingsrätten kommer fram till att Region Skåne har lidit skada har de i vart fall inte begränsat sin skada då de lagt ned oskäligt mycket arbetstid enligt deras underlag samt anlitat en extern privat aktör – PWC – för att utreda eventuella oegentligheter. För att begränsa sin skada skulle Region Skåne polisanmält och låtit Polismyndigheten utreda istället för att betala 2 125 614 kr till PWC. Region Skåne har inte heller begränsat sin skada genom att anmäla till sitt försäkringsbolag.

I det fall tingsrätten kommer fram till att Region Skåne eller VGR har lidit skada bör jämkning ske dels med hänsyn till att Bengt Linde och Jonas Gallon, som varit anställda hos Region Skåne under den aktuella perioden, har varit medvållande till skada, dels då ett sådant skadeståndsbelopp skulle vara oskäligt betungande för Damon Tojjar.

Bengt Linde

Bengt Linde har förnekat gärningen under åtalspunkten 2 och därvid anfört följande. Han har inte före, under eller efter upphandlingen mottagit något löfte eller någon otillbörlig förmån från Vårdinnovation. Han har inte erhållit vare sig ett löfte om eller faktisk anställning i Vårdinnovation. Han har inte heller erhållit ett löfte om optioner i Vårdinnovation. Någon överenskommelse om uppköp av Bengt Lindes bolag har inte träffats och anställningen av hans fru Monika Linde har inte genererat någon nytta för Bengt Linde. Upphandlingen har, såvitt Bengt Linde vet, inte genomförts med hjälp av mutor i någon del. Bengt Linde har inte heller haft någon särskilt ansvarfull ställning på sätt åklagaren påstår. Bengt Linde arbetade som hälso- och sjukvårdsstrateg vilket inte är en särskild ansvarsfull ställning.

Bengt Linde har även förnekat gärningen under åtalspunkten 5.1 och anfört följande.

Han har inte haft någon förtroendeställning inom Region Skåne eller VGR.

Beträffande VGR har han aldrig accepterat något uppdrag för VGRs räkning och han har inte heller utfört något arbete för VGR. Det arbete som han utfört har varit på order av Region Skåne samt för Region Skåne. Bengt Linde har därmed saknat alla möjligheter att tillfoga VGR skada eller risk för skada.

Bengt Linde har inte inom ramen för sin tjänst haft i uppdrag att sköta ekonomiska angelägenheter eller övervaka skötseln därav och han har inte agerat tillsammans och i samförstånd med Jonas Gallon.

I sin roll som hälso- och sjukvårdsstrateg ska Bengt Linde bevaka olika tekniska lösningar för sjukvården samt hjälpa till med implementeringen av system i Region Skåne. Han har inte innehaft en självständig ställning, ingen chefsbefattning och han har inte heller haft rätt att fatta egna beslut, dvs. han har inte haft ett eget beslutsmandat.

Han har inte tillfrågats om han önskade att få sitta i expertgruppen utan han fick order om att utföra den arbetsuppgiften. Han har inte informerats om det ansvar som följer av att sitta som medlem i expertgruppen varvid Region Skåne inte följt de regler som gäller när anställd sätts i en expertgrupp. Hade han informerats om det ansvar som följde med deltagandet i expertgruppen hade han inte velat utföra den uppgiften.

Bengt Linde har inte uppsåtligen delat information som var sekretessbelagd med Vårdinnovations företrädare. Han har inte mottagit något erbjudande om otillbörliga förmåner och han har inte heller underlåtit att informera sina huvudmän om misstänkt jävssituation. Vidare hade Region Skåne full insikt i hans pågående arbete med uppbyggnaden av Standardvårdcentralen/Framtidens vårdcentral och de kontakter som han hade i den delen med Läkarexpressen/Vårdinnovation. Region Skåne har inte informerat honom om att han måste upphöra med dessa kontakter innan, under eller

efter pågående upphandling. Upphandlingen har vidare en s.k. förhandlingsupphandling varför Bengt Linde förstått och även fick order om att interagera med Läkaresspressen/Vårdinnovation, bl.a. genom att begära svar på specifika frågor och medverka till att övriga regioner fick del av verktyget. Region Skåne har inte heller informerat honom om regionens regler/policy avseende sekretess- och tystnadsplikt.

Bengt Linde har inte åsidosatt objektivitets- eller likabehandlingsprincipen och han har inte aktivt verkat för att diskvalificera övriga anbudsgivares anbud. Bengt Linde har i upphandlingsprocessen avstått från att sätta poäng på Vårdinnovation och han deltog inte heller i förevisningen av Vårdinnovation, då han var på semester den 23 augusti 2018.

Han har inte heller kunnat påverka villkoren i, eller kostnaden för, de avtal som Region Skåne respektive VGR tecknat. I upphandlingen har det endast varit fråga om upphandling av digitalt system. Bengt Linde har inte medverkat i någon upphandling eller diskussion beträffande eventuella konsulttjänster som avtalats mellan parterna. Bengt Linde slutade att arbeta med upphandlingen den 22 augusti 2018 och när avtalsförhandlingarna påbörjades efter tilldelningsbeslutet hade han övergått till att arbeta med SDV-projektet. Bengt Linde har dock, innan avtalsförhandlingarna påbörjades, rekommenderat beslutsfattarna att upprätta ett s.k. avropsavtal, vilket varit till nackdel för Vårdinnovation men satte Region Skåne i en mycket gynnsam position. Avtalet som kom att träffas mellan Region Skåne och Vårdinnovation blev således ett avropsavtal. Detta innebär att respektive vårdcentral, inte Region Skåne, hade att själv fatta beslut om de ville införa systemet eller inte. Bengt Linde har inte påverkat, pratat med eller förmått beslutsfattarna på respektive vårdcentral att använda sig av avtalet.

Bengt Linde har inte kunnat påverka och han har inte heller försökt påverka eventuella beslutsfattare, före och under försöksverksamheten 2019, att fatta beslut om ett breddinförande. Avtal om breddinförande har inte heller träffats. Inte heller i detta avseende hade Region Skåne tillfogats betydande eller synnerligen kännbar skada eller risk för skada.

Bengt Linde har bestritt att Region Skåne eller VGR lidit någon skada. Det har varit fråga om upphandling av pilotprojekt, en s.k. försöksverksamhet. Detta innebär att både Region Skåne och VGR varit medvetna om att med projektet följer oundvikliga kostnader samt att det är osäkert om försöksverksamheten kan komma att leda till någon verksamhet som kan användas inom respektive region.

Avtalet som kom att träffas mellan Region Skåne och Vårdinnovation var ett s.k. avropsavtal, se ovan. Om systemet inte användes skulle Vårdinnovation, enligt avtalet, inte erhålla någon ersättning. Avtalet som sådant var alltså utan värde om tjänsten inte användes. Region Skåne hade också vetskap om att systemet tillhandahölls av ett nystartat företag, varför Region Skåne begärde komplettering av extern finansiär. Vidare var Region Skåne högst medvetna om att systemet inte prövats i stor utsträckning, att det var ett system under utveckling och att man nu skulle testa systemet för att därefter göra en utvärdering.

Region Skåne har under alla förhållanden haft nytta av den genomförda upphandlingen. Ca 12 000 patienter fick behandling med det digitala verktyget och åtta vårdcentraler bestående av ca 30 personer per vårdcentral fick introduktion, utbildning och viss vana att använda digitalt verktyg inom vården. Region Skåne har således inte tillfogats betydande eller synnerligen kännbar skada eller risk för skada.

Bengt Linde har bestritt att påstådd risk för patientsäkerheten ska ligga till grund för bedömningen om brottet är grovt. Bengt Linde har inte den kunskap eller erfarenhet att kunna bedöma systemets bäring på eventuell patientsäkerhet. Den bedömningen åvilade andra i expertgruppen. Han satt i expertgruppen p.g.a. sitt arbete med framtidens vårdcentral/standardvårdcentralen och att man i det projektet skulle ha ett IT-system som Läkarexpressens. Den information som Bengt Linde erhållit från Region Skånes välmeriterade läkare är att systemet är kostnads- och tidsbesparande och att det kan ge personalen en möjlighet till diagnos- och processtöd, en s.k. second opinion. Detta under förutsättning att Region Skåne utbildat sin personal i systemet på ett adekvat sätt. Bengt Linde har således erhållit information från Region Skåne om att systemet var patientsäkert.

Bengt Linde har bestritt de enskilda anspråken och inte vitsordat några belopp. Sättet att beräkna ränta har vitsordats. När det gäller grunderna för bestridandet har han hänvisat till det som anförts avseende skuldfrågorna.

Jonas Gallon

Jonas Galon har förnekat gärningen under åtalpunkten 4 och därvid anfört följande. Han har vare sig före, under eller efter upphandlingen begärt eller godtagit ett löfte om, än mindre mottagit, några otillbörliga förmåner från Damon Tojjar. Han har under alla förhållanden inte haft uppsåt till några otillbörliga förmåner. Han bestrider även att det är fråga om missbruk eller angrepp på en särskilt ansvarsfull ställning, avsett betydande värde, eller varit av särskilt farlig art.

Jonas Gallon har även förnekat gärningen under åtalpunkten 5.1 och anfört följande. Han bestrider att han inte har tillämpat de objektivitets och likabehandlingsprinciper som gäller enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), och bestrider att han aktivt har verkat för att diskvalificera övriga anbudsgivares anbud Han bestrider att han inför avtalen den 27 maj respektive den 23 september 2019 har påverkat, eller riskerat att påverka, innehållet i eller kostnaden i dessa avtal i negativ riktning. Han har varken före eller under försöksverksamheten hösten 2019 påverkat eller försökt att påverka andra företrädare i Region Skåne och VGR att fatta beslut om breddinförande. Han bestrider att han har missbrukat en eventuell förtroendeställning. Under alla förhållanden har han saknat uppsåt till det ovanstående.

Jonas Gallon har bestritt att Region Skåne och VGR lidit skada. Han har under alla förhållanden inte haft uppsåt till att regionerna skulle lida någon skada. Han har bestritt att regionerna har tillfogats betydande eller kännbar skada, att fara har förelegat för patientsäkerheten, att det har genomförts mutor, att det har varit av särskilt farlig art, eller att Region Skåne riskerar att drabbas av minskat förtroende.

Monika Linde

Monika Linde har förnekat brott, även det alternativa gärningspåståendet. Efter att åklagaren lagt ner åtalet mot Monika Linde avseende tagande av muta har hon yrkat frikännande dom. I kvarvarande del har hon anfört följande. Hon har inte begärt eller godtagit ett löfte, inte heller mottagit otillbörliga förmåner från Damon Tojjar. Hon vidgår att hon fick en tidsbegränsad anställning om två år på Vårdinnovation. Denna anställning var dock inte en otillbörlig förmån. Hon har inte erbjudits delägarskap eller optioner. Hon har erbjudits och accepterat en månadslön om 40 000 kr. Det har dock inte varit fråga om några förmånliga anställningsvillkor utan skäligen anställningsvillkor med tanke på hennes arbetstider och att hon inte hade rätt till övertidsersättning. Hennes anställning har inte haft någon betydelse för annan vid den offentliga upphandlingen. Hon har inte heller agerat på ett sätt som syftat till att påverka annans beslut eller åtgärd vid offentlig upphandling. Under alla förhållanden har Monika Linde saknat uppsåt till brott.

NÅGRA UTGÅNGSPUNKTER FÖR TINGSRÄTTENS BEDÖMNING

Bestämmelsen om trolöshet mot huvudman

Bestämmelsen om trolöshet mot huvudman finns i 10 kap. 5 § brottsbalken. Om någon, som på grund av förtroendeställning fått till uppgift att för någon annan sköta en ekonomisk angelägenhet eller självständigt hantera en kvalificerad teknisk uppgift eller övervaka skötseln av en sådan angelägenhet eller uppgift, missbrukar sin förtroendeställning och därigenom skadar huvudmannen, döms han eller hon för trolöshet mot huvudman till böter eller fängelse i högst två år.

Som anställd inom Region Skåne har man en förtroendeställning. Bestämmelsen förutsätter härutöver att den anställda har anförtrots en viss uppgift att sköta eller övervaka. Verksamheten måste inte med nödvändighet bestå av att vederbörande getts rättslig makt att ingå avtal eller andra rättshandlingar å huvudmannens vägnar, även om det ofta förhåller sig på det viset. Tillräckligt är att han fått till uppgift att övervaka skötseln av ekonomisk angelägenhet. (se Johansson m.fl. Brottsbalken [version 17] kommentaren till 10 kap. 5 §)

För ansvar krävs att den som innehar en förtroendeställning ska ha fått till uppgift att sköta eller övervaka skötseln av en ekonomisk angelägenhet. Först då befinner han sig i en sådan maktställning, att han har en för andra inte tillgänglig möjlighet att skada sin huvudman i ekonomiskt hänseende. Ett exempel kan vara att gärningsmannen har fått tillgång till upplysningar av ekonomisk betydelse, t.ex. rörande yrkeshemligheter, vilka ger honom möjlighet att gynna en konkurrent och därmed skada huvudmannen (se Sandra Friberg, Brottsbalken 10 kap 5 § Lexino 2012-07-02 [JUNO]).

Med missbruk förstås att gärningsmannen gör något som han uppenbarligen inte borde ha gjort med hänsyn till sina skyldigheter gentemot huvudmannen just i sin egenskap av en person som är visad särskilt förtroende. Inte varje handling eller underlåtenhet, som medför skada och som sker inom ramen för en förtroendeställning, kan anses vara missbruk. Det gäller att dra en gräns mellan åsidosättande av en lojalitetsplikt som följer av anställningsavtalet och missbruk av den särskilda förtroendeställningen. Ett typexempel på missbruk av en förtroendeställning kan vara att gärningsmannen utlämnar företagshemligheter och handlingar av sabotagekaraktär (se Sandra Friberg, Brottsbalken 10 kap 5 § Lexino 2012-07-02 [JUNO]).

I rättsfallet NJA 1984 s. 665 uttalade Högsta domstolen bl.a. följande. Syftet med lagrummet har varit att i viss utsträckning straffsanktionera sådana förpliktelser som åligger en person på grund av hans särskilda förtroendeställning. När det är fråga om arbetstagare i förtroendeställning gäller det därför att bestämma, om den skadevällande handlingen ska hänföras till förtroendeställningen eller till anställningsförhållandet i allmänhet. Som exempel på det förra fallet kan tas den situation att den anställda missbrukar den särskilda kännedom om arbetsgivarens verksamhet som han fått vetskap om just på grund av sin förtroendeställning. Är däremot det förhållande missbruket avser känt för många anställda av vilka flertalet inte intar någon särskild förtroendeställning, kan det inte bli fråga om ansvar för trolöshet mot huvudman. Ett annat exempel på missbruk av just förtroendeställning utgörs av det fallet att en arbetstagare, som har att företräda sin arbetsgivare i förhandlingar med tredje man, underlåter att tillvarata arbetsgivarens intressen under förhandlingarna.

Att ingå i en mindre grupp med insyn i villkor och andra förhållanden av betydelse för en offentlig upphandling är enligt tingsrätten att inta en sådan förtroendeställning som avses i bestämmelsen. Att lämna uppgifter som man fått tillgång till på grund av sin förtroendeställning till en presumtiv avtalspart är typiskt sett att missbruka sin förtroendeställning. Detta gäller särskilt uppgifter om vilka villkor arbetsgivaren är beredd att gå med på i en kommande avtalsförhandling.

Trolöshet mot huvudman är inget vinningsbrott. För ansvar räcker att huvudmannen skadas. Gärningsmannen har inte alltid möjlighet att direkt genom missbruk av sin förtroendeställning bereda sig vinning, men inte sällan har han indirekt vinning, t.ex. i form av mutor eller givna eller utlovade ekonomiska förmåner från konkurrenter eller kontrahenter. Med skada avses beaktansvärd fara för slutlig förlust.

Om brottet är grovt, döms enligt andra stycket för grov trolöshet mot huvudman till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om huvudmannen har tillfogats betydande eller synnerligen kännbar skada, om gärningsmannen har använt urkund eller annat vars brukande är straffbart enligt 14 eller 15 kap. eller vilseledande bokföring eller om gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Brotten givande och tagande av muta

Bestämmelserna om mutbrott finns i 10 kap. 5 a och 5 b §§ brottsbalken. Enligt dessa gäller följande. Den som är arbetstagare eller utövar uppdrag och tar emot, godtar ett löfte om eller begär en otillbörlig förmån för utövningen av anställningen eller uppdraget döms för tagande av muta till böter eller fängelse i högst två år. Den som lämnar, utlovar eller erbjuder en otillbörlig förmån i fall som nyss sagts döms för givande av muta till böter eller fängelse i högst två år.

Bestämmelsen om tagande av muta träffar var och en som är anställd eller fullgör ett uppdrag. Av andra stycket följer att ansvar kan följa även om gärningen har begåtts innan gärningsmannen har fått sådan ställning eller efter att den upphört.

Den förmån som bestämmelserna avser ska vara ”otillbörlig” för att ansvar ska följa. Mutansvar förutsätter inte att förmånen är destinerad till den berörde arbets- eller uppdragstagaren utan ansvar för tagande av muta kan inträda även om förmånen tillfaller eller varit avsedd att tillfalla vederbörandes familj eller nära släktingar. Det framgår direkt av 10 kap. 5 a § tredje stycket.

Otillbörlig är varje transaktion som objektivt sett har förutsättningar att påverka utförandet av vissa uppgifter eller att uppfattas som en belöning för hur uppgifter utförts. Ibland kan det vara uppenbart att det är fråga om en otillbörlig förmån som påverkat eller belönat. Så är t.ex. fallet om utredningen visar att arbets- eller uppdragstagaren faktiskt har åsidosatt sina åligganden eller haft för avsikt att göra det. Otillbörlighet föreligger också om det ligger i sakens natur att syftet med den förmån som han eller hon tagit emot, godtagit ett löfte om eller begärt inte kan vara något annat än att påverka till pliktstridigt handlande eller att belöna sådant handlande. I mindre uppenbara fall måste otillbörlighetsbedömningen göras på grundval av främst sådant som förmånens ekonomiska värde och karaktär samt de närmare omständigheterna kring lämnandet av förmånen (se prop. 2011/12:79 s. 43-44).

I vissa fall måste en arbets- eller uppdragstagares uppgifter anses kräva ett så starkt integritetsskydd att redan förmåner av helt obetydligt värde uppfyller kraven på otillbörlighet. Detta gäller i hög grad i fråga om myndighetsutövning och närbesläktad verksamhet t.ex. offentlig upphandling (se prop. 2011/12:79 s. 44).

För straffbarhet krävs inte att förmånen är inriktad på något som det slutligen ankommer på arbets- eller uppdragstagaren att utföra. Det är tillräckligt att han eller hon inom ramen för anställningen eller uppdraget kan utöva inflytande över en process t.ex. i egenskap av föredragande åt en beslutsfattare eller såsom varande den som bereder ett beslutsunderlag (se prop. 2011/12:79 s. 43).

Är brott som avses i bestämmelserna att anse som grovt, döms för grovt tagande av muta eller grovt givande av muta till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömande av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om gärningen innefattat

missbruk av eller angrepp på särskilt ansvarsfull ställning, avsett betydande värde eller ingått i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning eller annars varit av särskilt farlig art.

Med begreppet *särskilt ansvarsfull ställning* avses inte enbart samhällets allra mest centrala beslutsfunktioner utan detta kan även gälla annan myndighetsutövning, t.ex. i ärenden om större offentliga upphandlingar (se prop. 2011/12:79 s. 47).

Brottsligheten kan anses vara av särskilt farlig art om muttagarens gärning lett till att vederbörandes huvudman tillfogats en synnerligen kännbar ekonomisk eller förtroendemässig skada.

Offentlig upphandling

Poängen med reglerna om offentlig upphandling är att säkerställa att offentliga medel används på ett effektivt och ändamålsriktigt vis. Inköp som görs med skattemedel ska därför utsättas för så stor konkurrens och objektiv bedömning som möjligt. Det är viktigt att personliga hänsyn och preferenser hos de individer som är inblandade inte påverkar valet av leverantör. Det krävs ingen särskild utbildning eller information för att gemene man ska förstå detta. För den som är anställd gäller självklart också att lojaliteten med arbetsgivaren innefattar samma krav på att sätta personliga preferenser åt sidan.

Under upphandlingen finns dokument och information som är sekretessreglerad. Sådan ska självfallet inte delas med utomstående. I förevarande fall är det emellertid tydligt att tjänstemännen samarbetat med Damon Tojjar på ett sätt som inte är godtagbart även om vissa uppgifter som förmedlades inte omfattades av sekretess. Det är uppenbart en hjälp för Damon Tojjar att få informationen sållad och serverad i förhållande till att själv leta upp den, värdera den och använda den.

Det är för bedömningen utan betydelse om övriga anbudsgivare hade uteslutits oavsett de tilltalades agerande. Det går dessutom inte att veta hur resultatet blivit vid en korrekt hantering. På grund av inblandningen går det inte att avgöra om Region Skåne

valt att avbryta upphandlingen för att inget alternativ passade i vart fall inte med beaktande av priset.

Betydelsen av SVT:s program

Det är inte ovanligt att mål som prövas i tingsrättens har varit föremål för uppmärksamhet i olika medier. Tingsrätten ska grunda sitt avgörande på det som presenterats vid huvudförhandlingen och har erfarenhet av att bortse från annan information, exempelvis sådan som framförts i medier. I förevarande fall har tingsrätten, efter att huvudförhandlingen påbörjats, kunnat konstatera att ingen av rättsens ledamöter har sett de program som är aktuella i målet. Tingsrätten ska emellertid även beakta att i princip alla personer som hörts har sett programmen. Inte heller detta skiljer sig dock från vad som kan förekomma i andra mål.

Vårdverkyget Läkarexpressen/Vårdexpressen

Det digitala verktyg som målet handlar om har beskrivits och värderats på många olika vis. Tingsrätten saknar underlag för att bedöma verktygets värde. Tingsrätten har svårt att ens beskriva dess funktion eftersom så motsägelsefulla uppgifter lämnats om verktyget. Även Damon Tojjar, som själv varit med om att ta fram verktyget, har lämnat motsägelsefulla uppgifter. Klart är emellertid att det fanns stora förväntningar på verktyget, att Region Skåne och VGR var beredda att betala stora belopp för det och att det skulle påverka primärvården. Detta innebär enligt tingsrätten att upphandlingen var ägnad att påverka patientsäkerheten. Låt vara att många ansåg att den skulle påverkas i positiv riktning.

Fara för patientsäkerheten

Åklagaren har åberopat bevisning till stöd för att det förelegat fara för patientsäkerheten. Damon Tojjar har beträffande vissa risker med användandet invänt att med rätt information och utbildning för personalen samt med korrekt efterlevnad finns inga risker. Hur Vårdinnovation som leverantör skulle tillse att användarna hade rätt kompetens har emellertid inte framkommit. Om verktyget inte kan användas på ett säkert sätt utan särskild utbildning och denna inte är garanterad föreligger enligt tingsrätten risker för patientsäkerheten som kan lastas leverantören. Till detta kommer

att det inte enbart var vårdpersonalen som använde verktyget. En del av poängen var att patienten själv skulle fylla i uppgifter.

De vittnen som hörts om dessa frågor ger en bild av flera problem. Vittnesmålen har bidragit till tingsrättens slutsats att det även under tiden före och efter upphandlingen har lämnats motstridiga och oklara uppgifter om verktygets funktion och användningsområde.

Johanna Cederholm som arbetar på en vårdcentral som ingick i pilotprojektet har berättat om olika brister som man upplevde där. Hon har berättat att verktyget fungerade så att patienten fick en Ipad i väntrummet och fick på den svara på frågor och skriva fritext. Patientens text överfördes till journalen. Eftersom denna text många gånger inte motsvarade hur journalanteckningar förs fick tid läggas på redigering. Utifrån patientens inmatningar kunde verktyget lämna förslag på diagnos. Trots att Johanna Cederholm flera gånger – redan före pilotprojektet – frågade hur dessa togs fram och vad de grundades på fick hon inget svar. Enligt Johanna Cederholm var det vidare oklart hur riktlinjer beaktades och hur uppdaterade riktlinjer kom in i systemet.

Margareta Eliasson har vittnat om att hon fick verktyget presenterat för sig vid ett ledningsgruppsmöte i januari 2018 då Damon Tojjar berättade om det. Hon tyckte att Damon Tojjar svarade undandragande på frågor som hon ställde om den forskning som låg bakom och den AI-funktion som sades användas. Margareta Eliasson har vidare vittnat om ett möte i april 2019 då hon bjudits in för att ”klämma och känna” på verktyget. Hon hade då med sig exempel på verkliga patientfall som hon kunde testa i systemet. Margareta Eliasson kände sig inte övertygad om att verktyget skulle tillföra något till primärvården. Hon såg även risker med att patienten själv skulle fylla i uppgifter och svara på frågor. Hon föreställde sig att det skulle vara svårt att göra för den som är sjuk, särskilt om hen dessutom är gammal eller dement.

Margareta Eliasson framförde sina skeptiska synpunkter men förstod att det i övrigt fanns en mycket positiv bild av verktyget. Under hösten 2019 bestämde hon sig därför för att se hur det fungerade i praktiken på en vårdcentral som ingick i pilotprojektet.

Hon valde en vårdcentral som enligt information på Vårdinnovations hemsida hade uttalat sig positivt om detta. Den läkare som hon gick bredvid på vårdcentralen var också personligen positiv när hon kom dit. Det hon upplevde under en förmiddag på vårdcentralen bekräftade emellertid hennes tidigare uppfattning om bristerna med verktyget.

Agneta Karlsson är distriktsläkare på en av de vårdcentraler som ingick i pilotprojektet. Verktyget användes först på vårdcentralens drop in-mottagning men när det visade sig inte fungera så bra övergick de till att endast ha det på infektionsmottagningen. Patienter i olika åldrar, med olika besvär och olika etnicitet hade genomgående svårt att fylla i uppgifterna på de Ipads som tillhandahölls i väntrummet. Uppgifterna i journalerna blev röriga. Arbetet blev klumpigt och tidskrävande och gick ut över patientkontakten. Systemet levererade olika förslag på diagnoser och behandling. I många fall var dessa – utifrån Agneta Karlsson erfarenhet och bedömning – felaktiga. Enligt Agneta Karlsson fanns det en risk med systemet om en oerfaren läkare använde det och litade på det. Agneta Karlsson har vittnat om att det från hennes vårdcentral framfördes massiv kritik.

Kristina Sundquist intresserade sig för verktyget efter att hon hört att SVT ställt frågor. Hon läste den information som fanns och kunde mot bakgrund av egen kunskap och erfarenhet konstatera att det som utlovades inte kunde stämma. Hon kom också att ifrågasätta den kompetens och erfarenhet som Damon Tojjar utgav sig för att ha. Enligt Kristina Sundquist bedömning fanns det stora risker för patientsäkerheten om diagnoser och behandlingar föreslogs av verktyget.

Caroline Schön, som åberopats av försvaret, har vittnat om att verktyget fungerade bra på den digitala mottagning där hon använde det. Hon har förklarat att det där hanterade en bråkdel av det antal diagnoser som förekommer på en fysisk vårdcentral, ca 20 stycken. Inte heller Caroline Schön har förstått hur diagnosförslag togs fram.

Även om det alltså är svårt att få en tydlig bild av hur verktyget fungerade, eller var tänkt att fungera, kan konstateras att verktyget, införandet och användningen av det samt även oklarheterna kring det måste anses ha varit en fara för patientsäkerheten.

Denna omständighet har åklagaren åberopat som ett av skälen för att brottsligheten ska anses grov (se åtalspunkten 5.1).

Kommunikationen med Damon Tojjar

Åklagaren har gjort gällande att Bengt Linde och Jonas Gallon haft kommunikation på visst sätt med Damon Tojjar. Bengt Linde och Jonas Gallon har bekräftat att kommunikationen skett till nummer/konton/adresser som är deras och de har – även om de inte kan minnas varje meddelande – inte gjort gällande att det skulle vara någon annan som kommunicerat från deras enheter. Tingsrätten utgår därför ifrån att meddelandena är deras.

Damon Tojjar har påpekat att det i vissa fall skickats meddelanden från en PC och att det i dessa fall skulle kunna vara så att han lämnat sin dator inloggad och att någon annan skickat meddelanden i hans namn. Uppgifterna har inte närmare konkretiserats och han har tillagt att han själv tar ansvar för meddelandena. Inte i något fall framstår meddelanden av denna typ som avvikande från andra meddelanden. De har också ett tydligt samband med de meddelanden som Damon Tojjar skickat från t.ex. sin mobiltelefon strax innan eller efter. Med hänsyn härtill och till Damon Tojjars vaga invändning finner tingsrätten anledning utgå från att det är Damon Tojjar som skickat de meddelanden som åklagaren angett.

I flera fall har Damon Tojjar – mot åklagarens tolkning av konversationerna – angett att det är något helt annat som avhandlas samt att han och exempelvis Bengt Linde, skickat flera meddelanden till varandra där de pratade om olika saker. Damon Tojjars tolkning av meddelandena är genomgående mycket långsökta. Det kan vidare uteslutas att han och Bengt Linde hade en lång konversation utan att vid något tillfälle märka eller påtala att de helt missförstod varandra.

I de flesta fall är åklagarens tolkning av skickade meddelanden den mest naturliga och det som anförts av de tilltalade utgör inte en rimlig alternativ tolkning. Tingsrätten utvecklar detta ytterligare nedan.

WhatsApp

Det är inte i sig konstigt att använda WhatsApp för kommunikation. Det ter sig emellertid anmärkningsvärt att ha omfattande kommunikation i denna app i stället för via sedvanliga tjänstevägar för mejl och telefon. Till detta kommer att det vid vissa tillfällen särskilt efterfrågats privata mejl-konton. Det har dessutom förekommit uppmaningar att inte använda viss mejladress och vid andra tillfällen särskilt angetts att det är ok att skicka till tjänstemejl. Till det anmärkningsvärda kommer också att kommunikation skett på helger och under semester. Det är emellertid meddelandenas innehåll som är av avgörande betydelse för tingsrättens bedömning.

Projektdirektivet

Under huvudförhandlingen har mycket uppmärksamhet ägnats åt några dokument, bl.a. ett kallat Projektdirektiv, som upprättats inom Region Skåne men som återfunnits i Damon Tojjar's dator. Anders Rulands och Åsa Rulands vittnesuppgifter i förening med återopade mejl och utlåtande från IT-forensiker kan enligt tingsrätten inte leda till annan slutsats än att Damon Tojjar fått tillgång till dokumenten innan upphandlingen utlystes. Dokumenten utgör inte offentliga handlingar och skulle inte förmedlas till någon utomstående. Vem Damon Tojjar fått dem av är emellertid inte klarlagt.

Bengt Linde och Jonas Gallon har haft tillgång till dokumenten. Det är det också fler som haft. Det kan inte uteslutas att någon av alla som hade tillgång till dokumenten förmedlat dem utan andras vetskap. Det förhållandet att Damon Tojjar fick tillgång till dokumenten kan därför inte läggas Bengt Linde eller Jonas Gallon till last vid tingsrättens bedömning av deras ansvar. Omständigheterna får dock den betydelsen att de talar för att Damon Tojjar varit intresserad av, tagit del av och nyttjat informationen i dokumenten. Det är alldeles uppenbart att han var införstådd med att det var dokument han egentligen inte skulle ha tillgång till. För det talar omständigheterna

kring att de förmedlades på en USB-sticka med mappar som namngetts ”Radera efter användning” och ”Radera efter läsning”.

Damon Tojjars roll

Damon Tojjar var en av dem som utvecklade vårdverktøget Läkarexpressen. Han synes genomgående ha varit den som presenterat verktøget. Han är den person som alla pratat om när de pratat om verktøget. Vårdinnovation startades med anledning av upphandlingen. Vårdinnovation synes inte ha haft någon annan väsentlig verksamhet än den som hade med verktøget att göra. Damon Tojjars ställning i det bolaget och i andra koncernbolag har varit dominerande. Han kom också att bli VD i Vårdinnovation. Det är mot denna bakgrund hans personliga ansvar ska ses. Det är därmed naturligt att genomgående tala om Damon Tojjar även om det i strikt mening i vissa fall kan vara fråga om bolaget Vårdinnovation.

Det är också med detta sammanhang tingsrätten ser på åklagarens gärningsbeskrivning. Åklagaren har lagt Damon Tojjar visst agerande till last. Att han uttryckt det som att Damon Tojjar agerat som VD i Vårdinnovation trots att han inte under hela perioden var VD för bolaget och bolaget inte heller fanns under hela perioden saknar enligt tingsrätten avgörande betydelse. De förmåner som han, enligt åtalspunkten 1, erbjudit eller utlovat och därefter lämnat var kopplade till bolaget och kunde enbart lämnas om han blev företrädare för bolaget.

Bengt Lindes och Jonas Gallons roller och samverkan

Bengt Linde och Jonas Gallon var anställda av Region Skåne. I deras arbetsuppgifter ingick att vara delaktiga i den upphandling som skulle utföras. De var båda medvetna om att VGR hade lämnat en fullmakt som innebar att upphandlingen skulle komma även VGR till del. Detta följer bl.a. av den omfattande korrespondensen som åberopats i målet. De hade alltså att medverka i en upphandling för båda regionerna. Att VGR inte utställt en fullmakt direkt till dem personligen saknar betydelse.

Genom att utbyta information med en av leverantörerna har man kunnat påverka expertgruppens beslut.

Att medverka vid en upphandling, ha insyn i villkoren och möjlighet att påverka, kan inte bedömas som något annat än att man har förtroendet att, tillsammans med en grupp andra personer, sköta ekonomiska angelägenheter och övervaka skötseln därav.

Nästa fråga är om Bengt Linde och Jonas Gallon uppsåtligen missbrukat sina förtroendeställningar. Det finns enligt tingsrätten ingen utredning som på ett avgörande sätt talar för att de agerat tillsammans och i samförstånd. De synes ha haft likartade intressen av att Vårdinnovation skulle vinna upphandlingen men något gemensamt agerande är inte styrkt. Tingsrätten bedömer därför deras agerande var för sig.

MONIKA LINDE

Åklagaren har beträffande Monika Linde lagt ner åtalet avseende tagande av muta. Hon har med anledning härav yrkat frikännande dom på den punkten, vilket åklagaren inte haft någon erinran emot. Tingsrätten har därmed att pröva endast frågan om handel med inflytande.

Monika Lindes uppgifter om sin anställning i Vårdinnovation framtår inte som trovärdiga. Det kan enligt tingsrätten hållas för uteslutet att hon – så som hon uppgett – börjat en anställning utan att i förväg veta villkoren för den eller ens ha diskuterat dem med någon företrädare för arbetsgivaren. Detta särskilt som hon, enligt egna och andras uppgifter, hade sådan kompetens och erfarenhet som gjorde att hon hade lätt för att få ett jobb. Uppgiften blir ytterligare märklig när det framgår att villkoren diskuterats mellan Bengt Linde och Damon Tojjar. Dessa omständigheter innebär emellertid inte att hon med nödvändighet gjort sig skyldig till det brott åklagaren gjort gällande.

Det är inte mycket som talar för att Bengt Lindes positiva syn på Vårdinnovations vårdverktyg orsakades av Monika Lindes påverkan. Någon avgörande utredning om Monika Lindes påverkan på beslut fattade inom VGR har inte lagts fram. Det finns sammantaget inte heller förutsättningar för att döma Monika Linde enligt åklagarens

yrkande om handel med inflytande. Monika Linde ska således frias. Hennes anställning får emellertid betydelse för bedömningen av övriga skuldfrågor.

KONTAKTERNA MELLAN DAMON TOJJAR OCH BENGT LINDE

Utredningen i skuldfrågan avseende åtalspunkterna 1, 2 och 5

Inledning

Den chattkonversation mellan Bengt Linde och Damon Tojjar som åberopats i målet tog sin början den 25 januari 2018. Det framgår dock av utredningen i målet att de vid den tidpunkten redan hade en etablerad relation med anledning av sina respektive arbeten och projekt. Under den tid som därefter följde hade Bengt Linde och Damon Tojjar mycket omfattande kommunikation. Alla meddelanden hade inte med upphandlingen att göra men vid en genomgång kan många meddelanden hänföras till den. Den slutsatsen kan tingsrätten dra, dels utifrån meddelandenas innehåll, dels utifrån tidpunkten när de skickades. Med utgångspunkt i olika datum för händelser i upphandlingen kan även kortfattade och ofullständiga meddelanden förstås. Av en del meddelanden följer vidare att de haft viss kommunikation via telefonsamtal och mejl. Tingsrätten finner anledning utgå ifrån att när någon av dem skrev att de skulle höras av med anledning av något som de skrev, så skedde oftast ett samtal där ytterligare information utbyttes.

I kommunikationen erbjöd Damon Tojjar vid vissa tillfällen Bengt Linde att lämna synpunkter på text/dokument/filer. Sammanhanget talar för att det vid mer än ett tillfälle handlade om att lämna synpunkter på material som Damon Tojjar skulle använda i upphandlingen.

Det sammantagna intrycket av kommunikationen, som till viss del även fördes via mejl, är att Bengt Linde och Damon Tojjar samarbetade med målet att det verktyg som kom att kallas Vårdepressen skulle vinna upphandlingen.

I det följande redovisar tingsrätten de tydligaste exemplen på detta.

Kontakter i samband med uppstarten

Bengt Linde deltog i uppstartsmötet den 5 mars 2018. Dagen efter skrev han följande meddelande till Damon Tojjar: ”Hör gärna av dig när du hinner. Har fått upphandlingsprocessen. Jobbar hemma torsd o är bra tillgänglig om du hinner. Hälsar Bengt”

Den 12 mars 2018 skickade Damon Tojjar meddelanden som inte kan ges annan innebörd än att han fått förslag på tider till hearing och frågade Bengt Linde vad denne tyckte om att välja den sista tiden. Bengt Linde tyckte att det var klokt. De föreslagna tiderna var enligt meddelandet ”26:e, 28:e mar och 3:e apr”.

Den 17 mars 2018 skrev Bengt Linde att det kommande måndag eftermiddag skulle hållas ett uppföljningsmöte om upphandlingen.

Kontakter i tiden för hearing

Söndagen den 25 mars 2018 ville Damon Tojjar höras. Han meddelade att han skulle ringa om en stund och bad Bengt Linde kolla gmail.

På kvällen den 26 mars 2018, dvs. efter första hearing, skickade Bengt Linde följande meddelande: ” Doctrins dragning idag imponerade ingen! Klarar vi CE2? CE märkningen kan bli komma upp.” Damon Tojjar svarade: ”Läkarexpressen.se - CE märkt, registrerad och godkänd medicinteknisk produkt.” Därefter följde fler meddelanden om CE märkning och dess betydelse. Tingsrätten noterar här att Bengt Linde använde ordet vi i meddelandet ”Klarar vi CE2”.

Den 29 mars 2018 missade Damon Tojjar samtal från Bengt Linde och de bestämde att höras senare. På grund av olika förhinder blev det inget samtal förrän den 31 mars 2018. Därefter följde viss kommunikation om enheter inom Region Skåne och VGR.

Söndagen den 1 april 2018 skrev Damon Tojjar att han återkommer med utkast och lite senare skrev han ”skickat mejl” och ”har du en lista över alla som kommer på tisdag”. Tingsrätten kan konstatera att tisdagen är den 3 april, dvs. dagen för den

hearing som Damon Tojjar skulle medverka i. Den 2 april hade Damon Tojjar uppenbarligen fått listan eftersom han då frågade vad Staffan Lovén har för roll. Bengt Linde förklarade och meddelade även att en person är ersättare för Johan Arnesson.

Damon Tojjar frågade om Bengt Linde hunnit titta på affärsbiten och om Bengt Linde var tillgänglig. På detta svarade Bengt Linde: ”Ring när du kan tittar nu. Tycker att det är för billigt. Hela utv delen och marknadsföring till andra lt i Sverige. Dubbelt licenspris kopplat till fortsatt utveckling?”.

Kontakter i samband med utlysningen

Den 8 maj 2018 hade Bengt Linde kommit hem efter en seglingssemester. Han skrev då: ”Ang upphandlingen. Ligger på remiss till VGR några dagar. Kommer ut i början av nästa vecka. OBS flyter på som det ska.” På detta svarade Damon Tojjar: ”tack för uppdateringen.”

Den 11 maj 2018 meddelade Bengt Linde: ” Idag jobbar jag med en rapport om sjukskrivningar av andra än läkare. Och de sista små justeringarna i upphandlingsunderlaget!” Samma dag meddelade Damon Tojjar: ” Tror förresten våra upphandlingsjurister har några kloka synpunkter som kanske kan vara behjälpligt i utlysningstexten om aktuellt?” På detta svarade Bengt Linde: ”Jo men jag tror att det är justerat till läkarexpressens fördel så långt det går. Det får inte falla på något nu.”

Den 18 maj 2018 skrev Bengt Linde: ” Precis haft slutmöte om upphandlingsunderlaget. Tagit lite extra tid att synka med vgr. Läggs ut på måndag. Kan börja bli dags att titta på manualer etc redan i aug? Det kommer att rulla snabbt sen.” Damon Tojjar svarade: ” Tilldelning redan i augusti eller är det i September?” Bengt Linde svarade: ” Tilldelning 5/9!”

Den 21 maj 2018 meddelade Bengt Linde: ” Utlysning imorgon bara formalia så VGR kommer med fullt ut.”

Den 23 maj 2018 meddelade Bengt Linde: ” Nu kl 15 skickades underlaget för publicering. Kommer i databasen imorgon. Börjar skissa på implementeringen. Finns någon från aug att ta fram användarmanualen m m? Nu börjar det rulla!” På detta svarade Damon Tojjar: ”Lysande”. ” Javisst, jag tänkte Anders kunde arbeta med det. Hur tänker du?”. ” Kan du vara Anders behjälplig med manualen om det skulle behövas?” På den frågan svarade Bengt Linde jakande.

Den 24 maj 2018 undrade Damon Tojjar: ” Förhinder i utlysningen?” Bengt Linde svarade: ”Nej , kan ta upp till 48 Tim efter ivägsändandet. Nationell tjänst. Jag bevakar.”

Den 25 maj 2018 meddelade Bengt Linde: ” Nu ligger upphandlingen ute. Gå in på region Skåne. Koncerninköp. Upphandlingar. Aktuella upphandlingar.” Damon Tojjar svarade: ” Lysande - tack för beskedet. Ser mycket bra ut”. Bengt Linde meddelade: ”Hör av dig efterhand kring hur vi har tänkt- när du skriver.”

Söndagen den 27 maj 2018 ställde Damon Tojjar frågor om hur han ska tolka texten om den mest kostnadseffektiva lösningen. Bengt Linde svarade: ”Priset ska inte göra att en kostnadseffektiv lösning mister värderingspoäng. Fördel LE.”

Kontakter inför anbudsgivande

Den 4 juni 2018 skrev Bengt Linde: ” Det går bra att ringa mig imorgon. Jobbar hemma då. Hur går det med anbudstexten?”

Under juni och juli förde Bengt Linde och Damon Tojjar omfattande diskussioner som inte kan tolkas på annat sätt än att Bengt Linde och hans sambo Monika Linde erbjöds anställning. Villkoren diskuteras i termer av en viktning mellan lön och andra förmåner. De senare benämns personaloptioner, holding i vesting eller bara vesting.

Tiden för att lämna anbud gick ut den 31 juli 2018. Den sista veckan förekom många meddelanden mellan Damon Tojjar och Bengt Linde som uppenbart gällde upphandlingen. Damon ställde olika frågor till Bengt Linde.

Den 24 juli 2018 skrev Damon Tojjar följande till Bengt Linde: ”(FYI, min universitetsmejl kan begäras ut enl. offentlighetprincipen - vore bra om vi kunde köra dtojjar@gmail.com) :)” Meddelandet visar enligt tingsrätten att Damon Tojjar är medveten om att hans kommunikation med Bengt Linde åtminstone är tvivelaktig.

Meddelande som följde kan inte tolkas på annat sätt än att Damon Tojjar bad om och fick synpunkter på hur han ska utforma anbudet samt att filer skickades via mejl.

Den 31 juli 2018 (dvs. senaste dag för att lämna in anbud) skrev Damon Tojjar t.ex.: ”Hej Bengt! Säg gärna till om du får tillfälle att höras en kort stund innan midnatt idag? Bara några enstaka frågor/funderingar som jag skulle vilja stämma av :)” och ”Hej Bengt! Har precis delat ett dokument med dig - 2.9.3 (Införandeplan)_0.1 Kan du titta på det och säga till om du har några synpunkter? Gärna om du kan kommentera i filen om du har synpunkter och säga till om aktuellt att jag tittar på det och ändrar något?

I chatten går att följa fortsatt avstämning inklusive priser och kostnad. Det avslutades med att Damon Tojjar, strax före midnatt, vidarebefordrade bekräftelse på att anbudet inkommit.

Den 1 augusti 2018 (dvs. dagen efter anbudstiden gick ut) skrev Bengt Linde: ”4 anbud är inkomna. Sammanställs och kollas så de är korrekta denna vecka. Ang sambon Monika. Ska hon komma och börja direkt på Vårdhuset o lära sig systemet 1/9?” På detta svarade Damon Tojjar: ”Monika 1/9 låter super - jag ska prata med Lise-Lotte en sväng först bara. Start 1/9 oavsett.”

Tiden efter inkomna anbud

Den 7 augusti 2018 skrev Bengt Linde: ”Hej Damon -om du hinner idag - så ring när det passar. Det var diskussioner igår om priset. Rabatter får framföras vid demonstrationerna. Kanske får bli 50 proc år 1, 40 proc år 2, 30 proc år 3?”

Tingsrätten noterar att det i Damon Tojjars dator påträffats ett dokument (Upph20180806.docx) som enligt polisens IT-forensiker skapades av Bengt Linde den 7 augusti 2018 och mejlades med ämnesraden: "Uppdat 6/8 bifogas Ring när du kan". Dokumentet visar vad andra medlemmar i expertgruppen anser om priset för Vårdexpressen.

Den forensiska undersökningen i förening med chattmeddelandet kan inte ges annan innebörd än att Bengt Linde skickade dokumentet till Damon Tojjar. Han gav alltså under pågående upphandling information till motparten om regionens syn på villkoren för ett eventuellt avtal. Uppgifter som alldeles uppenbart inte var offentliga.

Även den 14 augusti 2018 lämnade Bengt Linde uppgifter av betydelse för Damon Tojjars (dvs. Vårdinnovations) ställning i kommande avtalsdiskussioner. Han skrev: "Rapport från dagens möte. Det finns inget intresse av de andra lösningarna. MEN höga toner om priset som många anser bör ner till Doctrins nuv. nivå. Även Doctrin bedöms dyrt. Stor risk för avbruten upphandling nämns- om inte priset går ner till ca 25 procent av lagt pris. Kanske behöver vi bryta ut utb kostnader, hårdvara m m- och lägga som tillägg istället. Fundera på var lägsta möjliga pris ligger för att komma in på marknaden. Efter förhandl ges alla 10 dgr för att tänka över förhandlingen.

Tilldelningsbeslutet kan bli en vecka förskjutet.

Även om det överklagas är det vanligt att fortsätta förberedelserna. Pilot 3 mån med möjlighet att förlänga upp till 3 mån. Sen beslut om breddinförande prel april/maj. Breddinförande om ett år. Beräknad pilotstart ca 1/12.

Men som sagt priset blir helt avgörande. Resten är i hamn. Priset för att komma in på marknaden."

Även här kan tingsrätten konstatera att Bengt Linde använder ordet utb i meningen "Kanske behöver vi bryta ut utb kostnader, hårdvara m m- och lägga som tillägg istället."

Kontakter i samband med prövning av användarfall

Den 19 augusti 2018 (dvs. i tiden nära dagarna då användarfallen ska prövas) skrev Damon Tojjar: "Känsligt dokument att skicka, viktigt att du inte råkar svara till med.lu.se-mejlen."

Den 21 augusti 2018 (dvs. en dag då anbudsgivares lösningar provas på användarfall) skrev Bengt Linde ett långt och informationsrikt meddelande som inleddes: "Lite från dagen: Doctrin bättre på anamnesupptagning. Collabodoc bättre på dokumentationshantering- men båda är utslagna. Lite viktigt inför torsd. Du måste nog ha med en IT kille om det går. En hel del IT frågor."

Dagen efter, dvs. den 22 augusti, meddelade Bengt Linde: "Så nu är Tieto också ute ur leken. Återkommer senare med fler detaljer o tips." Efter ytterligare information avslutade Bengt Linde med: "Nu vet du inget om vilka andra som lagt anbud o annat. Jag kör rollspel imorgon. Du får till nu på fredag att komplettera anbudet. Sen justeras anbudet och du får 10 dgr på dig att fundera. Sen tilldelningsbeslutet. Tror inte det blir överklagan.

Ses imorgon bitti. Ring om du hinner o vill.

Den dag då Vårdinnovation presenterade sin lösning, den 23 augusti 2018, skrev Bengt Linde på eftermiddagen: "Grattis Damon ni fick full poängpott. Helt rätt o accepterad nivå med 50 procent för Skåne. Bäst om det är inkl nya funktioner för att kunna visa dem.

Konsultpris 900 till 1000//Tim accepteras. Lägsta pris 25 mkr och inkl bas på 10:-/besök och 1000 besök d v s 35 tkr/månad x 90 inkl KHM är ca 38 mkr - bas för att täcka kostnaderna. Rimligt?" Kommunikationen om prissättning m.m. fortsatte därefter.

Bengt Linde har invänt att han inte var närvarande vid presentationerna den 23 augusti 2018. Meddelandena den 22 och 23 augusti 2021 talar dock starkt för att han var det. Vittnet Staffan Lovén har också förklarat att han är helt säker på att Bengt Linde var med. Tingsrätten finner således Bengt Lindes invändning motbevisad.

Den 28 augusti 2018 meddelade Bengt Linde: ”Budet accepterat. Men Erik kommer nog tillbaks och försöker pressa lite till för syns skull. Eller helst få in kommande nya funktioner i priset.” I samma meddelande skrev han: ”Monika kan börja på fredag om det passar dig. Bra om ni ses och reder ut det som behövs göras och kanske var, Södervärn?”

Under augusti hade fortsatta meddelanden skickats angående anställning för Bengt Linde och Monika Linde. Sammanhanget i nyssnämnda meddelande visar på kopplingen mellan Monika Lindes anställning och upphandlingen.

Kopplingen mellan Monika Lindes anställning och upphandlingen följer även av det anställningsavtal som skrevs i september. I det hänvisas till kommande breddinförande. Samma dag som avtalet, enligt utredningen, skapades i Damon Tojjars dator, den 16 september 2018, skrev Bengt Linde: Jag har gått igenom Monikas anst avtal och det ser helt ok ut.”

Kontakter i samband med tilldelningsbeslut och därefter

Tilldelningsbeslutet publicerades den 6 september 2018. Samma dag fick Damon Tojjar uppenbarligen filer till sin mejladress på universitetet. Han skrev nämligen: ”Tack för filerna! Skicka gärna till gmail dock, inte så bra med universitetsmejl.”

Efter ett antal meddelanden som berör överklagandet finns inte i utredningen några meddelanden av omedelbar betydelse förrän i juni och september 2019. Då hade överklagandet avslagits, avtal tecknats och pilotfasen börjat. Kommunikationen som då fördes gällde uppenbart att Bengt Linde ska arbeta för Vårdinnovation. Något som enligt ovan diskuterades redan sommaren 2018.

Kontakter efter att avtal tecknats

I ett mejl den 13 juni 2019 skrev Bengt Linde: ”Vi kan vl träffas i veckan med 24-28/6 en kväll och diskutera. UTKASTET skulle kunna gälla fr o m 1/1-20 när det blir utrullning. Bofogar utkast till organisation.”

Den 29 september 2019 mejlade Bengt Linde till Damon Tojjar: ”Ska prata med min chef på konferensen om jobbet framöver. Det är därför jag stressar dig lite med att få klart anställning....”

Samma dag kommunicerade Damon Tojjar med Elias Hinn, en medarbetare på Vårdinnovation. Mellan dem utväxlas följande meddelande.

Damon Tojjar: Bengt eldar på om att han ska säga upp sig i morgon. Så om det inte var jobbigt nog att ha luppen på nu med Jonas situationen så kan du tänka dig hur JÄVLA jobbigt det kommer bli att hantera Bengt och RS som kommer vara pissed om vi "rekryterar honom"

Elias Hinn: Haha då har vi hela paret Lindhe på lönelistan!

Damon Tojjar: WTF säger jag bara

Elias Hinn: Bengt bör alltså inte gå in direkt. Vi får konsulta honom ett tag.

Damon Tojjar förmedlade till Elias Hinn vad han skrivit till Bengt Linde: ”Bengt, jag har dividerat fram och tillbaka, det är INTE aktuellt att du säger upp dig innan vi har breddinförandet på plats. Jonas har rört om i grytan lite i förra veckan som fått oavsiktliga konsekvenser. En person är ett undantag, två personer är ett mönster. Mats har redan tillsatt Niklas Gustavsson att titta närmare i saker och ting. Det finns inga oegentligheter, men det som se ut så om du byter till Vårdinnovation nu. Vi måste fundera igenom detta noggrant. Jag gillar inte att stressas in i en situation såhär. Vi ska tala igenom detta och resonera i lugn och ro. Det blir inte bra för dig, oss eller RS om vi hastar igenom och gör detta felaktigt nu. Konsulttjänst på en begränsad tjänstgöringsgrad är inga problem, förutsatt att det förankras. Annars i linje med diskussion om kombinationstjänst som vi haft, men det är oerhört känsligt detta.”

Det följer vidare av avtal som upprättats vid okänd tidpunkt men som utbytt mellan Bengt Linde och Damon Tojjar att det förekommit förslag om att Bengt Lindes konsultföretag skulle köpas upp av Vårdinnovation och att Bengt Linde då skulle få andelar i Vårdinnovation.

Sammantagen bedömning och de tilltalades förklaringar och invändningar

Tingsrätten har nu redovisat en rad meddelanden som sedda för sig och i sitt sammanhang talar för att Bengt Linde och Damon Tojjar samarbetat för att Vårdinnovation skulle vinna upphandlingen. Detta samarbete har innefattat att Bengt Linde försett Damon Tojjar med information på ett sätt som strider mot vad som måste gälla för att en offentlig upphandling ska gå rätt till. Kommunikationen visar vidare att det funnits konkreta förslag på anställning för Bengt Linde och att Monika Linde blivit anställd. Villkoren för anställningarna måste anses ha innefattat otillbörliga förmåner i det att de innefattat optioner/andelar, vesting eller dylikt. Det är riktigt att det i förväg inte går att veta vad en option är värd. Möjligheten till del av vinst är dock under alla förhållanden något som har ett värde. Det följer dessutom av kommunikationen att Bengt Linde och Damon Tojjar såg det på det sättet eftersom deras diskussion rörde fördelningen mellan lön och ”vesting” där lönen kunde hållas nere mot att vestingen blev högre. Det förhållandet att Monika Lindes avtal var tvåårigt och det därmed inte skulle vara möjligt att under den tiden erbjuda personaloptioner saknar enligt tingsrätten betydelse. Avtalet uttalar att hon ska erbjudas personaloptioner vilket under alla förhållanden förespeglar en förmån.

Bengt Linde har bekräftat att meddelandena rörde en anställning för honom. Han har förklarat att han såg det som att det låg i allas intresse, även Region Skånes, att han hjälpte till med implementeringen. När det gäller talet om optioner och eller ”vesting” har han förklarat att han trodde att allt följde någon slags standardavtal inom det privata. Tingsrätten finner dock att hans meddelanden visar på motsatsen.

Bengt Linde har genomgående hävdatt att informationsutbytet – som till viss del gällt upphandlingen – inte påverkat upphandlingen. Som tingsrätten redan anfört är det uppenbart att Bengt Linde försett Damon Tojjar med information som försatt honom – och därmed Vårdinnovation – i ett mycket mera gynnsamt läge än om informationsutbytet inte ägt rum. Det kan enligt tingsrätten hållas för uteslutet att Bengt Linde inte förstod och till och med önskade detta.

Bengt Linde har vidare invänt att ”alla” ville att Vårdinnovation skulle vinna upphandlingen och att hans kontakter var i linje med önskemål inom regionen. Mot detta talar att vittnesmålen från övriga personer i expertgruppen inte talar för att de kände till och godtog att Bengt Linde hade egna kontakter med Damon Tojjar. Bengt Linde har heller inte gjort gällande att han redovisat dessa för övriga. Meddelandet den 22 augusti 2018 (”Nu vet du inget om vilka andra som lagt anbud o annat. Jag kör rollspel imorgon.”) visar enligt tingsrätten att Bengt Linde visste att han inte agerade enligt regler och övrigas godkännande.

Damon Tojjars förklaringar till olika meddelanden har varit svåra att följa. Enligt tingsrättens bedömning beror det på att de utgör efterhandskonstruktioner. Hans tolkningar av meddelandenas innehåll går ofta inte alls ihop med sammanhangen i övrigt och är i flera fall helt ologiska. I det följande anges vissa exempel för att belysa tingsrättens slutsats.

Erbjudandet den 11 maj 2018 om hjälp med utlysningstexten från ”våra” upphandlingsjurister har Damon Tojjar förklarat med att han erbjöd sig att förmedla kontakt till upphandlingsjuristerna och att om Bengt Linde eller Region Skåne antagit erbjudandet hade Damon Tojjar inte själv anlitat samma jurister. Det är enligt tingsrätten inte troligt att den som precis står inför sin första upphandling av stort ekonomiskt värde och har etablerat kontakt med upphandlingsjurister erbjuder dessa till motparten för att själv anlita någon annan.

Damon Tojjars uppgift om att han inte trodde att Bengt Linde hade med upphandlingen att göra är helt oförenligt med den kommunikation som varit. Hans uppgift om att han i många fall inte var intresserad av den information och input som kom från Bengt Linde är inte heller förenligt med kommunikationen som varit mellan dem. Damon Tojjar har vidare invänt att han – som inte hade tidigare erfarenhet av offentlig upphandling – hade anledning att utgå ifrån att tjänstemännen agerade korrekt och exempelvis inte lämnade ut hemlig information. Det förhållandet att han särskilt bett om att inte få mejl till sin universitetsadress med hänvisning till att den kan begäras

ut talar i motsatt riktning. Endast om det var hemlig information skulle detta vara ett problem.

Damon Tojjar har uppgett att den omfattande kommunikationen avseende anställningsförhållanden avsåg hans intresse av att anställa en VD i Vårdinnovation (eller möjligen i annat bolag inom koncernen). Med hänsyn till innehållet i kommunikationen och det avtalsutkast som skickades kan hans uppgifter i denna del lämnas utan avseende. Till detta kommer att det framstår som helt orimligt att Bengt Linde skulle involveras i en kommande VD:s villkor i ett skede då Vårdinnovations framtida verksamhet var oklar och det inte fanns något förslag på person till VD-posten. Det är vidare inte rimligt att anta att Bengt Linde, för Damon Tojjars räkning, kommunicerar med kandidater till en VD-post.

Det har invänts att Monika Linde skulle anställas av Lunds universitet inom ett projekt som finansierades med medel från Vinnova. Tingsrätten utesluter inte att sådana diskussioner fördes. Som redan konstaterats ovan diskuterades hennes anställning i samband med upphandlingen av Vårdexpressen och med hänvisning till att hon skulle kunna bidra vid implementeringen. Damon Tojjar utlovade dessutom att anställningen skulle börja den 3 september. Mot bakgrund av sammanhanget och med beaktande av att anställningsavtal kom att skrivas med Vårdinnovation saknar det enligt tingsrätten betydelse att det först kan ha varit tal om annan finansiering av hennes anställning eller att den till en början skulle avse även andra uppgifter.

Tingsrättens slutsatser

Tingsrätten finner således klarlagt att Bengt Linde innehaft förtroendeställning och att han missbrukat den på det sätt som åklagaren påstått under första stycket i åtalspunkten 5.1. Hans missbruk har, så som åklagaren påstått i andra stycket, bestått i att han utbytt sekretessbelagd information samt underlåtit att informera huvudmännen om förhållanden som innebar att han befunnit sig i en jävssituation (punkten a.) och – genom att samarbeta med Damon Tojjar – inte tillämpat de objektivitets- och likabehandlingsprinciper som gäller samt verkat för att diskvalificera övriga anbudsgivares anbud (punkt b.).

Tingsrätten finner inte att åklagarens utredning ger stöd för påståendena under punkterna c. och d. Även utan att dessa punkter är styrkta föreligger förutsättningar för att bedöma gärningen som trolöshet mot huvudman.

Bengt Lindes agerande har skadat regionerna. Som det nu blev avbröts upphandlingen vilket i sig medförde kostnader. Hur stor skadan skulle ha blivit om upphandlingen inte avbrutits på det sätt som skedde är dock enligt tingsrätten svårbedömd. Tingsrätten kan inte godta åklagarens påstående om ett breddinförande hade beslutats med de angivna kostnaderna som följd eller att detta vore skadans storlek. Under alla förhållanden kan stor ekonomisk skada konstateras ha drabbat regionerna, jfr nedan under Skadestånd.

Bengt Linde har invänt att han enbart agerat med Region Skånes bästa för ögonen. Tingsrätten har dock ovan konstaterat att han agerade med avsikt att Damon Tojjars bolag skulle vinna upphandlingen och att han själv skulle ta del i den verksamhet som han räknade med skulle bli följden. Det är, enligt tingsrättens bedömning, med anledning av sitt eget intresse i saken som han bortsett från regionernas intresse av att reglerna om objektivitet och likabehandling följdes. Därmed gick regionernas bästa förlorat.

I detta sammanhang bör uppmärksammas att själva gärningsrekvisitet, missbruk av förtroendeställning, innefattar ett visst värderande moment. Det betyder att gärningsmannen inte för att uppfylla uppsåtskravet själv måste dela domstolens värdering angående missbruket. Tillräckligt är att hans uppsåt omfattar de faktiska omständigheter på vilka rätten grundar bedömningen att missbruk föreligger. I förevarande fall insåg Bengt Linde att han lämnade information om detaljer i upphandlingen (t.ex. om konkurrenser, pris och villkor) till en av leverantörerna. Av meddelandena följer att han insåg att detta var en fördel för denne leverantör. Han visste också att upphandlingen skulle utsättas för konkurrens och han visste självfallet att regionen inte ville betala stora summor för något som inte motsvarade behov och förväntningar.

Sammantaget finner tingsrätten således att Bengt Linde gjort sig skyldig till trolöshet mot huvudman. Tingsrätten återkommer nedan till brottets rubricering.

Tingsrätten finner vidare att de erbjudanden om anställning och uppdrag som förekommit utgör sådan förmån som avses i bestämmelserna om givande och tagande av muta. Även anställningen av Monika Linde ska, av skäl som utvecklats ovan, ses som en förmån för Bengt Linde med anledning av hans agerande i sin anställning hos Region Skåne. I denna bedömning ligger att förmånen haft en tydlig och konkret inriktning på att belöna eller påverka till ett pliktstridigt agerande. Bengt Linde ska alltså även dömas för tagande av muta och Damon Tojjar ska dömas för givande av muta.

Av de skäl som åklagaren angett ska brotten bedömas som grova. När det gäller patientsäkerheten var det uppenbart att införandet av verktyget skulle påverka patientsäkerheten. Även för den som inte själv kunde bedöma verktyget måste det stått klart att felaktigheter i upphandlingen kunde påverka patientsäkerheten negativt.

Åklagaren har även gjort gällande att Damon Tojjar ska dömas för anstiftan av trolöshet mot huvudman. Tingsrätten finner dock att det agerande som läggs Damon Tojjar till last i den delen är desamma som det som straffas som givande av muta och att han inte också ska dömas för att ha anstiftat Bengt Linde till trolöshet mot huvudman.

KONTAKTERNA MELLAN DAMON TOJJAR OCH JONAS GALLON

Utredningen i skuldfrågan avseende åtalspunkterna 1, 4 och 5

Inledning

Både Damon Tojjar och Jonas Gallon har berättat att de kom i kontakt med varandra när de båda satt i styrelsen för Lunds universitets innovationsbolag. Deras första kontakter var någon gång 2016. De möttes sedan av en slump när de båda närvarande vid Almedalsveckan på Gotland. Det var då Jonas Gallon för första gången fick höra talas om Läkarexpressen, som var ett vårdverktyg som Damon Tojjar hade tagit fram

och höll på att utveckla. Jonas Gallon har berättat att han blev intresserad av det eftersom han då arbetade med ett samarbete mellan Region Skåne å ena sidan och Capio och Telia å den andra som syftade till att ta fram någonting liknande. Han hade fått i uppdrag att se om det fanns några billigare alternativ. Med anledning av det tog han i slutet av oktober 2017 med sig bl.a. läkarna Ola Bergstrand och Caroline Schöön samt sina kollegor Annie Katalinic och Monica Kraft till den privata mottagningen Vårdhuset i Malmö, där Damon Tojjar visade Läkarexpressen för dem. Gensvaret blev, enligt Jonas Gallon, stort och när bl.a. regiondirektören Alf Jönsson fick höra om detta visade regionledningen stort intresse för Läkarexpressen.

En stor del av den bevisning som åklagaren har åberopat till stöd för de delar av åtalet som rör kontakterna mellan Jonas Gallon och Damon Tojjar består av chattmeddelanden som de har skickat till varandra via WhatsApp. Tingsrätten har tidigare redovisat sin syn på att Bengt Linde respektive Jonas Gallon kommunicerat med Damon Tojjar på det sättet istället för sedvanliga tjänstekanaler. När det gäller kommunikationen mellan just Jonas Gallon och Damon Tojjar är den anmärkningsvärd eftersom den inte bara skedde mellan en tjänsteman på Region Skåne och en potentiell leverantör till regionen utan också för att den pågick under lång tid och i stort sett dagligen eller i vart fall varje vecka. Den var inte bara av mycket stor omfattning utan skedde också i hög grad utanför ordinarie tjänstetid. Många av meddelandena skickades tidiga mornar, sena kvällar, helger eller under semestrar. Till det kommer avslutningsvis att kommunikationen på WhatsApp inte bara ger inblickar i vad Jonas Gallon och Damon Tojjar diskuterade utan att den också visar att de hade mycket täta kontakter via telefon och genom personliga möten.

Till det kommer de e-postmeddelanden som bl.a. Damon Tojjar och Jonas Gallon skickat till varandra samt dokument som de delat med varandra på Google Drive.

Kontakterna under hösten 2017 och vintern 2018

När det gäller chattkontakterna mellan Damon Tojjar och Jonas Gallon så inleddes de under sommaren/hösten 2017. Under hösten 2017 handlade kontakterna om att bestämma ett antal möten eller telefonsamtal. Det var täta kontakter; i genomsnitt varje

vecka. Som exempel kan nämnas att de hade flera kontakter och uppenbarligen träffades inför den presentation av Läkarexpressen som Damon Tojjar hade för ett antal företrädare för Region Skåne den 31 oktober 2017. Direkt efter det tillfället skrev Damon Tojjar till Jonas Gallon och frågade hur han tyckte att presentationen hade gått. Jonas Gallon svarade på det och ville att de skulle höras av dagen därpå för att han skulle "... beskriva tankarna om vägen framåt".

Under november utväxlade Damon Tojjar och Jonas Gallon ett stort antal meddelanden som visar att de diskuterade möjligheterna för att öka Region Skånes intresse för Läkarexpressen och göra en direktupphandling av verktyget. Vid chattarna använde Jonas Gallon två olika telefonnummer som slutade på 9157 respektive 8222. Dessa visar att det förekom täta kontakter och flera möten och samtal mellan dem rörande Läkarexpressen. Damon Tojjar redovisade bl.a. hur mycket Läkarexpressen omsatte och hur han bedömde att det skulle öka under 2017. Både han och Jonas Gallon gav uttryck för en gemensam inriktning att "sälja in" Läkarexpressen via regionledningen och att de såg en lysande framtid för projektet.

Diskussionerna kan inte förstås på något annat sätt än att de handlade om att Jonas Gallon undersökte möjligheterna och gjorde ansträngningar för att Region Skåne antingen direkt eller genom en utannonserad upphandling skulle köpa in Läkarexpressen (senare Vårdexpressen). Det blir särskilt tydligt i de meddelanden som utväxlades den 11 december 2017 när Jonas Gallon frågade Damon Tojjar efter olika prismodeller och en beskrivning av vad som ska upphandlas. Två dagar senare skickade Jonas Gallon en bilaga med förslag på sådana modeller som Damon Tojjar skulle använda inför sitt möte med regiondirektören Alf Jönsson den 18 december 2017. Han gav också Damon Tojjar information om hur han skulle lägga upp sin presentation och de bestämde att Jonas Gallon skulle komma och hämta Damon Tojjar och köra honom till mötet.

I början av 2018 önskade Damon Tojjar och Jonas Gallon varandra gott nytt år. De såg också fram mot vad som skulle hända under det kommande året. Deras kontakter under början av 2018 fortsatte och precis som inför mötet i december hade de kontakt

med varandra inför den presentation som Damon Tojjar skulle ha den 10 januari 2018 för ett antal chefer inom primärvården och den 12 januari för företrädare för VGR. Efter positiva reaktioner på mötena skrev Jonas Gallon den 15 januari till Damon Tojjar att han i den kommande veckan skulle få Alf Jönsson att fatta beslut om att Region Skåne skulle upphandla ett processtöd och att det skulle utformas på ett sätt som riktade sig mot Damon Tojjar. Han frågade därför när han kunde få ett underlag för detta från Damon Tojjar. De hade sedan fortsatt kontakt om utformningen av detta och det framgår av deras konversation att deras planer även omfattade VGR.

Den 30 januari 2018 fattade regiondirektören Alf Jönsson det beslut om tilldelning av medel som innebar att upphandlingsprocessen inleddes. Damon Tojjars och Jonas Gallons kontakter fortsatte i stort sett dagligen. De gällde bl.a. upphandlingen där Jonas Gallon t.ex. den 21 februari meddelade att inköpsavdelningen nu skulle ta tag i processen. Han har förklarat att när det blev aktuellt att han skulle vara med i expertgruppen underrättade han projektledaren Johan Arnesson och informerade om att han och Damon Tojjar satt tillsammans i styrelsen för Lunds universitets innovationsbolag. Johan Arnesson har bekräftat det men det har samtidigt framgått att han inte fick någon information om omfattningen och karaktären på de kontakter som Jonas Gallon och Damon Tojjar hade utöver styrelseuppdraget.

Efter att projektdirektivet för upphandlingen antogs och expertgruppen hade haft sitt uppstartsmöte den 5 mars 2018 fortsatte Jonas Gallons och Damon Tojjars kontakter på samma sätt som tidigare. Det handlade bl.a. om att de skulle ses eller talas vid. Den 13 mars skrev Damon Tojjar och föreslog ett möte. De bestämde en tid och Jonas Gallon föreslog att de skulle ”träffas lite ”off site””. Liknande önskemål om att träffas på undanskymda platsen hade förekommit mellan dem tidigare (t.ex. den 2 februari). De har ytterligare kontakter de kommande veckorna om både möten och att talas vid i telefon. Den 25 mars frågade Damon Tojjar efter Jonas Gallons privata e-postadress och han fick den direkt. Av de följande meddelandena som Damon Tojjar skickade samma dag framgår att han hade skickat över visst material till Jonas Gallon och att de pratade om Damon Tojjars kommande deltagande i den hearing som Region Skåne

höll den 26 mars – 3 april inför den kommande upphandlingen. Materialet har benämnts checklista och hittats i Damon Tojjars dator.

Den 26 mars 2018 frågade Damon Tojjar om Jonas Gallon hade haft nytta av underlaget och fick ”absolut” som svar. Jonas Gallon skrev också att de skulle prata mer om saken dagen därpå. De diskuterade också att träffas och Jonas Gallon skrev att Damon Tojjar då även ska kunna få ”feedback från Collabodoc” samt att de ”... kan käka på någon sylta i Malmö där ingen känner igen oss”.

Samma dag (den 3 april 2018) som Damon Tojjar skulle delta i hearingen med Region Skåne skickade Jonas Gallon ett meddelande och frågade om Damon Tojjar var taggad inför eftermiddagen och meddelade att han själv skulle hålla en relativt tillbakadragen profil. Dagen därpå hade de nya kontakter som uppenbarligen gällde hearingen dagen innan.

Under vintern/våren 2018 gällde Jonas Gallons kontakter med Damon Tojjar inte bara den kommande upphandlingen utan också Damon Tojjars diabetesprojekt Easy, som då hade fått anslag från Vinnova. Det är därför svårt att i vissa fall avgöra om ett visst meddelande avsåg det ena eller andra projektet. Det kan dock konstateras att även om det förekom många kontakter mellan Damon Tojjar och Jonas Gallon i april och maj 2018 så var det först i början av juni som kontakterna på ett tydligt sätt gällde just den påbörjade upphandlingen. Den 4 juni kontaktade Jonas Gallon Damon Tojjar och föreslog att de skulle träffas ”under cover”. Den 10 juni skickade Damon Tojjar ett antal dokument till Jonas Gallon. De bestämde sedan att träffas den 19 juni och dagen därpå tackade de varandra för en trevlig kväll och skrev att framtiden är ljus. De följande dagarna fortsatte de att diskutera upphandlingen. De förde också diskussioner om omsättningen i bolaget, prissättningen i det kommande anbudet och möjligheterna att träffa avtal med flera regioner. I samband med det delade de olika dokument i Google Drive. De förde också diskussioner om hur Damon Tojjar skulle hantera de problem som han hade fått med Anders Ruland, som tidigare hade varit tilltänkt VD för Vårdinnovation och hur Jonas Gallon skulle kunna hjälpa Damon Tojjar.

Från midsommar och fram till den 31 juli 2018 när anbudstiden löpte ut hade de fortsatta täta kontakter. Till att börja med var de av mer allmänt slag men från mitten av juli talade de allt mer intensivt om upphandlingen och anbudet som skulle lämnas in. Många av meddelandena var att de sökte kontakt för att prata med varandra. När anbudstidens utgång närmade sig blev Damon Tojjars frågor till Jonas Gallon allt mer specifikt kopplade till hur anbudet skulle utformas.

Efter att Vårdinnovation lämnat in sitt anbud fortsatte kontakterna mellan Jonas Gallon och Damon Tojjar direkt. De rörde bl.a. de andra anbuderna och i vilken utsträckning de levde upp till de krav som ställdes från Läkemedelsverket.

Inför de presentationer som de olika anbudsgivarna skulle göra i slutet av augusti började Damon Tojjar och Jonas Gallon diskutera hur presentationen och ett eventuellt kommande upplägg skulle se ut. Jonas Gallon pratade om möjligheten att begränsa affären till de 87 offentliga vårdcentralerna men det var Damon Tojjar negativ till. Inför presentationen lämnade Jonas Gallon tips och råd kring bl.a. prissättningen. Efter presentationen skrev han att Damon Tojjar hade varit fantastisk och de följande dagarna pratades de vid och diskuterade hur Damon Tojjar skulle fortsätta förhandlingarna med Region Skåne. Jonas Gallon meddelade också att det såg ljus ut och att Damon Tojjar skulle bli kontaktad av projektledaren Erik Berseus. De pratade också om vilka funktioner som kunde eller borde läggas till i verktyget för att öka möjligheterna att vinna upphandlingen.

Så snart tilldelningsbeslutet offentliggjorts den 6 september 2018 meddelade Jonas Gallon Damon Tojjar detta. Av deras meddelanden de kommande dagarna framgår att de pratades vid och att de skulle träffas för att göra upp planer för framtiden. De förde också en diskussion om när och på vilket sätt Damon Tojjar skulle gå ut med ett pressmeddelande. Deras täta kontakt fortsatte de närmaste veckorna och det framgår tydligt att de diskuterade gemensamma planer för Vårdexpressen.

Som exempel på dessa kontakter och att Jonas Gallon var medveten om att de var olämpliga bad han den 17 september Damon Tojjar om en power point-presentation

och förklarade, till skillnad från annars, att Damon Tojjar kunde skicka den till hans @skane.se-adress istället för till hans privata e-postadress. Det var för övrigt samma dag som Damon Tojjar skrev att han var tacksam om Jonas Gallon inte sa upp sig från Region Skåne riktigt än. På det svarade Jonas Gallon att Damon Tojjar kunde vara lugn för de ”ska hantera detta först”. Jonas Gallon påminde om presentationen tre dagar senare och förklarade att den skulle användas för att övertyga koncernledningen.

De följande veckorna fortsatte kontakterna mellan Jonas Gallon och Damon Tojjar på samma sätt och det är tydligt att Jonas Gallon på olika sätt fungerade som bollplank åt Damon Tojjar samt att han arbetade med att sälja in Vårdexpressen till regionledningen och att han hade fått positiva signaler därifrån. De diskuterade också Collabodocs begäran om överprövning av upphandlingen och hur utfallet av den kunde tänkas bli samt om de kunde ”trycka på” på något sätt.

Meddelandena under den återstående delen av 2018 handlade till största del om att de sökte kontakt med varandra för att talas vid eller träffas och prata om framtiden. Det var uppenbarligen fortfarande viktigt att de möttes på ställen där de inte skulle bli igenkända. När de t.ex. i slutet på oktober pratade om att träffas var de ense om att det skulle ske på ett undanskymt ställe. Konversationen slutade med att Jonas Gallon den 29 oktober föreslog att de skulle träffas hemma hos honom istället för på stadsbiblioteket. Kontakterna fortsatte på samma sätt fram till julen 2018. Det var vid den tiden som Jonas Gallon gjorde sina sista arbetsdagar för Region Skåne.

Kontakterna under 2019

Efter att Jonas Gallon hade slutat sin anställning på Region Skåne började han i januari 2019 arbeta för konsultföretaget KnowIt. Han fortsatte den 10 januari 2019 chattkontakten med Damon Tojjar. Denna har återfunnits i Damon Tojjars telefon och handlar precis som tidigare om olika saker men framför allt att han och Jonas Gallon skulle mötas. Av konversationen framgår att det skedde och att de hade fortsatt täta kontakter från januari och de följande månaderna. Vid ett tillfälle (den 7 februari) var det aktuellt att Jonas Gallon skulle skicka sin konsultprofil och Damon Tojjar bad då att han istället skulle skicka den till Damon Tojjars adress @vardinnovation.se. Det

framgår inte tydligt vilket projekt det var som Jonas Gallon och Damon Tojjar diskuterade eftersom deras kontakter huvudsakligen rörde att de ville talas vid eller träffas. De har själva sagt att de under våren arbetade tillsammans med vård-appen ”Vård och råd” och att det var det projektet de diskuterade. Den redovisade utredningen motsäger inte detta eftersom vårdappen var ett aktuellt projekt för Region Skåne vid den tiden. Av chattmeddelandena framgår dock att de även hade fortsatta, täta kontakter rörande införandet av Vårdexpressen.

Det var också vid denna tid som planerna för att Jonas Gallon skulle ha en roll i Vårdinnovation (eller något annat bolag i koncernen) blev klarare. I Damon Tojjars dator fanns från den 29 april 2019 ett dokument som Jonas Gallon skapat och som innehöll ett organisationsschema för Vårdinnovation med olika roller som Jonas Gallon kunde tänka sig att ha i bolaget. Där fanns också en lista med Jonas Gallons önskemål rörande lön, semester, optionsprogram samt delägarskap och styrelseuppdrag. Dessa dokument berörs också i de meddelanden som Jonas Gallon och Damon Tojjar skickade till varandra i slutet av april 2019 i samband med att de även diskuterade bemanning och rekrytering till Damon Tojjars verksamhet kring Vårdexpressen.

De chattkonversationer som förekom mellan Damon Tojjar och Jonas Gallon under den här tiden – från våren 2019 och framåt – visar att dokumentet om Jonas Gallons delaktighet i Vårdinnovation i framtiden följdes upp av fortlöpande diskussioner om samma sak. Av kontakterna framgår bl.a. att Jonas Gallon uppträdde som någon sorts representant för Vårdinnovation i kontakten med olika tjänstemän på Region Skåne (t.ex. Monika Kraft och Mats Ekstrand). Han och Damon Tojjar resonerade också om Jonas Gallons roll i Vårdinnovation och i vilken omfattning han kunde arbeta för bolaget under hösten (t.ex. kommunikation den 25 september 2019).

Under senare delen av september 2019 verkar någonting ha förändrats och Damon Tojjar uppmanade Jonas Gallon att hålla sig mer i bakgrunden. Kontakterna fortsatte dock på samma sätt som tidigare fram till i slutet av oktober 2019 när Jonas Gallon meddelade Damon Tojjar att han hade ändrat uppfattning om sitt kommande

engagemang i Vårdinnovation och att han inte ville arbeta operativt i bolaget. Detta kan antas ha kommit som en överraskning för Damon Tojjar eftersom Jonas Gallon så sent som den 10 oktober var aktuell för att väljas in som styrelsesuppleant i Adjuvia AB, ett annat av de bolag som Damon Tojjar hade en ledande roll i och som framförallt arbetade med det digitala diabetesvårdverktöget, Easy.

Å andra sidan finns det tydliga kopplingar i meddelandena mellan Damon Tojjar och Jonas Gallon under den här perioden till att företrädare för Region Skåne hade intagit en annan och mer skeptisk hållning. Framför allt var det, som Jonas Gallon själv skrev till Damon Tojjar den 5 november 2019, då som SVT hade börjat intressera sig för upphandlingen. Jonas Gallon skrev att han tyckte att det fanns anledning att låta det blåsa över "... även om det inte finns något att hämta från mail m.m.".

Det hade vidare, ända sedan våren 2019 förekommit kontakter mellan Damon Tojjar och Jonas Gallon om att Jonas Gallon skulle utföra arbete åt Vårdinnovation. Då var det inte tal om anställning utan Jonas Gallon skulle vara fortsatt anställd hos KnowIt och arbeta åt Vårdinnovation på konsultbasis. Det framgår både av Damon Tojjars och Jonas Gallons redogörelser men också av att Damon Tojjar den 16 maj och 6 juni 2019 underrättade Region Skåne om att Jonas Gallon skulle arbeta åt Vårdinnovation med pilotprocessen med att införa Vårdexpressen. Meddelanden som skickats mellan Damon Tojjar och Elias Hinn (som då arbetade på Vårdinnovation) visar också att Jonas Gallon förväntades arbeta för Vårdinnovation. På samma sätt måste Bengt Lindes organisationsskiss förstås eftersom han i den hade angett Jonas Gallon som IT-chef i bolaget. Även om det inte är utrett att Jonas Gallon och Bengt Linde samarbetade så visar detta att även Bengt Linde hade en tanke om att Jonas Gallon skulle ha en ledande roll i Vårdinnovation.

En annan slutsats som kan dras beträffande Jonas Gallons engagemang i Vårdinnovation är att det så sent som den 7 oktober 2019 upprättades ett utkast till konsultavtal mellan Vårdinnovation och KnowIt som innebar att Jonas Gallon skulle utföra uppdrag åt Vårdinnovation under perioden från den 3 oktober till den 20 december 2019.

Tingsrättens slutsatser

När det sammantaget gäller Jonas Gallons kontakter med Damon Tojjar visar framförallt chattarna i WhatsApp att kontakterna var mycket täta från hösten 2017 och fram till att upphandlingen av Vårdexpressen blev föremål för medias intresse under senhösten 2019. Förutom att kontakten var personlig och inte skedde via någon av de kanaler som kan betraktas som gängse hade den både ett innehåll och en sådan frekvens att det inte finns några tvivel om att syftet var att Jonas Gallon och Damon Tojjar arbetade tillsammans med Damon Tojjars olika projekt. Detta skedde på udda tider, som tidiga mornar, sena kväll samt på helger och semestrar.

Även om kontakterna också kan ha rört andra projekt framgår det utan tvekan att det övergripande projektet under hela den aktuella perioden var införandet av Vårdexpressen hos Region Skåne. Inledningsvis gällde det att lansera Vårdexpressen och vinna upphandlingen. Efter tilldelningsbeslutet den 6 september 2018 kom fokus istället på att utveckla verktyget, bygga upp en fungerande organisation för det nystartade, lilla bolaget samt att genomföra pilotfasen för att sedan kunna gå vidare med ett breddinförande. Jonas Gallons och Damon Tojjars påståenden om att de endast diskuterade Easy-projektet, ”Vård och råd” eller problemen med vissa av Vårdinnovations anställda kan därmed lämnas utan avseende. Det är istället utrett att Jonas Gallon ända sedan hösten 2017 försåg Damon Tojjar med information av olika slag i syfte att öka dennes möjligheter att få till stånd ett avtal med Region Skåne.

I anslutning till att upphandlingsprocessen inleddes genom tillsättandet av expertgruppen i februari 2018 och till Jonas Gallon slutade sin anställning hos Region Skåne så fortsatte hans ansträngningar för att hjälpa Damon Tojjar. Under det inledandet skedde fram till att upphandlingen annonserades ut lämnade han sekretessbelagd information och gav råd till Damon Tojjar beträffande upphandlingen och Vårdinnovations konkurrenser som innebar att grundläggande principer för en upphandling som objektivitet och likabehandling sattes ur spel. Detta förfarande fortsatte efter att förfrågningsunderlaget hade publicerats. Jonas Gallon hjälpte då Damon Tojjar och Vårdinnovation med utformningen av anbudet. Efter att anbudet

hade lämnats biträdde han Damon Tojjar med underlag och förberedelser inför först presentationerna i slutet av augusti och sedan förhandlingarna med Region Skåne därefter.

Jonas Gallon har gjort gällande att han hade regiondirektören Alf Jönssons uppdrag att föra förhandlingarna med Vårdinnovation efter tilldelningsbeslutet och att han bara agerade med Region Skånes bästa för ögonen. Hans påståenden i den delen framstår som orimliga och både hans egna och Bengt Lindes kontakter med Damon Tojjar inför förhandlingarna talar starkt mot att så skulle ha varit fallet. Till det kommer att Erik Berseus har berättat att expertgruppen reagerade på det höga pris som Vårdinnovation hade lämnat i sitt anbud och att det var han som fick i uppdrag att diskutera detta med Damon Tojjar, vilket han också gjorde. Det är därför utrett att Jonas Gallon även i det avseendena handlade i strid med Region Skånes intressen.

Tingsrätten har tidigare ansett att både Jonas Gallon och Bengt Linde genom sina roller i expertgruppen hade en sådan förtroendeställning hos Region Skåne att förutsättningarna för ansvar för trolöshet mot huvudman är uppfyllda i den delen. Vad beträffar Jonas Gallon kan särskilt konstateras att han förutom sitt deltagande i expertgruppen också hade en löpande och direkt kontakt med regionledningen. Det förstärkte hans inflytande över beslutsprocessen kring upphandlingen ytterligare.

Förutom att Jonas Gallon genom sin roll i expertgruppen och i övrigt hade en sådan förtroendeställning som anges i åtalspunkt 5.1. så har tingsrätten tidigare även kommit fram till att det saknas stöd för att han och Bengt Linde agerade gemensamt.

Jonas Gallon har genom de handlingar som tingsrätten har redovisat i detta avsnitt missbrukat sin förtroendeställning genom att både muntligen och skriftligen lämna sekretessbelagd information till Damon Tojjar. Detta har skett genom att han inte har informerat sina huvudmän om de omfattande kontakter som han hade med Damon Tojjar och Vårdinnovation. Dessa innebar dels att han befann sig i en jävssituation, dels att han under lång tid och i stor omfattning åsidosatte de objektivitets- och

likabehandlingsprinciper som gäller enligt lagen om offentlig upphandling. Det är också utrett att Jonas Gallon verkade för att diskvalificera övriga anbudsgivares anbud.

Jonas Gallon har invänt att han inte fick tillräcklig information om innebörden av att delta i en expertgrupp för Region Skånes räkning. Oavsett vilken information Jonas Gallon fick angående upphandlingsförfarandet har han medvetet och under lång tid försett en tänkbar leverantör av tjänster till Region Skåne med uppgifter av betydelse för Damon Tojgars och Vårdinnovations möjligheter att vinna upphandlingen och träffa avtal av mycket stort värde med både Region Skåne och VGR. Han har därigenom uppsåtligen missbrukat sin förtroendeställning.

Jonas Gallons handlande innebar betydande skada för såväl Region Skåne som VGR. Tingsrätten återkommer i avsnittet om skadestånd till skadans storlek.

Åtalet mot Jonas Gallon och Damon Tojgar avser även mutbrott. För ansvar för mutbrott i det här fallet krävs bevisning för att otillbörliga förmåner lämnats eller utlovats av Damon Tojgar medan Jonas Gallon ska ha begärt eller mottagit motsvarande förmån. Av den redovisade utredningen framgår att Jonas Gallon och Damon Tojgar i slutet av april 2019 diskuterade en kommande roll med tillhörande förmåner för Jonas Gallon i Vårdinnovation eller något annat av Damon Tojgars bolag. I anslutning till det översände Jonas Gallon ett skriftligt förslag om detta till Damon Tojgar. Vid den tidpunkten hade det dock gått ca fyra månader sedan Jonas Gallon lämnade sin anställning hos Region Skåne. Det är inte en förutsättning för ansvar för mutbrott att Jonas Gallon fortfarande hade kvar sin anställning men det krävs bevisning för att de förmåner som diskuterades var kopplade till Jonas Gallons handlande under tiden som anställd.

Utredningen ger visserligen stöd för att det redan tidigare fanns en underförstådd avsikt hos både Jonas Gallon och Damon Tojgar om att deras samarbete skulle fördjupas och att Jonas Gallon skulle vara delaktig i Vårdinnovation.

Omständigheterna ger klart intryck av att Jonas Gallon för egen del räknade med, eller i vart fall hoppades, att på något sätt själv tjäna på att Vårdinnovation vann

upphandlingen. Varken chattarna eller övrig bevisning ger dock någon ledning för på vilket sätt detta skulle ske och bevisningen ger därför inte stöd för att Jonas Gallons handlande var kopplat till någon sådan förmån att förutsättningarna för mutbrott är uppfyllda.

Med hänvisning till vad som nu sagts är det utrett att Jonas Gallon har gjort sig skyldig till trolöshet mot huvudman men att det saknas tillräcklig bevisning för påståendet om tagande av muta. Åtalet i den senare delen ska därför ogillas.

Tingsrättens slutsatser rörande de bristande förutsättningarna för mutbrott beträffande Jonas Gallon innebär även att åtalet mot Damon Tojjar i den delen inte är styrkt. Av samma skäl saknas förutsättningar för bifall till den del som avser anstiftan till trolöshet mot huvudman eftersom gärningspåståendet där avser just erbjudandet av muta.

Av den redovisade, omfattande bevisningen rörande kontakterna mellan Damon Tojjar och Jonas Gallon och det stora utbytet av information dem emellan framgår dock att Damon Tojjar under lång tid påverkade Jonas Gallon att bistå honom med information och råd. Tingsrätten har ovan redovisat sin syn på att Damon Tojjar och Jonas Gallon visserligen diskuterade även andra projekt men att det var Vårdexpressen som var i absolut fokus, som diskuterades under hela perioden och där utbytet av känslig information skedde.

Damon Tojjar har hävdatt att han fick information som han inte hade bett om. Det påståendet är motbevisat genom de återopade chattarna där det under hela tiden är Damon Tojjar som är drivande samt efterfrågar information och råd. Även i övrigt är det tingsrättens uppfattning att Damon Tojjar, precis som rörande kontakterna med Bengt Linde, har lämnat svävande och motsägelsefulla uppgifter om sina kontakter med Jonas Gallon. I många avseenden har hans förklaringar till meddelandena som han och Jonas Gallon skickade till varandra varit rena efterhandskonstruktioner som är helt oförenliga med ordalydelsen i meddelandena och den samlade kontexten i konversationerna.

Tingsrättens slutsats av den presenterade bevisningen i de nu aktuella delarna är att Damon Tojjar har främjat Jonas Gallons brottsliga agerande. Det har skett genom att han ställt frågor och bett om sekretessbelagd information rörande upphandlingsprocessen. Han har också genom kontakterna med Jonas Gallon påverkat denna att lämna råd och information inför anbud, presentationer och förhandlingarna med regionerna. Han ska därför dömas för medhjälp till den trolöshet mot huvudman som Jonas Gallon gjort sig skyldig till.

De brott som Jonas Gallon och Damon Tojjar nu döms för har inneburit att Region Skåne och VGR har tillfogats en betydande skada men framför allt var det ett förfarande som varit av särskilt farlig art med hänsyn till att en tjänsteman vid Region Skåne helt åsidosatte sina skyldigheter gentemot sin arbetsgivare och aktivt arbetade för att påverka en upphandling till att få ett visst resultat. Det har inte bara påverkat förtroendet för upphandlingsförfarandet i sig utan för Region Skåne i stort. De har avslutningsvis även, av skäl som redovisats tidigare beträffande Bengt Linde, inneburit en fara för patientsäkerheten. De brott som Jonas Gallon och Damon Tojjar nu döms för ska därför betecknas som grova.

SKADESTÅND

Inledning

Damon Tojjar, Bengt Linde och Jonas Gallon döms för brott mot Region Skåne och VGR och är därmed även skyldiga att ersätta den skada som uppkommit till följd av brotten.

Som framgår av den inledande redovisningen av de tilltalades inställning har Damon Tojjar, Bengt Linde och Jonas Gallon motsatt sig att betala skadestånd även om de skulle dömas för brott. De har hänvisat till att regionerna inte lidit någon skada och att eventuell skada i vart fall inte orsakats av dem. Regionerna har inte heller begränsat sin skada. Slutligen har Damon Tojjar, Bengt Linde och Jonas Gallon anfört att ett eventuellt skadestånd ska jämkas.

Regionerna har lidit skada

En första förutsättning för skadestånd är att Region Skåne och VGR har lidit skada till följd av brottsligheten. Från Region Skånes sida har hävdats att de brott som Damon Tojjar, Bengt Linde och Jonas Gallon gjort sig skyldiga till ledde till en jävssituation inom expertgruppen som innebar att värdet av upphandlingen gick helt förlorat. Region Skånes skada motsvaras därför av kostnaderna för upphandlingen och för Region Skånes utredning av oegentligheterna.

Från Damon Tojjars, Bengt Lindes och Jonas Gallons sida har gjorts gällande att Region Skåne inte har lidit någon skada alls eftersom upphandlingen avsåg ett pilotprojekt, som genomfördes på ett framgångsrikt sätt. Region Skåne kunde inte heller räkna med att ett s.k. breddinförande skulle ske. Det upphandlade pilotprojektet var till sådan nytta för Region Skåne som regionen kunde förvänta sig.

Tingsrätten kan konstatera att det av bl.a. Erik Berseus och Evenlina Kelygårds uppgifter framgår att om de oegentligheter som Bengt Linde och Jonas Gallon gjorde sig skyldiga till tillsammans med Damon Tojjar hade varit kända hade upphandlingen avbrutits direkt. De har också förklarat att det var på grund av oegentligheterna som pilotprojektet stoppades. Upphandlingen avsåg ett fullständigt införande av vårdverktyget. Den omständigheten att avtalet föreskrev att det slutliga beslutet om ett s.k. breddinförande skulle föregås av en pilotfas där verktyget prövades förändrar inte det förhållandet. Det var följaktligen upphandlingen i sin helhet som skadades genom brottsligheten.

Med hänsyn till det och till vad som i övrigt framkommit anser tingsrätten att det är utrett att brottsligheten i samband med upphandlingen ledde till skada för Region Skåne och VGR. Den uppkom oavsett om Vårdinnovation skulle ha vunnit upphandlingen om den hade gått rätt till eftersom Region Skåne och VGR inte hade kännedom om de brottsliga oegentligheter som faktiskt förekom förrän efter att de tecknat avtal med Vårdinnovation. Damon Tojjar, Bengt Linde och Jonas Gallon ska därför ersätta de uppkomna skadorna. Tingsrätten återkommer senare till om de tillhandahålla tjänsterna under pilotfasen innebar någon nytta för regionerna.

Skadornas storlek

När det gäller att bedöma skadan så grundar sig VGRs anspråk på att regionen har betalat fakturor från Vårdinnovation. Fakturorna har visserligen betalats i förväg men de har kommit Vårdinnovation till godo. De grundar sig på de avtal som VGR slöt med vårdinnovation som en följd av den nu aktuella upphandlingen. De har därför ett direkt samband med den brottslighet som tingsrätten har kommit fram till att Damon Tojjar, Bengt Linde och Jonas Gallon har gjort sig skyldiga till. Det saknar betydelse att VGR betalade fakturorna i förväg. VGR har under alla förhållanden drabbats av den skada som regionen begär ersättning för; 7 650 000 kr exklusive mervärdesskatt.

Region Skånes ersättningskrav avser följande delar:

- Kostnaderna för genomförandet av upphandlingen (1 264 013 kr)
- Vårdinnovations fakturor (17 792 049 kr)
- Pilotprojektet (2 105 820 kr)
- Utredningskostnaderna (2 125 614 kr + 201 250 kr)

När det gäller bedömningen av den skada som Region Skåne drabbats av så avser den till att börja med redovisade kostnader för upphandlingen. Med hänsyn till att upphandlingen helt förlorade sitt värde genom brottsligheten har Region Skåne rätt till ersättning för kostnaderna för denna. Kostnaderna består i den uppskattade tiden för det arbete som Erik Berseus och medlemmarna i expertgruppen la ner på projektet beräknat utifrån deltagarnas respektive månadslön. Till det kommer kostnaderna för den externa projektledaren Tomas Olsson. Tingsrätten bedömer att Region Skåne har styrkt sina kostnader i den delen och att de är skäligen.

Nästa post gäller ersättning för utredningskostnaderna. Försvararna ansett att Region Skåne inte har begränsat sin skada eftersom regionen valde att anlita PWC för en extern granskning istället för att göra en polisanmälan och få saken utredd på det sättet. Tingsrätten bedömer att det, med hänsyn till den oklara situationen och allvaret i misstankarna som uppkom under hösten 2019 efter SVT's uppgifter, fanns anledning för Region Skåne att vidta en utredning för att undersöka om det fanns skäl att gå

vidare och göra en polisanmälan. Utredningen avsåg en intern, känslig fråga, vars omfattning och allvar var svår att överblicka. Tingsrätten anser därför att det var rimligt att Region Skåne anlidade en extern konsult (PWC) för detta uppdrag. Den redovisade kostnaden för detta är skälig. Den utgör en följd av brottsligheten och är därmed en skada för Region Skåne. På samma sätt förhåller det sig med det extra arbete som anställda hos Region Skåne fick utföra för att bidra till utredningen av brotten.

Vad slutligen rör kostnaderna för pilotprojektet utgörs de av två delar. Den första avser de fakturor från Vårdinnovation som Region Skåne har betalat. Kostnaderna styrks av fakturorna och den redovisade sammanställning, som visar att de samtliga var kopplade till de avtal som tecknades mellan Region Skåne och Vårdinnovation som en följd av upphandlingen.

Den andra delen avser de kostnader som Region Skåne har angett för genomförandet av pilotprojektet. Regionen har redovisat att kostnaderna består av konsultkostnaderna för Tomas Olssons arbete samt de upplärnings- och implementationskostnader för de olika vårdcentralerna som uppkom. På grund av brottsligheten i samband med upphandlingen har kostnaderna för pilotprojektet varit utan större nytta för Region Skåne och utgör därmed en skada.

Försvarearna har gjort gällande att pilotprojektet var till stor nytta för Region Skåne och att någon skada därför inte alls uppkom. Tingsrätten kan konstatera att erfarenheter från pilotprojektet senare har tagits till vara i andra sammanhang och att Region Skåne även på andra sätt kan ha haft viss nytta av detta. Enligt tingsrättens uppfattning har Region Skåne därför inte visat att regionen har rätt till full ersättning för de kostnader som uppkom i den här delen.

Sammantaget anser tingsrätten att Region Skåne har visat att regionen drabbades av skada till följd av brottsligheten och att Damon Tojjar, Bengt Linde och Jonas Gallon solidariskt ska ersätta den. Med hänvisning till vad som sagts om skadans storlek bedömer tingsrätten att begärd ersättning för upphandlings- och

utredningskostnaderna ska utgå men att visst avdrag ska göras för den nytta som Region Skåne trots allt haft av pilotprojektet. Skadeståndet ska därför skäligen bestämmas till 20 000 000 kr sammanlagt.

Jämkning

Damon Tojjar, Bengt Linde och Jonas Gallon döms för att uppsåtligen ha begått allvarliga brott mot Region Skåne och VGR. Med hänsyn till det saknas det förutsättningar för att jämka deras skadeståndsskyldighet, även om den är starkt betungande för dem. De ska därför betala skadestånd till VGR med 7 650 000 kr och till Region Skåne med 20 000 000 kr, jämte yrkad ränta.

PÅFÖLJD

Den brottslighet som de tilltalade döms för är allvarlig. Förutom de direkta skador som följer av skadestånden fanns risk för större ekonomiska skador. Brottsligheten är av ett slag som påverkar allmänhetens förtroende för offentlig verksamhet och är i någon mening systemhotande. Den är vidare svårupptäckt. Brottsligheten har drivits av en önskan till egen vinning. I denna får antas att Damon Tojjar hade störst del. Till detta kommer att brottsligheten avsåg ett verktyg som skulle användas i vården och som – när processen inte var fri från otillbörlig påverkan – medförde en fara för patientsäkerheten.

Det finns få jämförbara avgöranden till vägledning vid straffvärdebedömningen. Nedan redovisas några rättsfall som beaktats vid tingsrättens bedömning av straffvärdet.

I rättsfallet NJA 2012 s. 307 dömdes en person som i sin egenskap av trafikinspektör hade mottagit sammanlagt 105 000 kr för att godkänna ett antal personer vid uppkörning för körkort. Straffvärdet uppgick enligt Högsta domstolen till två års fängelse. Agerandets betydelse ur trafiksäkerhetssynpunkt var en omständighet som beaktades i försvårande riktning. Med beaktande av att personen förlorat sitt arbete bestämdes straffet till ett år och sex månader.

I rättsfallet NJA 2003 s. 414 dömdes en man för grov förskingring och grov trolöshet mot huvudman. Mannen som dömdes hade varit anställd hos en fondkommissionärsfirma och begått ett antal brott bl.a. genom att överskrida sina befogenheter. Den slutliga skadan för fondkommissionärsfirman var enligt åtalet för trolöshetsbrottet 138 miljoner kr. Risken för skada hade uppgått till 272 miljoner kr. Domstolarna fann dock inte underlag för annat än att skadan uppgått till åtskilliga miljoner kr. Till detta kom en ytterligare skada om ca 11 miljoner kr i den del som avsåg grov förskingring. HD fann att det samlade straffvärdet av brottsligheten motsvarade 3 års fängelse. Lång tid hade förflutit sedan brotten begicks. HD fann att fördröjningen hos polis- och åklagarmyndighet var av sådan betydande omfattning att mannens rätt till rättegång inom skälig tid hade kränkts. Med beaktande av detta sattes straffets längd ner.

I rättsfallet RH 2019:16 hade en person med olika ledningsfunktioner i tre bolag genomfört olovliga och icke-affärsmässiga dispositioner vilka ledde till beaktansvärd risk för skada om sammanlagt ca 26 450 000 kr. Personen dömdes för trolöshet mot huvudman, grovt brott, till fängelse två år. Hovrätten bedömde att det samlade straffvärdet motsvarade fängelse i två år och sex månader, men eftersom personen lämnat uppgifter som varit av väsentlig betydelse för utredningen motsvarade straffmättningsvärdet fängelse i två år.

Tingsrätten finner att det utan vidare kan sägas att straffvärdet i förevarande fall motsvarar flera års fängelse. Det finns emellertid för varje tilltalad även förmildrande omständigheter.

Ingen av de tilltalade är tidigare dömd för brott. De lever alla under ordnade förhållanden. Det förhållandet att de misstänkts för brott och nu döms medför men för dem alla. Bengt Linde har upprepat att han avsåg att gå i pension han fick dock sluta med avsked. För Jonas Gallon och Damon Tojjar kommer deras yrkesutövning att påverkas negativt. Något stöd för påståendet att Damon Tojjar kommer att fråntas sin läkarlegitimation har dock inte framkommit. De drabbas alla tre av en betydande skadeståndsskyldighet. Damon Tojjar åläggs även näringsförbud.

Försvaret har gjort gällande att Damon Tojjar medverkat i utredningen. Tingsrätten kan dock på intet sätt se att han – så som anges i 29 kap 5 § 1 st p. 5 brottsbalken – frivilligt angett sig eller lämnat uppgifter som är av väsentlig betydelse för utredningen av brottet.

Vid en samlad bedömning fäster tingsrätten avseende vid att Damon Tojjar haft den ledande rollen och att brottsligheten framför allt syftade till att gagna honom. Vidare beaktar tingsrätten att Bengt Linde, till skillnad från Jonas Gallon, även döms för tagande av muta. Med hänsyn till det nu anförda finner tingsrätten att straffen ska bestämmas till tre år för Damon Tojjar, två år och tre månader för Bengt Linde samt två år för Jonas Gallon.

ÖVRIGA FRÅGOR

Kvarstad

Med hänsyn till utgången i skadestandsfrågan och då det i övrigt finns förutsättningar för det ska den beslutade kvarstaden bestå i enlighet med åklagarens yrkande.

Näringsförbud

Med hänsyn till utgången i skuldfrågan och till brottslighetens allvar finner tingsrätten att Damon Tojjar ska åläggas näringsförbud i enlighet med åklagarens yrkande.

Försvarens kostnadsanspråk

Försvarens har yrkat omfattande ersättning.

	Arbete, timmar	Tidspillan, timmar	Utlägg, kr
Lars Kruse	401	77,3	16 083
Kristoffer Ståhl	190,50	8	
	142,25		
Monique Carden	421	19,2	11 385,4
David Faxé	442,5	13,9	
Jasmina Jusufovic	284,45	12	7 400

Kristoffer Ståhl har först haft ett uppdrag som offentlig försvarare för Vårdinnovation (142,25 timmars arbete). Detta uppdrag upphörde när åklagaren, efter bolagets konkurs, meddelade att någon talan om företagsbot inte skulle föras mot bolaget. Kristoffer Ståhl förordnades sedan som ytterligare en försvarare för Damon Tojjar. Detta gjordes efter att åtalet väckts och endast fyra dagar innan huvudförhandlingen påbörjades.

Åklagaren har i yttrande över kostnadsräkningarna anfört att det finns skäl att sätta ned ersättningarna för samtliga.

Tingsrätten kan konstatera att målets art och omfattning motiverar ett stort antal arbetade timmar. Enbart huvudförhandlingstiden uppgår till ca 75 timmar. Förundersökningsmaterialet har varit omfattande och såvitt framkommit har åklagaren inte gett några läsanvisningar till försvararna, exempelvis vad som särskilt berört Monika Linde. Tingsrätten kan trots detta finna att uppgiven tidsåtgång inte framstår som helt rimlig för samtliga.

Med hänsyn till målets art och omfattning samt till att Damon Tojjar varit häktad finner tingsrätten att Lars Kruses ersättningsanspråk kan godtas.

När det gäller Kristoffer Ståhl har arbete med genomgång av förundersökningen och skadeståndsanspråk – som tagits upp i räkningen avseende Vårdinnovation – självklart varit nödvändig för försvaret av Damon Tojjar. Om det inte gjorts i det tidigare skedet hade det gjorts i det senare. En samlad bedömning måste göras varvid tingsrätten finner att tiden för Kristoffer Ståhls arbete som försvarare för Damon Tojjar inte framstår som skälig med beaktande av de delar av försvaret han svarat för sett i relation till hans tidigare kännedom om utredningen genom sitt uppdrag som försvarare för Vårdinnovation.

När det gäller övriga försvarare finner tingsrätten att det framstår som att de lagt ner mer tid än deras uppdrag har krävt. Vid en samlad bedömning finner tingsrätten att skälig tid för respektive uppdrag uppgår till:

Jasmina Jusifovic	250 timmar
David Faxe	400 timmar
Monique Carden	375 timmar
Kristoffer Ståhl	142,25 + 160 timmar

Region Skånes rättegångskostnader

Region Skåne har yrkat ersättning för rättegångskostnader bestående av ombudskostnader. Inget belopp har vitsordats och det har invänts att skadeståndstalan hade kunnat föras av åklagaren.

Tingsrätten finner att en målsägande inte är betagen möjligheten att anlita ombud för utförandet av sin talan enbart för att skadeståndsanspråket framställs i ett brottmål där åklagaren enligt 22 kap. 2 § rättegångsbalken har en skyldighet att förbereda och utföra även målsägandens talan. Att åklagaren har en sådan skyldighet kan dock påverka bedömningen om kostnaden varit skäligen påkallad för tillvaratagande av partens rätt.

Region Skånes skadeståndstalan har inte varit okomplicerad och avsett ett mycket högt sammanlagt belopp. Tingsrätten finner att ett anlitande av ombud har varit påkallat och att ombudets insatser haft betydelse för utgången. Det finns därför skäl att tillerkänna regionen ersättning för rättegångskostnader. Tingsrätten finner dock att det inte funnits skäl att anlita mer än ett ombud. I vilken utsträckning kostnaderna påverkats av att två ombud arbetat och delvis deltagit i rättegången framgår inte av arbetsredogörelsen. Vid en sammantagen skälighetsbedömning finner tingsrätten att ersättningsskyldigheten ska begränsas till 350 000 kr.

Övrigt

Bevisbeslaget – som lämnats utan erinran – bör bifallas.

Eftersom fängelse ingår i straffskalan för brotten ska de tilltalade betala en avgift enligt lagen om brottsofferfond.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (TR 01)

Sista dagen för överklagande är den 18 juni 2021. Överklagandet ges in till tingsrätten men prövas av Hovrätten över Skåne och Blekinge.

Ann-Louise Roos

Fredrik Forssman

I avgörandet har deltagit rådmännen Ann-Louise Roos och Fredrik Forssman samt nämndemännen Gertrud Fäldt Wikström, Roland Hellborg, Elisabeth Jaenson och Thore Jeppsson. Rättens ledamöter är överens.

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19861202-4078	Datum för dom/beslut 2021-05-28
Efternamn Tojjar	Förnamn Damon

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2020-11-30	2021-04-30
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Kalendegatan 1
Telefon
040-35 30 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 265
201 22 Malmö

E-post
malmo.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.malmotingsratt.domstol.se

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19550729-3933	Datum för dom/beslut 2021-05-28
Efternamn Linde	Förnamn BENGT Arne Ingmar

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2020-12-01	2020-12-03
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Kalendegatan 1
Telefon
040-35 30 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 265
201 22 Malmö

E-post
malmo.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.malmotingsratt.domstol.se

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19600503-2468	Datum för dom/beslut 2021-05-28
Efternamn Linde	Förnamn MONIKA Eva Kristina

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2020-12-01	2020-12-02
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

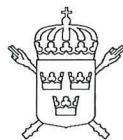
Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Kalendegatan 1
Telefon
040-35 30 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 265
201 22 Malmö

E-post
malmo.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.malmotingsratt.domstol.se

ÅKLAGARMYNDIGHETEN
Nationella åklagaravdelningen
Riksenheten mot korruption
Kammaråklagare Thomas Forsberg

Stämningsansökan

2021-03-11

Sida 1(21)
Handling 432
Ärende AM-90374-20
Handläggare 810-7

Ange dessa uppgifter vid kontakt med myndigheten

Malmö tingsrätt
B 12749-20

Häktat mål

MALMÖ TINGSRÄTT
Enhet 202 B

INKOM: 2021-03-11
MÅLNR: B 12749-20
AKTBIL: 103

MALMÖ TINGSRÄTT
Enhet 202 B

INKOM: 2021-04-30
MÅLNR: B 12749-20
AKTBIL: 281

Stämningsansökan

Tilltalade

Damon Tojjar (19861202-4078)

Företräds av advokat Lars Kruse.

- Anhållen i frånvaro 2020-11-30, Gripen 2020-11-30, Häktad 2020-12-03.

Bengt Arne Ingmar Linde (19550729-3933)

Företräds av advokat Monique Carden.

- Anhållen i frånvaro 2020-11-30, Gripen 2020-12-01, Frigiven 2020-12-03.

Monika Eva Kristina Linde (19600503-2468)

Företräds av advokat Jasmina Jusufovic.

- Anhållen i frånvaro 2020-11-30 kl 12.00, Gripen 2020-12-01 kl 07.26,
Frigiven 2020-12-02 kl 12.19.

Jonas Valter Gallon (19681026-2730)

Företräds av advokat David Faxe.

Ansvaryrkanden m.m.

1 GROVT GIVANDE AV MUTA (Damon Tojjar)

5000-K724822-20

Damon Tojjar har i egenskap av VD för Vårdinnovation Sverige AB före, under och efter Region Skånes och Västra Götalandsregionens offentliga upphandling "IT-baserat processtöd för dynamisk anamnesupptagning och vägledning inom primärvården" erbjudit eller utlovat och därefter lämnat otillbörliga förmåner till Bengt Linde, ~~Monika Linde~~ och Jonas Gallon för deras tjänsteutövningar vid Region Skåne, *under eller efter att anställningen upphört.*

De otillbörliga förmånerna till Jonas Gallon har bestått av anställning eller konsultuppdrag samt delägarskap eller optioner i Vårdinnovation Sverige AB. *eller annat koncernbolag.*

De otillbörliga förmånerna till Bengt Linde har bestått av anställning eller konsultuppdrag, delägarskap eller optioner i Vårdinnovation Sverige AB genom uppköp av Bengt Lindes privata bolag samt till både Bengt och Monika Linde en tvåårig anställning av Monika Linde med en lön om 40 000 kr/mån inkluderande erbjudande av delägarskap eller optioner i Vårdinnovation Sverige AB och fördelaktiga semestervillkor. Det hände någon gång mellan den 1 december 2017 och den 1 september 2020 i Skåne län.

eller annat
koncernbolag
✓

Damon Tojjar begick gärningen med uppsåt. Brottet är grovt då det innefattat ett missbruk eller angrepp på en särskilt ansvarsfull ställning, avsett betydande värde samt varit av särskilt farlig art.

Lagrum: 10 kap 5 b § och 5 c § brottsbalken

Ansvarsyrkande i andra hand

HANDEL MED INFLYTANDE

Damon Tojjar har på samma tid och plats som ovan utlovat och erbjudit och därefter lämnat Monika Linde en otillbörlig förmån för att hon skulle påverka annans beslut eller åtgärd vid offentlig upphandling. Den otillbörliga förmånen har bestått av en tvåårig anställning med en lön om 40 000 kr/mån inkluderande erbjudande av delägarskap eller optioner i Vårdinnovation Sverige AB och fördelaktiga semestervillkor.

Lagrum: 10 kap 5d § brottsbalken

Muntlig bevisning

Förhör med den tilltalade **Damon Tojjar** som förnekar brott. Därför jämför åberopas förhör med övriga tilltalade i åp 2-4.

Övrig bevisning

1. Aktiebok för Vårdinnovation Sverige AB utvisande att bolaget registrerades den 11 maj 2018 och att Damon Tojjar den 31 dec 2018 ägde samtliga aktier i bolaget (förundersökningsprotokoll s. E s 65) för att bevisa att möjligheterna och uppsåtet till gärningarna.
2. Mejl mellan Damon Tojjar och annan medlem från expertgruppen hos RS den 26 januari 2018 utvisande att han erbjudit fler personer från RS anställning hos Vårdinnovation (förundersökningsprotokoll s. B s 817) för att bevisa uppsåtet till gärningarna.

3. Den skriftliga bevisning som anges i åp 2-4 åberopas jämväl till styrkande av brottstid, de otillbörliga förmåner som erbjudits, utlovats och lämnats till de anställda inom Region Skåne samt Damon Tojjars uppsåt.

2 GROVT TAGANDE AV MUTA (Bengt Linde)

5000-K724822-20

Bengt Linde har i egenskap av hälso- och sjukvårdsstrateg vid Region Skåne samt en av regionens medlemmar i en expertgrupp avseende Region Skånes och Västra Götalandsregionens offentliga upphandling "IT-baserat processtöd för dynamisk anamnesupptagning och vägledning inom primärvården" före, under och efter upphandlingen begärt eller godtagit ett löfte och därefter mottagit otillbörliga förmåner från Damon Tojjar, VD för Vårdinnovation Sverige AB.

De otillbörliga förmånerna har bestått av anställning eller konsultuppdrag, delägarskap eller optioner i Vårdinnovation Sverige AB ~~genom uppköp av Bengt Lindes privata bolag~~ samt en tvåårig anställning av Bengt Lindes fru (dåvarande sambo) med en lön om 40 000 kr/mån inkluderande erbjudande av delägarskap eller optioner i Vårdinnovation Sverige AB och fördelaktiga semestervillkor. Det hände någon gång mellan den 1 december 2017 och den 1 september 2020 i Skåne län.

*+ eller annat
koncernbolag*

Bengt Linde begick gärningen med uppsåt. Brottet är grovt då det innefattat ett missbruk eller angrepp på en särskilt ansvarsfull ställning, avsett betydande värde samt varit av särskilt farlig art.

Lagrum: 10 kap 5 a § och 5 c § brottsbalken

Muntlig bevisning

1. Förhör med den tilltalade **Bengt Linde** som förnekar brott.
2. Förhör med vittnet **Erik Berséus**, Strategisk inköpare RS och teamledare för expertgruppen, angående vad Bengt Linde uppgett om Monika Lindes anställning, till vederläggande av Bengt Lindes uppgifter samt hans uppsåt.
3. Förhör med vittnet **Maria Helena Ohlson Andersson**, primärvårdschef Sydvästra Skåne tillika Bengt Lindes chef, angående vad Bengt Linde uppgett till henne avseende önskemål att arbeta som fristående konsult, bl.a. vid medarbetarsamtal i sep 2019, samt när och vad han berättat om Monika Lindes anställning hos VI, allt till vederläggande av Bengt Lindes uppgifter om att jobberbudandet från VI och Monika Lindes anställning var förankrat hos arbetsgivaren.

4. Förhör med vittnet **Gabriella Maria Annette Heringslack**, kommunikatör vid primärvårdsenheten, angående huruvida Bengt Linde uppgett att det förelegat jäv eller planer på att han skulle arbeta för VI, till vederläggande av Bengt Lindes uppgifter.

Övrig bevisning

1. WhatsApp-meddelanden mellan Bengt Linde - Damon Tojjar under tiden 5 april 2018 - 22 okt 2019 utvisande att otillbörliga förmåner för egen del begärts eller godtagits och såvitt avser Monika Linde även mottagits (förundersökningsprotokoll s. prot F s 39, 138, 159-170, 175f, 181, 183, 227f, 233f, 236f, 307) för att bevisa brottstid, att de förmåner som erbjudits, att de varit otillbörliga och gärningsmännens uppsåt.
2. Avtalsutkast 6 maj 2018 Adjuvia AB - Bengt Linde angående anställning fr.o.m. 1 sep 2019 om 60 tkr/mån och 40 dagars semester (förundersökningsprotokoll s. prot B s 515-523) för att bevisa att Bengt erbjudits en otillbörlig förmån av Damon Tojjar.
3. Dokument "Bengts funderingar" 8 juni 2018 påträffat i både Bengt Lindes och Damon Tojjars dator angående förmåner bestående i anställning av både Bengt och Monika Linde (förundersökningsprotokoll s. prot B 401, 427, 428-432, 509-514) för att bevisa att Bengt och Monika Linde erbjudits otillbörliga förmåner under pågående upphandling.
4. Återskapat mejl 28-29 juni 2018 påträffat i Damon Tojjars mobiltelefon samt lönespecifikationer påträffade i Damon Tojjars dator (MacBook) avseende Bengt och Monika Linde (Jönsson) (förundersökningsprotokoll s. B s 275 och 531-533) för att bevisa att Bengt och Monika Linde erbjudits otillbörliga förmåner under pågående upphandling.
5. Mejl 9 aug 2018 Bengt Linde-RS angående Monikas anställning och jäv utvisande att han utelämnar att hon ska börja arbeta för Vårdinnovation (förundersökningsprotokoll s. B 525) för att vederlägga Bengt Lindes invändning om att sambons anställning varit förankrad.
6. Två likalydande anställningsavtal Vårdinnovation - Monika Linde (Jönsson) skapat i Damons dator den 16 sep 2018 och påträffat i Bengt Lindes epostkonto RS samt Monika Lindes digitala brevlåda KIVRA utvisande att hon påbörjat anställningen den 3 sep 2018 (under pågående upphandling) och att den löpte t.o.m. 1 sep 2020 och hennes anställningsvillkor med 40 tkr/mån, 40 semesterdagar/år och erbjudande om att vara delaktig i kommande optionsprogram (förundersökningsprotokoll s. B 756--758 + 759-761 + 750 samt H 72-74) för att bevisa att Bengt Lindes familjemedlem erbjudits och lämnat otillbörliga förmåner och att dessa godtagits och mottagits.

7. Anmälan av bisyssla daterad 19 dec 2018 avseende planerad bisyssla fr.o.m. 1 feb 2019 i eget AB Primärvårdskonsulten utvisande angivet syfte (förundersökningsprotokoll s. B 527f) för att vederlägga Bengt Lindes invändning om att hans kommande anställning hos Vårdinnovation varit förankrad hos RS och tillbörlig.
8. Mejl 30 maj 2019 från Damon-Bengt Linde med Huvudavtal och konsultavtal vilket vidarebefordrats enligt ett återskapat mejl den 17-18 sep och 9 okt 2019 utvisande Bengt Lindes tilltänkta anställning i Vårdinnovation AB och andelar i Vårdinnovation AB genom uppköp av hans konsultföretag (förundersökningsprotokoll s. B 559 + 540-542, 539, 544 samt 545, 546-554) för att bevisa att Bengt Linde begärt eller godtagit löfte om otillbörliga förmåner.
9. Mejl Bengt Linde - Damon Tojjar 13 juni 2019 "utkast till organisation" med bifogad powerpointfil "Vårdinnovation Utkast 20190901" utvisande att både Bengt Linde och Jonas Gallon i ett organisationsschema finns med i bolagets ledningsgrupp (förundersökningsprotokoll s. B s 530+534 samt H s 93) för att bevisa att Bengt Linde mottagit löfte om otillbörlig förmån och hans uppsåt.
10. Mejl 29 sep 2019 från Bengt Linde-Damon Tojjar angående anställning (förundersökningsprotokoll s. B s. 556) för att bevisa uppsåt avseende den otillbörliga förmånen.
11. Mejl 22 okt 2019 från Bengt Linde - Damon Tojjar angående framtidsplaner (förundersökningsprotokoll s. B 562) för att bevisa gärningsmännens uppsåt.
12. WhatsApp-meddelanden mellan Damon Tojjar - Elias Hinn (VI) angående Bengt Lindes anställning och avsikter (förundersökningsprotokoll s. B 249-251) för att bevisa att erbjudanden och löften till Bengt Linde under brottstiden varit seriösa och gärningsmännens uppsåt .

3 GROVT TAGANDE AV MUTA (Monika Linde)

5000-K724822-20

Monika Linde har i egenskap av anställd inom Region Skåne före, under och efter Region Skånes och Västra Götalandsregionens offentliga upphandling "IT-baserat processtöd för dynamisk anamnesupptagning och vägledning inom primärvården" begärt eller godtagit ett löfte och därefter mottagit otillbörliga förmåner från Damon Tojjar, VD för Vårdinnovation Sverige AB.

Necklagt

De otillbörliga förmånerna har bestått av en tvåårig anställning med en lön om 40 000 kr/mån inkluderande erbjudande av delägarskap eller optioner i Vårdinnovation Sverige AB och fördelaktiga semestervillkor. Det hände någon gång mellan den 1 december 2017 och den 1 september 2020 i Skåne län.

Neatlagst

Monika Linde begick gärningen med uppsåt. Brottet är grovt då det avsett betydande värde samt varit av särskilt farlig art.

Lagrum: 10 kap 5 a § och 5 c § brottsbalken

Ansvarsyrkande i andra hand

HANDEL MED INFLYTANDE

Monika Linde har på samma tid och plats begärt, godtagit ett löfte om och tagit emot en otillbörlig förmån för att påverka annans beslut eller åtgärd vid offentlig upphandling. Den otillbörliga förmånen har bestått av en tvåårig anställning med en lön om 40 000 kr/mån inkluderande erbjudande av delägarskap eller optioner i Vårdinnovation Sverige AB och fördelaktiga semestervillkor.

Lagrum: 10 kap 5d § brottsbalken

Muntlig bevisning

Förhör med den tilltalade **Monika Linde** som förnekar brott.

Övrig bevisning

1. WhatsApp-meddelanden mellan Bengt Linde - Damon Tojjar 5 april, 1+13 aug, 2018 utvisande att Monika Linde (Jönsson) begärt, godtagit och mottagit otillbörliga förmåner och att den påverkansmöjlighet det gett Damon Tojjar (förundersökningsprotokoll s. F s 39, 227f, 236f och 307) för att bevisa att hon mottagit otillbörliga förmåner och att det förelegat ett tjänstesamband eller i vart fall en påverkansmöjlighet avseende annans beslut eller åtgärd vid både RS:s och VGR:s upphandling.
2. Dokument "Bengts funderingar" 8 juni 2018 påträffat i både Bengt Lindes och Damon Tojjars dator angående förmåner bestående i anställning av Monika Linde (förundersökningsprotokoll s. B s 401, 427, 428-432, 509-514) för att bevisa att Monika Linde begärt eller godtagit ett löfte om erbjudande av otillbörliga förmåner.

3. Återskapat mejl 28-29 juni 2018 påträffat i Damon Tojjars mobiltelefon samt lönespecifikationer påträffade i Damon Tojjars dator (MacBook) avseende Bengt och Monika Linde (Jönsson) (förundersökningsprotokoll s. B s 275, 531-533) för att bevisa att Monika Linde begärt eller godtagit ett löfte om erbjudande av otillbörliga förmåner.
4. Två likalydande anställningsavtal Vårdinnovation - Monika Linde (Jönsson) skapat i Damons dator den 16 sep 2018 och påträffat i Bengt Lindes epostkonto RS samt Monika Lindes digitala brevlåda KIVRA utvisande att hon påbörjat anställningen den 3 sep 2018 (under pågående upphandling) och att den löpte t.o.m. 1 sep 2020 och hennes anställningsvillkor med 40 tkr/mån, 40 semesterdagar/år och erbjudande om att vara delaktig i kommande optionsprogram (förundersökningsprotokoll s. B s 756-758 + 759-761 + 750 samt H 72-74) för att bevisa att Monika Linde godtagit och mottagit otillbörliga förmåner som erbjudits och lämnats.
5. Lönespecifikationer Vårdinnovation Sverige AB avseende tidsperioden 3 sep 2018 - 1 sep 2020 utvisande att Monika Linde erhållit bruttolön från bolaget om ca 153 tkr för 2018, 323 tkr för 2019 och 300 tkr för 2020 (förundersökningsprotokoll s. B s 767-772) för att bevisa att förmånerna varit otillbörliga.

4 GROVT TAGANDE AV MUTA (Jonas Gallon)

5000-K724822-20

Jonas Gallon har i egenskap av e-hälsosamordnare/chef för digital förnyelse vid Region Skåne samt en av regionens medlemmar i en expertgrupp avseende Region Skånes och Västra Götalandsregionens offentliga upphandling "IT-baserat processtöd för dynamisk anamnesupptagning och vägledning inom primärvården" före, under och efter upphandlingen begärt eller godtagit ett löfte och därefter mottagit otillbörliga förmåner från Damon Tojjar, VD för Vårdinnovation Sverige AB.

*f under eller
efter att an-
ställningen
upphört*

De otillbörliga förmånerna har bestått av konsultuppdrag och därefter anställning samt delägarskap eller optioner i Vårdinnovation Sverige AB. Det hände någon gång mellan den 1 december 2017 och den 31 januari 2020 i Skåne län.

*eller annat
koncernbolag*

Jonas Gallon begick gärningen med uppsåt. Brottet är grovt då det innefattat ett missbruk eller angrepp på en särskilt ansvarsfull ställning, avsett betydande värde samt varit av särskilt farlig art.

Lagrum: 10 kap 5 a § och 5 c § brottsbalken

Bevisning

1. WhatsApp-meddelanden mellan Jonas Gallon - Damon Tojjar under tiden 23 juni 2018 - 31 okt 2019 utvisande deras gemensamma planering av Jonas Gallons anställning och framtida ställning hos Vårdinnovation Sverige AB samt delägarskap(förundersökningsprotokoll s. F s 454, 529f, 543-546, 400-402, 603 f, 629, 637, 667, 672f, 684f, 722f, 807f, 809f, 821-823, 825, 827, 844f, 850, 857f, 867 och 901-904) för att bevisa att otillbörliga förmåner begärts eller godtagits och erbjudits eller utlovats av Damon Tojjar .
2. PowerPoint "Roller/upplägg och plan" upprättad av Jonas Gallon 29 april 2019 och påträffad i Damon Tojjars dator utvisande Jonas Gallons tilltänkta roll i Vårdinnovation Sverige AB, lön och ersättning, delägarskap, optioner och andra förmåner (förundersökningsprotokoll s. B 452-463 + 401) för att bevisa att otillbörliga förmåner begärts eller godtagits och erbjudits eller utlovats av Damon Tojjar.
3. Mejl 16 maj 2019 och 6 juni 2019 Damon Tojjar - RS angående att (i enligt med gärningsmännens planering när Gallon fortfarande var anställd hos RS) anlita Jonas Gallon som underkonsult för Vårdinnovation Sverige AB (förundersökningsprotokoll s. B 687 + 685) för att bevisa att otillbörlig förmån begärts eller godtagits av Jonas Gallon och erbjudits eller utlovats av Damon Tojjar.
4. Mejl Bengt Linde - Damon Tojjar 13 juni 2019 "utkast till organisation" med bifogad powerpointfil "Vårdinnovation Utkast 20190901" utvisande att både Bengt Linde och Jonas Gallon i ett organisationsschema finns med i bolagets ledningsgrupp (förundersökningsprotokoll s. B s 530+534 samt H s 93) för att bevisa att Jonas Gallon mottagit löfte om otillbörliga förmåner och hans uppsåt.
5. WhatsApp-meddelanden den 5 sep 2019 mellan Damon Tojjar - Elias Hinn (VI) (förundersökningsprotokoll s. B 253f) för att bevisa att otillbörlig förmån begärts eller godtagits av Jonas Gallon och erbjudits eller utlovats av Damon Tojjar.
6. Mejl 7 okt 2019 Damon Tojjar-KnowIT med bilagan "Underkonsultavtal Vårdinnovation ver final" utvisande att Jonas Gallon skulle anlitas från den 3 okt - 20 dec 2019 med ersättning om 1 000 kr/tim samt mejlsvar 23-31 okt 2019 angående innehåll i uppdraget där Jonas Gallon avböjer konsultuppdraget (förundersökningsprotokoll s. B 643-649) för att bevisa att otillbörlig förmån tidigare begärts eller godtagits av Jonas Gallon samtidigt som det erbjudits eller utlovats av Damon Tojjar.

7. Anteckning i Jonas Gallons iPad 10 okt 2019 utvisande att han kommit fram till slutsatsen att han inte kan ha en operativ roll i Vårdinnovation Sverige AB (förundersökningsprotokoll s. B 749 + 747) för att bevisa att otillbörlig förmån tidigare begärts eller godtagits av Jonas Gallon samtidigt som det erbjudits eller utlovats av Damon Tojjar.
8. Protokoll vid årsstämma i Adjuvia AB den 25 sep 2019 utvisande att Jonas Galon valdes till suppleant (förundersökningsprotokoll s. E s 58f) för att bevisa att den tilltalade godtagit otillbörliga förmåner och uppsåtet.

5.1 GROV TROLÖSHET MOT HUVUDMAN (Jonas Gallon och Bengt Linde)

5000-K724822-20

Bengt Linde och Jonas Gallon har i sina tjänster vid Region Skåne och deltagande i dess expertgrupp innehaft förtroendeställningar med uppgift att sköta ekonomiska angelägenheter eller övervaka skötseln därav. Jonas Gallon och Bengt Linde har var och en för sig eller tillsammans och i samförstånd, till fördel för Vårdinnovation Sverige AB, uppsåtligen missbrukat sina förtroendeställningar före, under och efter Region Skånes och Västra Götalandsregionens offentliga upphandling, avtal och försöksverksamhet avseende projektet "IT-baserat processtöd för dynamisk anamnesupptagning och vägledning inom primärvården".

Missbruket har bestått i att Bengt Linde och Jonas Gallon med Vårdinnovation Sveriges AB:s företrädare muntligen och skriftligen utbytt sekretessbelagd information. Bengt Linde och Jonas Gallon har vidare missbrukat sina förtroendeställningar bl.a. genom att:

- a) underlåta att informera sina huvudmän om att de från Vårdinnovation Sverige AB:s företrädare mottagit erbjudanden om otillbörliga förmåner samt att de till följd av sina omfattande privata kontakter med bolaget befunnit sig i en jävssituation.
- b) avseende upphandlingen inte tillämpa de objektivitets- och likabehandlingsprinciper som gäller enligt lagen om offentlig upphandling samt aktivt verka för att diskvalificera övriga anbudsgivares anbud.
- c) inför Region Skåne och Västra Götalandsregionen avtal med Vårdinnovation Sverige AB den 27 maj 2019 respektive 23 sep 2019 påverka eller riskera att påverka innehållet i avtalen och kostnaden i negativ riktning för Region Skåne och Västra Götalandsregionen.
- d) före och under försöksverksamheten hösten 2019 påverka eller försöka att påverka andra företrädare i Region Skåne och Västra Götalandsregionen att fatta beslut om ett breddinförande trots att de tilltalade missbrukat sina förtroendeställningar före, under och efter upphandlingen på sätt som ovan anges.

Förfarandet har inneburit skada om minst 320 mkr för Region Skåne samt ca 499 mkr för Västra Götalandsregionen, varav ca 23,5 mkr resp. ca 9,5 mkr har konstaterats.

Det hände mellan den 1 december 2017 och den 17 juni 2020 i Skåne län.

Brottet är grovt då huvudmännen Region Skåne och Västra Götalandsregionen till följd av gärningarna tillfogats betydande eller synnerligen kännbar skada, fara förelegat för patientsäkerheten i båda regionerna samt även med hänsyn till att den genomförts genom mutor och varit av särskilt farlig art då Region Skåne riskerar att drabbas av minskat förtroende.

Lagrum: 10 kap 5 § 1 st och 2 st brottsbalken

Ansvarsyrkande i andra hand

FÖRSÖK TILL GROV TROLÖSHET MOT HUVUDMAN

Region Skånes tilldelningsbeslut den 6 sep 2018 åsyftade, i likhet med vad som framgår av avtalen mellan Vårdinnovation Sverige AB och Region Skåne den 27 maj 2019 och Västra Götalandsregionen den 23 sep 2019, att regionerna efter en försöksverksamhet (pilotfas) skulle ha en möjlighet att beställa ett breddinförande av ett IT-baserat processtöd till en kostnad om minst ca 320 mkr resp. ca 499 mkr.

Bengt Linde och Jonas Gallon har var och en för sig eller tillsammans och i samförstånd före och under försöksverksamheten hösten 2019 påverkat eller försökt påverka andra företrädare i Region Skåne och Västra Götalandsregionen att fatta beslut om ett breddinförande trots att de tilltalade missbrukat sina förtroendeställningar före, under och efter upphandlingen på sätt som ovan anges.

Brottet har i denna del misslyckats bl.a. till följd av den tillfälliga omständigheten att media i januari 2020 uppmärksammade Region Skåne och Västra Götalandsregionen på ovan angivna förhållanden samt förekomst av mutor och för Västra Götalandsregionens vidkommande även att Region Skåne vid utredning under våren 2020 uppmärksammat samma misstankar. Fara för brottets fullbordan har förelegat.

Förfarandet har inneburit skada om minst 320 mkr för Region Skåne samt ca 499 mkr för Västra Götalandsregionen.

Brottet är grovt på samma grunder som anges ovan.

Lagrum: 10 kap 5 § 1 st och 2 st samt 24 kap 1 § brottsbalken

5.2 ANSTIFTAN AV GROV TROLÖSHET MOT HUVUDMAN (Damon Tojjar)

5000-K724822-20

Damon Tojjar har uppsåtligt anstiftat Bengt Linde och Jonas Gallon till de gärningar som framgår av åp 5.1., dvs. grov trolöshet mot huvudman inklusive andrahandsyrkandet om försök därtill. Det hände någon gång mellan den 1 december 2017 och den 17 juni 2020 i Skåne län.

Anstiftan har bestått i att Damon Tojjar förmått Bengt Linde och Jonas Gallon att missbruka sina förtroendeställningar genom att till dem erbjuda, utlova och lämna otillbörliga förmåner, vars utfall delvis berott på resultatet av upphandlingen.

Brottet är grovt på samma grunder som anges i åp 5.1.

Lagrum: 10 kap 5 § 1 st och 2 st samt 23 kap 4 § brottsbalken

Ansvarsyrkande i andra hand

Medhjälp till grov trolöshet mot huvudman alt. försök därtill

Damon Tojjar har på samma tid och plats i vart fall uppsåtligt främjat Bengt Lindes och Jonas Gallons gärningar i åp 5.1. genom råd och dåd.

Främjandet har bestått i att Damon Tojjar uppmuntrat Bengt Linde och Jonas Gallon att missbruka sina förtroendeställningar genom att till dem erbjuda, utlova och lämna otillbörliga förmåner, vars utfall delvis berott på resultatet av upphandlingen. Damon Tojjar har därvid ställt frågor, efterfrågat och tillhandahållit sekretessbelagd information och dokument, begärt kontakt med och bestämt möten med dem, allt i syfte att kunna genomföra presentationer, förhandla med regionerna och lämna anbud baserat på erhållen information.

Brottet är grovt på samma grunder som anges i åp 5.1.

Lagrum: 10 kap 5 § 1 st och 2 st samt 24 kap 4 § brottsbalken

Målsägande

Region Skåne (16232100-0255)

Åklagaren för ej talan

Evelina Kelvgård

Inget anspråk

Västra Götalandsregionen (16232100-0131)

Åklagaren för talan

Lars Loftäng

Inget anspråk

Enskilda anspråk

+ 7 650 000

Västra Götalandsregionen yrkar skadestånd solidariskt av Damon Tojjar, Bengt Linde och Jonas Gallon med ~~9 562 500~~ kronor. På beloppet yrkas ränta enligt 4 § 5 st och 6 § räntelagen (1975:635) från delgivningen av kravet till dess full betalning sker.

Yrkandet avser:

- Skada med anledning av brott för nedlagda kostnader till Vårdinnovation Sverige AB: ~~9 562 500~~ kronor

Särskilda yrkanden

1. Det yrkas att beslaget av angivet gods, beslagtaget hos Region Skåne genom PWC, ska bestå tills domen vinner laga kraft: 2020-5000-BG80614.4 (USB-minne från UG lämnad till PWC/RS). Det beslagtagna ska därefter återlämnas.
2. Det yrkas att tingsrätten förordnar att den tidigare beslutade kvarstaden mot Damon Tojjar om 24 471 714 kr ska bestå till dess verkställighet av förverkandet kan ske, dock längst två månader efter lagakraftvunnen dom.

Muntlig bevisning

1. Förhör med målsäganden **Evelina Kelvgård** angående sin kännedom om konsekvenserna av de tilltalades ageranden före, under och efter upphandling/avtal för att bevisa att Region Skåne lidit skada och att betydande risk för skada förelagat vid ett breddinförande.
2. Förhör med målsäganden **Lars Loftäng** angående sin kännedom om konsekvenserna av de tilltalades ageranden före, under och efter upphandlingen/avtal för att bevisa att Västra Götalandsregionen lidit skada och att betydande risk för skada förelagat vid ett breddinförande.
3. Förhör med den tilltalade **Bengt Linde** som vidgår händelseförloppet men förnekar brott.
4. Förhör med den tilltalade **Jonas Gallon** som förnekar brott.
5. Förhör med den tilltalade **Damon Tojjar** som förnekar brott.

6. Förhör med vittnet **Johan Arnesson**, fd upphandlare RS, angående vilken information som presenterades för deltagarna i expertgruppen den 5 mars 2018 angående jäv och sekretess, för att bevisa Bengt Lindes och Jonas Gallons uppsåt.
7. Förhör med vittnet **Erik Berséus**, strategisk inköpare RS och teamledare för expertgruppen, angående gruppens sammansättning och olika roller, information till gruppen angående jäv, likabehandlingsprincipen och dess innebörd, betydelsen av att en anbudsgivare får del av sekretessbelagd information under upphandlingen, omständigheterna kring de användarfall som presenterades, allt för att bevisa att de tilltalade åsidosatt likabehandlingsprincipen samt deras uppsåt.
8. Förhör med vittnet **Staffan Lovén**, IT-arkitekt RS och medlem i expertgruppen, angående gruppens sammansättning och olika roller, projektdirektivets status som interna dokument och betydelsen av att en anbudsgivare får del av detta under upphandlingen, de tilltalades inställning till Vårdexpressen och konkurrenternas verktyg, Damon Tojjars kommentarer kring Vårdexpressens tekniska lösning, hans bedömning av anbudsgivarnas förmågor att uppfylla kraven, allt för att bevisa att de tilltalade åsidosatt likabehandlingsprincipen samt deras uppsåt.
9. Förhör med vittnet **Annie Katalinic**, enhetschef RS och medlem i expertgruppen, angående gruppens sammansättning och olika roller, projektdirektivets status som internt dokument, vilka som hade tillgång till projektdirektiv "digitalisering av vårdcentraler 0.5" m.fl., allt för att bevisa att Bengt Linde och Jonas Gallon åsidosatt likabehandlingsprincipen samt deras uppsåt.
10. Förhör med vittnet **Erik Rydstad**, företaget Doctrin, angående sina iakttagelser kring hur likabehandlingsprincipen iakttagits vid den aktuella offentliga upphandlingen, vilka kontakter som varit tillåtna med beställaren, upphandlingsverktyget "Tend Sign" och när användarfallen offentliggjordes från beställaren, allt för att bevisa att likabehandlingsprincipen åsidosatts vid upphandlingen.
11. Förhör med vittnet **Krister Gertsson**, företaget Tieto, angående sina iakttagelser kring hur likabehandlingsprincipen iakttagits vid den aktuella offentliga upphandlingen, vilka kontakter som varit tillåtna med beställaren och upphandlingsverktyget "Tend Sign", allt för att bevisa att likabehandlingsprincipen åsidosatts vid upphandlingen.

12. Förhör med vittnet **Staffan Bjessmo**, VD företaget Collabodoc, angående sina iakttagelser kring hur likabehandlingsprincipen iakttagits vid den aktuella offentliga upphandlingen, vilka kontakter som varit tillåtna med beställaren, upphandlingsverktyget "Tend Sign" och när användarfallen offentliggjordes från beställaren, allt för att bevisa att likabehandlingsprincipen åsidosatts vid upphandlingen.
13. Förhör med vittnet **Lars Anders Roger Ruland**, fd VD och affärsutvecklare hos VI feb-juni 2018, angående sin kännedom om ett USB-minne från Damon Tojjar omkring 28 feb 2018 med interna dokument från RS, betydelsen för VI av att ha tillgång till dessa dokument, vad Damon Tojjar berättat om möjligheter att påverka priset, Bengt Lnde och Jonas Gallons kontakter med Damon Tojjar, allt för att bevisa att de tilltalade åsidosatt likabehandlingsprincipen samt deras uppsåt.
14. Förhör med vittnet **Åsa Ruland** angående hanteringen av ett USB-minne våren 2018 från Damon Tojjar till Anders Ruland samt Anders Rulands arbetsuppgifter hos VI för att bevisa att Damon Tojjar och VI erhållit sekretessbelagd information avseende den kommande upphandlingen.
15. Förhör med vittnet **Patrik Midlöv**, professor i allmänmedicin, angående sin kännedom om Vårdinnovation Sverige AB, huruvida han erhållit lön/arvode från detta bolag, Damon Tojjars forskningsresultat, verktyget Vårdexpressen för att bevisa att han aldrig ingått i något "Advisory Board" hos bolaget och att det förelegat en risk för patientsäkerheten vid ett införande av vårdverktyget.
16. Förhör med vittnet **Kristina Sundquist**, professor i allmänmedicin och chef för Centrum för primärvårdsforskning och kompetenscentrum i primärvården, angående sin kännedom om Damon Tojjars påstådda medicinska erfarenhet samt vilka krav på evidens som krävs för att införa ett verktyg med den funktionalitet som Vårdexpressen utlovat för att bevisa att Damon Tojjar lämnat osanna uppgifter om sin kompetens inför upphandlingen samt att brottet inneburit en fara för patientsäkerheten.
17. Förhör med vittnet **Johanna Cederholm**, specialistläkare i allmänmedicin samt har uppdrag som nationellt kliniskt kunskapsstöd inom primärvården, angående sin kännedom om pilotprojekt med Vårdexpressen på VC samt vilken information ho fått om kunskapen i verktyget, för att bevisa att fara förelegat för patientsäkerheten.
18. Förhör med vittnet **Eva Pulverer Marat**, distriktsläkare och enhetschef för primärvårdens utbildningsenhet, angående sin kännedom om Damon Tojjars påstådda yrkeserfarenhet samt tidigare försök till lansering av vårdverktyg och vad hon då förmedlade kring detta till Bengt Linde för att bevisa Bengt Lindes uppsåt till skada och fara för patientsäkerheten.

19. Förhör med vittnet **Una Karin Margareta Eliasson**, specialist i allmänmedicin smat verksamhetschef för VC och chefsläkare i RS, angående sina synpunkter i jan 2018 vid ett möte tillsammans med de tre tilltalade, sina erfarenheter av Vårdexpressen vid ett test i april 2019 och ett studiebesök på VC i Råå, allt för att bevisa de tilltalades uppsåt och att fara förelegat för patientsäkerheten
20. Förhör med vittnet **Maja Karin Gustafsson**, specialistläkare i allmänmedicin, angående sina erfarenheter under pilotverksamhet hösten 2019 med Vårdexpressen, för att bevisa att fara förelegat för patientsäkerheten.
21. Förhör med vittnet **Agneta Karlsson**, distriktsläkare på VC Dalby, angående sina iakttagelser av pilot med Vårdexpressen, för att bevisa att fara förelegat för patientsäkerheten.
22. Förhör med vittnet **Hanna Glock**, läkare VC Höganös, angående sin utvärdering av Vårdexpressen på 8 VC, för att bevisa att fara förelegat för patientsäkerheten.

Övrig bevisning

1. Upphandlingsprocess med datum och info upprättad av målsäganden Evelina Kelvegård med hjälp av RS support utvisande viktiga datum i upphandlingen (förundersökningsprotokoll s. D s 1) för att bevisa att gärningsmännen åsidosatt sina åligganden.
2. Mötesanteckningar VGR-RS 28 nov 2017 angående Damon Tojjar och Bengt Lindes presentation av tidigare projekt EASY och Läkarexpressen utvisande att verktygen tar fram behandlingsförslag och utlovar ökad patientsäkerhet (förundersökningsprotokoll s. B s 597-602) för att bevisa deras uppsåt att verka för vårdexpressen som leverantör.
3. V2. Dokumentet "Vårdinnovation Sverige AB (VI) en introduktion" bifogat mejl VI-Bengt Linde den 24 okt 2018 utvisande hur bolaget marknadsförts om sin vetenskapliga och evidensbaserade grund samt att vt Patrik Midlöv, som uppges ha tillhört "Advisory Board", inte avlönats av VI enligt lämnade kontrolluppgifter till Skatteverket (förundersökningsprotokoll s. E. s 9-13 + 20) för att bevisa att påstådd evidens från verktyget inte funnits vilket inneburit att brottet medfört en fara för patientsäkerheten.
4. Mejl till/från Bengt Linde, säkrade hos RS, den 9 jan 2018 utvisande att han försökt att sälja in Vårdexpressen internt inom RS (förundersökningsprotokoll s. B s 485-506) för att bevisa att Bengt Linde agerat på sätt som påstås.

5. Minnesanteckningar RS verksamhetsledningsgrupps möte 10 jan 2018 utvisande att Jonas Gallon och Damon Tojjar presenterade vårdverktyget Läkarexpressen (förundersökningsprotokoll s. B s 634-636) för att bevisa deras uppsåt att verka för vårdexpressen som leverantör.
6. Mejl til/från Jonas Gallon, säkrade hos RS, den 18 jan och den 21 feb 2018 utvisande att han försökt att sälja in Vårdexpressen internt inom RS (förundersökningsprotokoll s. B s 638 och 640 f) för att bevisa att Jonas Gallon agerat på sätt som påstås.
7. Mejl mellan Bengt Linde och Damon Tojjar den 23 jan 2018, påträffat i Damon Tojjars mobiltelefon utvisande råd och anvisningar för hur vårdverktyget ska säljas in hos RS (förundersökningsprotokoll s. B s 273) för att bevisa att de har agerat på sätt som påstås.
8. Mejl mellan Damon Tojjar och Jonas Gallon samt Bengt Linde, säkrade i Damon Tojjars mobiltelefon, utvisande att de enligt polisens forensiska analytiker delat dokument i Google Drive, "Läkarexpressen_RS_0.1-Request for access" den 2 feb 2018 resp "Värdering av VI/LE_BA - Inbjudan att redigera" den 26 juni 2018 (förundersökningsprotokoll s. B s 267+271 resp 274) för att bevisa att de tilltalade utbytt information inför och under pågående upphandling.
9. Dokumenten "Upphandlingsuppdrag-Digitalisering av fysiska vårdcentraler.pdf", "Projektdirektiv digitalisering fysiska vårdcentraler 0.5.docx" och "RD-eHälsa_Första åtgärder 2018.pdf" inkomna hos RS 23 feb 2018 jämfört med mejl till Bengt Linde och Jonas Gallon den 26 feb 2018 med samma dokument jämte dokumentet "Projektplan och även jämfört med undersökningsprotokoll Damons dator BG 149444-10 (förundersökningsprotokoll s. B s. 124-126, 127-141, 142-147, 119, 149, 152 och 398-402f) för att bevisa att RS:s upphandlingsdokument fanns tillgängliga hos Linde och Gallon samt att de återfunnits i Damons dator och att de i strid med likabehandlingsprincipen därför uppsåtligen har utväxlat sekretessbelagd information (jfr USB-sticka) innan upphandlingen startade.
10. PM över innehåll i USB-minne från Uppdrag Granskning (BG80614-4) samt utklipp från vt Anders Rulands dagbok den 28 feb 2018 (förundersökningsprotokoll s. B s. 79-108 samt 221f) för att bevisa vilka dokument Damon Tojjar erhållit från RS i feb/mars 2018 och därmed att han haft uppsåt att påverka upphandlingen.
11. PM från polisen om Gallons koppling till filerna på USB-stickan (förundersökningsprotokoll s. B s.117 ff) för att bevisa att dokumenten utgjort en del av intern information hos RS vid tidpunkten.

12. PowerPoint vid uppstartsmöte för expertgruppen 3 mars 2018 utvisande vad som informerats om sekretess, jäv, likabehandlingsprincipen enl. LOU och RS ekonomiska situation (förundersökningsprotokoll s. B s 154-164) för att bevisa Bengt Lindes och Jonas Gallons uppsåt.
13. Mejl mellan Damon Tojjar och annan medarbetare hos Vårdinnovation Sverige AB den 18 mars 2018, inlämnat till polisen i pappersform från PWC, utvisande att Damon Tojjar erhållit och tagit del av information från RS (i enlighet med det material som påträffats på hans dator) (förundersökningsprotokoll s. B s 224) för att bevisa att han förfarit på sätt som påstås.
14. Dokumentet "checklista-stöd för utvärdering.pdf" modifierad den 26 mars kl 01.11 och påträffad i Damons dator jämförd med WhatsApp-meddelande den 25 mars 2018 kl 23.12 där dokumentet skickas till Jonas Gallon (förundersökningsprotokoll s. B 400+421-426 jfr med F s 428) för att bevisa att Jonas Gallon åsidosatt likabehandlingsprincipen enligt LOU och att Damon Tojjar anstiftat/främjat hans gärning.
15. WhatsApp-konversation Damon Tojjar - Bengt Linde under tiden 25 jan 2018 - 8 jan 2019 utvisande de omfattande kontakter de haft, vilken information om upphandlingen de utbytt, synen på konkurrenter och när i tid informationsutbytet skett (förundersökningsprotokoll s. F s 2-382) för att bevisa att Bengt Linde förfarit på sätt påstås samt att Damon Tojjar anstiftat eller främjat gärningen.
16. WhatsApp-konversation Damon Tojjar - Jonas Gallon under tiden 20 sep 2017 - 10 jan 2019, 10-11 jan 2019 och 10 jan - 24 dec 2019 utvisande de omfattande kontakter de haft, vilken information om upphandlingen de utbytt, synen på konkurrenter och när i tid informationsutbytet skett (förundersökningsprotokoll s. F s 403-550,397-402 och 588-917) för att bevisa att Jonas Gallon förfarit på sätt påstås samt att Damon Tojjar anstiftat eller främjat gärningen.
17. Fullmakt och avtal om samupphandling av IT-baserat processtöd för primärvården 10 april 2018 utvisande att Region Skåne är ombud (förundersökningsprotokoll s. G s. 58f) för att bevisa att Bengt Linde och Jonas Gallon innehåft förtroendeställning med uppgift att sköta även Västra Götalandregionens ekonomiska angelägenheter eller övervaka skötseln därav.

18. Vårdinnovation Sverige AB:s ansökan om att få lämna anbud den 19 juni 2018 utvisande att upphandlingen följer LOU, att absolut sekretess gäller för alla handlingar, att samtliga steg i upphandlingen sker i upphandlingsverktyget TendSign, att anbudsgivare under vissa förhållanden kan uteslutas från att delta i upphandlingen, att Damon Tojjar intygat att det inte förelegat intressekonflikt, inte deltagit i förberedelserna av upphandlingen, inte tillägnat sig konfidentiell information, att han försäkrat att informationen om detta är riktig och att han varit styrelseordförande för Vårdinnovation Sverige AB (förundersökningsprotokoll s. B s 170-218 alt. D s 268-310) för att bevisa Damon Tojjars uppsåt.
19. Dokumentet "Projektdirektiv 0.54 . jpg" påträffat i Damon Tojjars dator, skapat den 24 juni 2018 utvisande att Damon Tojjar erhållit ytterligare en version av projektdirektivet (förundersökningsprotokoll s. B s 401+433f) för att bevisa att han erhållit sekretessbelagd information från endera av de medtilltalade.
20. Inbjudan RS att lämna anbud 26 juni 2018 utvisande att upphandlingsverktyget TendSign används för kommunikation och att upphandlingsdokumentet först då varit tillgängliga för samtliga potentiella anbudsgivare (förundersökningsprotokoll s. D s. 2) för att bevisa att de tilltalade förfarit på sätt påstås samt deras uppsåt.
21. Forensisk undersökning av Damon Tojjars mobiltelefon (BG149444-1) utvisande att det påträffats filnamn för dokumenten "Utvärdering och viktning av anbud.xlsx" skapad den 24 juli 2018 på Google Drive och dokumentet "6-Dec-2018 VE_VGR 0.1.pptx" skapad den 6 dec 2018 på Google Drive (förundersökningsprotokoll s. B s 276) för att bevisa att Damon Tojjar erhållit denna information från endera av de medtilltalade.
22. Vårdinnovation Sverige AB:s anbud 31 juli 2018 i vilket framgår anbudsinstruktioner om att frågor under anbudstiden ska ställas i upphandlingsverktyget TendSign där även svar lämnas och att sista dag för frågor var den 24 juli 2018 samt att det först den 26 juni 2018 presenteras de fyra användarfall som skulle presenteras 20-23 aug 2018 (förundersökningsprotokoll s. D 610-708) för att bevisa Damon Tojjars uppsåt.
23. 2 st dokument "Upph20180806.docx" där författare enligt polisens forensiker anges vara Bengt Linde, båda påträffade som skapade den 7 aug 2018 i Damon Tojjars dator där även ämnesrad epost anges som "Uppdat 6/8 bifogas. Ring när du kan" utvisande vad andra medlemmar i expertgruppen anser om priset för Vårdepressen (förundersökningsprotokoll s. B 399 och 406-420) för att bevisa att Bengt Linde och Damon Tojjar utväxlat och diskuterat sekretessbelagd information.

24. Anbudssummor och kommentar till anbudet av vt Erik Berséus utvisande att Vårdinnovation Sverige AB:s anbud låg ca 5 ggr högre i pris än närmaste konkurrent samt att RS:s beräkning av den risk för skada som förelegat kan ha uppgått till 445 824 000 kr vid ett breddinförande (förundersökningsprotokoll s. D s. 712 + 133-137) för att bevisa den skada som det förelegat risk för.
25. RS tilldelningsbeslut 6 sep 2018 med bilaga 1 "Upphandlingsrapport" utvisande upphandlingens genomförande och att konkurrenterna inte ansågs klara kraven i presentation av användarfall och därmed uteslöts från att lämna slutligt anbud, vilka som ingick i expertgruppen, att upphandlingsunderlag publicerades den 26 juni 2018, att LOU tillämpats samt att den enda icke-diskvalificerade leverantören Vårdinnovation Sverige AB lämnade det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet (förundersökningsprotokoll s. D s 49-53) för att bevisa att risk för skada om minst 320 mkr förelegat för RS och att den information Damon Tojjar enligt övrig bevisning erhållit/utväxlat med Bengt Linde och Jonas Gallon varit otillbörlig och skett i strid mot LOU samt gärningsmännens uppsåt.
26. En introduktion av Vårdinnovation Sverige AB från okt 2018 mejlad från bolaget till Bengt Linde utvisande den vetenskapliga evidens och akademiska samarbeten som påstås finnas samt vilka som påstås ingå i bolagets Advisory Board, bl.a. vt Patrik Midlöv jämfört med inlämnade kontrolluppgifter (KU) till Skatteverket där ingen KU lämnats avseende vt Patrik Midlöv (förundersökningsprotokoll s. E s 8-13 resp 18-20) för att bevisa att en implementation av Vårdepressen riskerat att innebära en fara för patientsäkerheten.
27. Avtal 27 maj 2019 mellan Region Skåne (RS) och Vårdinnovation Sverige AB samt bilaga med konsultavtal 1 maj 2019 och avtalsförlängning 3 okt 2019 utvisande att Damon Tojjar är kontaktperson, att avtalstiden är 1 apr -31 okt 2019 med möjlighet till 8 års förlängning, att pilotfasen förlängdes till den 31 dec 2019, att första pilotfasen omfattade upp till 10 primärvårdsenheter till en kostnad om 8,5 mkr, uppstartersättning vid breddinförande om 10 mkr (förundersökningsprotokoll s. D s. 56-103, 104-118 och 120) för att bevisa att Damon Tojjar haft en ledande ställning i bolaget Vårdinnovation Sverige AB samt vilken skada gärningarna har medfört för RS .
28. Mejl till/från Bengt Linde, säkrade från RS, den 12 jan 2018, 25 och 26 feb 2019, 20 sep 2019 och 15 okt 2019 utvisande Bengt Lindes agerande för att övertala VGR till att ingå avtal och den 16 okt 2019 inom RS agerat för ett breddinförande (förundersökningsprotokoll s. B s 485-506, 508, 607, 786, 610, 561 och 564) för att bevisa att Bengt Lindes uppsåt.

29. Mejl Bengt Linde - Marie-Louise Gefvert, primärvårdsdirektör VGR under 2019 angående vårdexpressen samt deras yrkesmässiga relation (förundersökningsprotokoll s. D s 781-816 alt. identiska s 821-856) för att bevisa Bengt Lindes påverkansmöjlighet på VGR inför deras tilldelningsbeslut, avtal och breddinförande samt Bengt Lindes uppsåt.
30. Mejl Bengt Linde - Damon Tojjar 10 sep 2019 med bilaga "tjänsteutlåtande" angående VGR:s planer att lägga 31 mkr på vårdexpressen (förundersökningsprotokoll s. D s 817-820) för att bevisa Bengt Lindes och Damon Tojgars gärningar och deras uppsåt.
31. Huvudavtal Västra Götalandsregionen - Vårdinnovation Sverige AB 23 sep 2019 och konsultavtal 13 dec 2019 utvisande att Damon Tojjar är representant för Vårdinnovation Sverige AB, att avtalstiden omfattar 6 mån pilotfas och därefter efter beslut om breddinförande 5 år med en volym omfattande minst hälften av befintliga vårdcentraler inom regionen, (förundersökningsprotokoll s. G s. 2-50 och 51-57) för att bevisa att den information Damon Tojjar enligt övrig bevisning erhållit/utväxlat med Bengt Linde och Jonas Gallon varit otillbörlig och skett i strid mot LOU samt gärningsmännens uppsåt.
32. Sammanställning på de två fakturor Vårdinnovation Sverige AB fakturerat Västra Götalandsregionen (VGR) utvisande att fakturering skett den 15 okt resp 1 nov 2019 om sammanlagt 9 562 500 kr (förundersökningsprotokoll s. G s. 60) för att bevisa den skada gärningarna har medfört för VGR.
33. Mejl från Bengt Linde till Damon Tojjar den 22 okt 2019, påträffat hos RS, utvisande att dokument delats "2 nya intressanta rapporter" och att de haft personliga kontakter (förundersökningsprotokoll s. B s 562) för att bevisa att Bengt Linde och Damon förfarit på sätt påstås..
34. Västra Götalandsregionens underrättelse till Vårdinnovation Sverige AB den 17 juni 2020 om att inte förlänga avtalet och inte beställa ett breddinförande av det aktuella IT-systemet samt erinran om att bl.a. återkrav och skadestånd kan komma att riktas mot bolaget (förundersökningsprotokoll s. G s. 1) för att bevisa att det förelegat en risk för skada om 499 mkr och att brottet avseende breddinförandet misslyckats till följd av den tillfälliga omständigheten att RS genomförde en utredning angående oegentligheter vid upphandlingen.
35. Mejl från vt Staffan Lovén, fd IT-arkitekt RS och medlem i expertgruppen, till ekonomidirektören vid RS den 23 mars 2020 angående sina iakttagelser om Bengt Lindes och Jonas Gallons ageranden under upphandlingen samt kommunikation med Bengt Linde den 9 mars 2020 (förundersökningsprotokoll s. B s 567 f) för att bevisa att Bengt Linde och Jonas Gallon aktivt verkat för att diskvalificera konkurrenter till Vårdexpressen och åsidosatt likabehandlingsprincipen.

6 TALAN OM NÄRINGSFÖRBUD (Damon Tojjar) (5000-K724822-20)

Det yrkas att tingsrätten meddelar Damon Tojjar näringsförbud i 7 år och, i samband med dom i målet, beslutar att sådant förbud ska gälla fram till dess frågan slutligt avgjorts.

Till grund för yrkandet görs gällande att Damon Tojjar grovt åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet och därvid gjort sig skyldig till brottslighet enligt gärningarna i åtalspunkterna 1. samt 5.1. och 5.2., som inte är ringa. Näringsförbud är påkallat ur allmän synpunkt.

Lagrum: 4 § och 21 § lagen (2014:836) om näringsförbud

Handläggning

Åklagaren önskar att rätten förelägger de tilltalade att skriftligen redovisa sin inställning till åtalet.

Av tekniska skäl kommer det att i tingsrättens exemplar av fu-protokoll E att finnas en sidförskjutning på +4 sidor jämfört med de protokoll som försvaret och åklagaren har.

Anledningen är att det i sista stund skett en maskning av uppgifter av personliga förhållanden i pp. J2 och J8.

Alla sidhänvisningar till protokoll E i denna stämningsansökan baseras på åklagarens och försvararnas exemplar.

Malmö tingsrätt

MALMÖ TINGSRÄTT
Enhet 202 BINKOM: 2021-02-23
MÅLNR: B 12749-20
AKTBIL: 87

B 12749-20

TALAN OM ENSKILT ANSPRÅK I ANLEDNING AV BROTT

Med stöd av bifogad fullmakt inger vi härmed Region Skånes talan om enskilt anspråk med anledning av brott.

1. Yrkanden

Region Skåne yrkar att rätten ska förplikta Damon Tojjar, Bengt Linde och Jonas Gallon samt Vårdinnovation Sverige AB att solidariskt till Region Skåne betala 23 488 746 kronor, jämte ränta enligt 4 och 6 §§ räntelagen på beloppet från delgivning av detta krav till dess betalning sker.

Region Skåne yrkar därtill ersättning för sina rättegångskostnader med belopp som kommer att anges senare.

2. Sammanfattande grunder

Damon Tojjar, Bengt Linde och Jonas Gallon har förfarit på det sätt som åklagaren gör gällande i de respektive gärningsbeskrivningarna, se stämningsansökan (åtalspunkterna 1, 2, 4 5.1 och 5.2).

Bengt Linde och Jonas Gallon har som anställda hos Region Skåne agerat på ett sådant sätt som åklagaren beskrivit i gärningsbeskrivningarna och därigenom gjort sig skyldiga till ett grovt brott mot sina skyldigheter som anställda. Agerandet har skett uppsåtligt. Både Linde och Gallon har haft nyckelpositioner inom Region Skåne. Deras handlande, som orsakat en mycket omfattande skada, är därför extra allvarligt.

Agerandet från Damon Tojjar, Bengt Linde samt Jonas Gallon har i dess helhet syftat till att Vårdinnovation Sverige AB ska vinna den av Region Skåne anordnade upphandlingen samt att Vårdinnovation Sverige AB genom det därefter tecknade kontraktet ska erhålla så mycket ersättning som möjligt. Agerandet har skett tillsammans och i samförstånd. I Skadeståndslagen (1972:207) 6:4 återfinns huvudregeln om solidariskt ansvar för flera skadevällare.

Damon Tojjar har agerat i egenskap av ställföreträdare för Vårdinnovation Sverige AB och Vårdinnovation Sverige AB har erhållit omfattande belopp, varför även Vårdinnovation Sverige AB ska anses solidariskt betalningsansvarigt.

Mellan Region Skåne och Vårdinnovation Sverige AB finns ett kontraktuellt förhållande och med anledning av Damon Tojjars brottsliga agerande, som måste tillgodoräknas Vårdinnovation Sverige AB (jfr Skadeståndslagen 3:1 samt ex. vis NJA 1962 sid 31), har bolaget gjort sig skyldigt till ett skadeståndsgrundande avtalsbrott. Avtalsbrottet består i att Vårdinnovation Sverige AB skaffat sig tillgång till hos Region Skåne sekretessbelagd information om upphandlingen samt konkurrenternas bud m.m. vilket givit Vårdinnovation Sverige AB en otillbörlig fördel i relation

till övriga anbudsgivare och som under alla förhållanden medfört att Region Skåne av flera skäl, bland annat upphandlingsjuridiska, varit tvingat att avbryta genomförandet av parternas avtal om införande av Vårdexpressen. Detta har orsakat Region Skåne en avsevärd skada vilken Vårdinnovation Sverige AB är skyldig att ersätta.

Damon Tojjars, Bengt Lindes och Jonas Gallons agerande har fått till följd att Vårdinnovation Sverige AB vid offentlig upphandling tilldelats ett kontrakt och därigenom erhållit ersättning om totalt 17 792 049 kr från Region Skåne. Sedan det kommit Region Skåne till kännedom att Damon Tojjar, Bengt Linde samt Jonas Gallon agerat på det sätt som nu görs gällande av åklagaren har det varit omöjligt för Region Skåne att fullfölja kontraktet med Vårdinnovation Sverige AB. Region Skåne har även haft en avtalad rätt att omedelbart häva avtalet med Vårdinnovation Sverige AB med anledning av gärningarna, vilket dock inte varit nödvändigt då Region Skåne ännu inte fattat beslut om breddinförande.

Sedan samarbetet upphört har Region Skåne inte haft nytta av eller kunnat tillgodogöra sig någon av de tjänster som Vårdinnovation Sverige AB tillhandahållit. Kostnader för upphandling, ersättning till Vårdinnovation Sverige AB och kostnader för implementering av upphandlad IT-lösning har därmed blivit helt onyttiga för Region Skåne. Därtill har Region Skåne haft utredningskostnader med anledning av agerandet. Region Skånes skada med anledning av gärningarna uppgår sammanlagt till 23 488 746 kr.

Alternativt, för det fall rätten skulle finna att Vårdinnovation Sverige AB inte tilldelats kontraktet till följd av de brottsliga gärningarna, så har det, sedan det kommit Region Skåne till kännedom att Damon Tojjar, Bengt Linde samt Jonas Gallon agerat på det sätt som nu görs gällande av åklagaren, i vart fall varit omöjligt för Region Skåne att fullfölja kontraktet med Vårdinnovation Sverige AB. Region Skånes skada uppgår då till sammanlagt 23 488 746 kr.

3. Omständigheter

Region Skåne annonserade under våren 2018 en upphandling av ett IT-baserat processtöd för dynamisk anamnesupptagning och vägledning inom primärvården. Upphandlingen genomfördes som ett förhandlat förfarande där ett antal aktörer kom att delta.

Vårdinnovation Sverige AB vann upphandlingen, vilken dock kom att överprövas av förvaltningsrätten i Malmö. Efter avslutad överprövning tecknade Region Skåne avtal med Vårdinnovation den 27 maj 2019. Vid samma tidpunkt ingick parterna även ett konsultavtal, vilket utgjorde bilaga till huvudavtalet. De två avtalen benämns nedan *huvudavtalet* (**Bilaga 1**) respektive *konsultavtalet* (**Bilaga 2**).

Enligt huvudavtalet inleddes avtalstiden med en s.k. pilotfas om sex månader. Denna pilotfas kunde enligt huvudavtalet ensidigt förlängas av Region Skåne, dock med som längst ytterligare sex månader. Syftet med pilotfasen var att testa Vårdinnovations IT-lösning på ett begränsat antal primärvårdsenheter för att därefter, om Region Skåne ansåg att IT-lösningen uppfyllde kvalitetskraven och gav tillräckliga fördelar, övergå i ett s.k. breddinförande.

Den inledande pilotfasen löpte till och med den 31 oktober 2019. Region Skåne ville dock förlänga pilotfasen och ett skriftligt avtal om förlängning kom att undertecknas i oktober 2019. Förlängningen omfattade två månader och pilotfasen var således därmed förlängd till den 31

december 2019. Region Skåne kom därefter att begära en andra förlängning av pilotfasen, denna gång till och med den 31 januari 2020.

Ett beslut om breddinförande var planerat att fattas under januari månad 2020. Det kom dock inte att ske, vilket berodde på att Region Skåne blivit varse att Sveriges Television bokat in en intervju med två anställda inom Region Skåne den 30 januari 2020 samt nåtts av information att intervjun avsåg oegentligheter avseende den upphandling genom vilken Vårdinnovation Sverige AB tilldelats avtal.

Den 30 januari 2020 intervjuades två personer från Region Skåne, verksamhetsstrategen Ola Bergstrand och primärvårdschefen Sofia Ljung, av journalister från Sveriges Televisions program *Uppdrag granskning*. Det bekräftades då att Sveriges Television agerade efter att ha erhållit information från en så kallad visselblåsare om att det hade förekommit oegentligheter i samband med upphandlingen. Vid intervjun framkom bland annat uppgifter om att Vårdinnovation Sverige AB haft tillgång till av Region Skåne upprättat material som legat till grund för upphandlingen samt att det förts diskussioner mellan Vårdinnovation Sverige AB och minst en anställd inom Region Skåne om framtida anställning hos Vårdinnovation Sverige AB, till synes villkorad av ett breddinförande. Den anställde inom Region Skåne, Bengt Linde, var i hög grad involverad i upphandlingen av IT-projektet.

Den 31 januari 2020 meddelade Region Skåne till Vårdinnovation Sverige AB:s ställföreträdare Damon Tojjar att regionen omedelbart stoppade den pågående piloten. Beslutet togs bland annat mot bakgrund av vad som framkommit vid intervjun dagen innan. I samband med detta beslut bröt Region Skåne all tillgång till Vårdinnovation Sverige AB:s IT-lösning.

Region Skåne anlätade med anledning av de befarade oegentligheterna Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB ("PWC") för att göra en extern granskning av upphandlingen samt de kontakter som förevarit mellan anställda hos Region Skåne och företrädare för Vårdinnovation Sverige AB. Granskningen resulterade i allvarliga misstankar mot såväl företrädare för Vårdinnovation Sverige AB som mot anställda inom Region Skåne. Granskningen resulterade i en granskningsrapport (se förundersökningsprotokoll protokollsbilaga B (skriftlig bevisning) sid. 20-39) och den polisanmälan som var startskottet till det åtal som nu är väckt mot Damon Tojjar, Bengt Linde och Jonas Gallon.

Den 1 april 2020 meddelade Region Skåne att det inte skulle bli aktuellt med en förlängning av huvudavtalet, dvs. att Region Skåne inte avsåg att fatta beslut om breddinförande.

4. Skadan och dess omfattning

Det handlar om en ren förmögenhetsskada (Skadeståndslagen 1:2) och den som orsakar en sådan skada genom brott, ska ersätta denna skada (Skadeståndslagen 2:2).

Skadan har uppkommit som en direkt konsekvens av det brottsliga agerandet. Orsakssamband och adekvans föreligger. För Vårdinnovation Sverige AB har det varit uppenbart att bolagets ställföreträdare rättsstridiga agerande bidragit till att bolaget vunnit upphandlingen och fått ett avtal med RS, potentiellt värt flera hundra miljoner kronor.

Det bör understrykas att skadan inte enbart är av ekonomisk art. Region Skåne har drabbats av omfattande negativ uppmärksamhet i media och till följd av detta minskat förtroende i allmänhetens ögon. Det är dock svårt att sätta ett värde på detta.

Region Skåne skada med anledning av de brottsliga gärningarna består av följande kostnader, vilka samtliga, till följd av motparternas agerande, varit utan nytta för Region Skåne.

Kostnader för

- genomförande av upphandling	1 264 013 kronor.
- implementation och utveckling av system (Vårdinnovation Sverige AB)	17 792 049 kronor.
- genomförande av pilot (exkl. Vårdinnovation Sverige AB)	2 105 820 kronor.
- PWC:s oegentlighetsutredning	2 125 614 kronor.
- utredning med anledning av oegentligheter (exkl. PWC)	201 250 kronor.

Region Skånes sammanlagda skada med anledning av de brottsliga gärningarna uppgår således till 23 488 746 kronor. Beräkningen av de ovan redogjorda kostnaderna framgår av **Bilaga 3**.

5. Bevisning

5.1 Skriftlig bevisning

Region Skåne åberopar samtlig skriftlig bevisning som åberopats av åklagaren till styrkande av åtalet gentemot Damon Tojjar, Bengt Linde och Jonas Gallon. Därtill åberopar Region Skåne följande skriftliga bevisning.

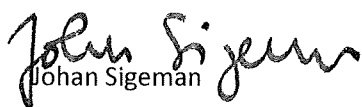
- 5.1.1 Avtal om IT-baserat processtöd för dynamisk anamnesupptagning och vägledning inom primärvården, **Bilaga 1** till styrkande av att Region Skåne med anledning av de brottsliga gärningarna haft rätt att häva avtalet med Vårdinnovation Sverige AB.
- 5.1.2 Fakturor från Vårdinnovation Sverige AB, **Bilaga 4-16**, till styrkande av omfattningen av Region Skånes skada.
- 5.1.3 Betalningsspecifikationer avseende Vårdinnovation Sverige AB:s fakturor, **Bilaga 17-23**, till styrkande av omfattningen av Region Skånes skada.
- 5.1.4 Tidrapportering från Tomas Olsson, **Bilaga 24**, till styrkande av omfattningen av Region Skånes skada.
- 5.1.5 Fakturor från SwCG Swedish Consulting Group AB, **Bilaga 25-47**, till styrkande av omfattningen av Region Skånes skada.
- 5.1.6 Intyg från SwCG Swedish Consulting Group AB, **Bilaga 56**, till styrkande av omfattningen av Region Skånes skada.
- 5.1.7 Fakturor från Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB, **Bilaga 48-51**, till styrkande av omfattningen av Region Skånes skada.

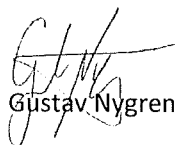
- 5.1.8 Betalningsspecifikationer avseende Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB:s fakturor, Bilaga 52-55, till styrkande av omfattningen av Region Skånes skada.
- 5.1.9 Beräkning av timlöner, Bilaga 57, till styrkande av omfattningen av Region Skånes skada.
- 5.1.10 E-post avseende schablonlöner, Bilaga 58, till styrkande av omfattningen av Region Skånes skada.
- 5.1.11 E-post avseende månadslön, Bilaga 59, till styrkande av omfattningen av Region Skånes skada.

5.2 Muntlig bevisning

Region Skåne åberopar samtlig muntlig bevisning som åberopats av åklagaren till styrkande av åtalet gentemot Damon Tojjar, Bengt Linde och Jonas Gallon. Därtill åberopar Region Skåne följande muntliga bevisning. Samtliga förhör kan ske i anslutning till åklagarens förhör av personerna.

- 5.2.1 Förhör med Erik Berséus avseende hans och expertgruppens nedlagda timmar under upphandlingen och genomförandet samt under den granskning som genomfördes från och med februari 2020 samt avseende kostnaden härför, till styrkande av nedlagda timmar och kostnaden därför samt av omfattningen av Region Skånes skada.
- 5.2.2 Förhör med Evelina Kelvgård avseende hennes, expertgruppens samt andra personer inom Region Skånes nedlagda timmar under den granskning som genomfördes från och med februari 2020 samt avseende kostnaden härför, till styrkande av nedlagda timmar och kostnaden därför samt av omfattningen av Region Skånes skada.
- 5.2.3 Förhör med Annie Katalinic avseende hennes och expertgruppens nedlagda timmar under upphandlingen och genomförandet samt under den granskning som genomfördes från och med februari 2020 samt avseende kostnaden härför, till styrkande av nedlagda timmar och kostnaden därför samt av omfattningen av Region Skånes skada.

Johan Sigeman

Gustav Nygren

(Bilageförteckning följer på nästa sida.)

Datum 2021-03-31

MALMÖ TINGSRÄTT
Enhet 202 BINKOM: 2021-04-19
MÅLNR: B 12749-20
ARBIL: 239

Kammaråklagare Thomas Forsberg

AM-90374-20

Enskilt anspråk med anledning av brott

Västra Götalandsregionen (232100-0131) har följande enskilda anspråk med anledning av brott för åklagaren att föra talan om. I förhållande till tidigare angivna anspråk är nedanstående belopp justerade till att inte omfatta mervärdesskatt.

Yrkande

Västra Götalandsregionen yrkar skadestånd solidariskt av Vårdinnovation Sverige AB, Damon Tojjar, Bengt Linde och Jonas Gallon med 7 650 000 kronor. På beloppet yrkas ränta enligt 4 § och 6 § räntelagen (1975:635) från delgivning av kravet till dess full betalning sker.

Grund

Det brottsliga agerandet har fått till följd att Vårdinnovation Sverige AB vid offentlig upphandling tilldelats kontrakt med Västra Götalandsregionen och därigenom erhållit ersättning om 7 650 000 kronor från Västra Götalandsregionen för genomförande av pilotprojekt om införande av Vårdexpressen. Agerandet har också medfört att det varit omöjligt för Västra Götalandsregionen att fullfölja kontraktet. Sedan samarbetet upphört har Västra Götalandsregionen inte haft nytta av eller kunnat tillgodogöra sig någon av de tjänster som Vårdinnovation Sverige AB tillhandahållit. Kostnader för ersättning till Vårdinnovation Sverige AB har därmed blivit helt onyttiga för Västra Götalandsregionen och utgör därför i sin helhet en ekonomisk skada.

Omständigheter i sak

Västra Götalandsregionen anför samma omständigheter avseende upphandlingens genomförande som framförts av Region Skåne. För Västra Götalandsregionens del kan därutöver tilläggas att upphandlingen genomfördes genom fullmakt utfärdad den 10 april 2018 även för Västra Götalandsregionens räkning.

Västra Götalandsregionen tecknade avtal med Vårdinnovation Sverige AB den 23 september 2019. Det totala avtalsvärdet har Västra Götalandsregionen bedömt till

499 mnkr. Det har beräknats utifrån 104 vårdcentraler med en kostnad på 600 000 kr per år och vårdcentral under en avtalstid på 8 år.

Västra Götalandsregionen avbröt allt arbete med piloten den 4 februari 2020 och meddelade den 17 juni 2020 Vårdinnovation Sverige AB att huvudavtalet inte skulle komma att förlängas.

Skadans omfattning

Västra Götalandsregionen har erlagt ersättning till Vårdinnovation Sverige AB om 7 650 000 kronor i enlighet med fakturor utfärdade av Vårdinnovation Sverige AB 2019-10-25 och 2019-11-01 om vardera 3 825 000 kr.

Koncernkontoret, Västra Götalandsregionen

Lina Kolsmyr
Chefsjurist

Bilagor:

Faktura från Vårdinnovation Sverige AB 2019-10-25

Faktura från Vårdinnovation Sverige AB 2019-11-01

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.